

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

SANAT ESERLERİNİN PROVENANS ARAŞTIRMASINDA ARŞİV
BELGELERİNİN BELİRLEYİCİLİĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gizem TELLİ

Ankara - 2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

SANAT ESERLERİNİN PROVENANS ARAŞTIRMASINDA ARŞİV
BELGELERİNİN BELİRLEYİCİLİĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Gizem TELLİ

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Hakan ANAMERİÇ

Ankara - 2024

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BİLGİ VE BELGE YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

Gizem TELLİ

SANAT ESERLERİNİN PROVENANS ARAŞTIRMASINDA ARŞİV
BELGELERİNİN BELİRLEYİCİLİĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Hakan ANAMERİÇ

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Adı & Soyadı

- 1- Prof. Dr. Fatih RUKANCI
- 2- Prof. Dr. Hakan ANAMERİÇ
- 3- Doç. Dr. Bahattin YALÇINKAYA

Tez Savunması Tarihi: 24.04.2024

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Prof. Dr. Hakan Anameriç danışmanlığında hazırladığım “**SANAT ESERLERİNİN PROVENANS ARAŞTIRMASINDA ARŞİV BELGELERİNİN BELİRLEYİCİLİĞİ**” (*Ankara, 2024*) adlı yüksek lisans tezimdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu, başka kaynaklardan aldığım bilgileri metinde ve kaynakçada eksiksiz olarak gösterdiğimi, çalışma sürecinde bilimsel araştırma ve etik kurallarına uygun olarak davrandığımı ve aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul edeceğimi beyan ederim.

Gizem TELLİ

15.05.2024

ÖNSÖZ

Yüzlerce yıldır ticareti yapılan sanat, günümüzde de hız kesmeden üretilmekte ve satışı yapılmaktadır. Gerek eski gerekse yeni sanat eserlerinin orijinalliğinde kuşkuya düşüldüğü olmaktadır. Özellikle 2. Dünya Savaşı sırasında yağmalanan ve ardından da çok fazla el değiştiren sanat eserlerinin provenans takibini yapmak güçleşmektedir.

Bu yüzden bu çalışmada özellikle tablolar üzerinde durularak, bir sanat eserinin provenans araştırmasının nasıl yapılacağı ve bunun için hangi belgelerden yararlanılabileceği, ayrıca gelecekte provenans sorunları yaşanmaması için neler yapılabileceği araştırılmıştır.

Çalışma sürecimde yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Prof Dr. Hakan Anameriç'e ve tezime değerli katkılarda bulunan Prof. Dr. Fatih Rukancı ile Doç. Dr. Bahattin Yalçınkaya'ya teşekkür ederim.

Tüm bu süreç boyunca yardımları ve destekleriyle yanımda olan dostlarıma, kız kardeşlerime çok teşekkür ederim.

Ve beni her koşulda destekleyen biricik aileme, anneme, babama, ağabeyime, teyzeme ve anneanneme sonsuz teşekkürler. Varlığınız en büyük gücüm ve şükür sebebidir.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....i

İÇİNDEKİLERii

KISALTMALAR LİSTESİ..... viii

I. BÖLÜM..... 1

GİRİŞ 1

I.1. Araştırmanın Amacı..... 1

I.2. Araştırmanın Kapsamı 2

I.3. Hipotez..... 2

I.4. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Toplama Teknikleri..... 3

I.5. Araştırmanın Düzeni..... 4

I.6. Literatür Araştırması ve Kullanılan Kaynaklar..... 4

II. BÖLÜM..... 7

PROVENANS ARAŞTIRMASINDA SANAT ESERİ ARŞİVLERİ VE

KANITLAYICI BELGELER 7

II.1. Sanat Eseri Arşivleri..... 7

II.2. Provenans Araştırması..... 8

II.3. Kanıtlayıcı Temel Belge ve Kaynaklar 13

II.3.1. Kişisel Mektuplar, Defterler ve Günlükler 13

II.3.2. Çerçevesel ve Tuvallerdeki İşaretler..... 18

II.3.3. İmzalar 21

II.3.4. Sergi Katalogları..... 25

II.3.5. Satış Katalogları 28

II.3.6. Envanter Kayıtları..... 31

II.3.7. Sergi Afiş ve Broşürleri.....	34
II.3.8. Fotoğraflar	36
II.3.9. Deneye Dayalı Test Sonuçları	40
II.3.10. Miras Kayıtları, Gazete Yazıları, Orijinallik Sertifikaları, Sigorta Kayıtları, Bağış Anlaşmaları, Restorasyon Raporları	42
II.3.11. Akademik Uzmanlık Görüşleri ve Raporları.....	45
II.4. Provenans Araştırmasında Kullanılabilecek Diğer Kaynaklar	46
II.4.1. Oxford Art Online	46
II.4.1.1. Bénézit'in Sanatçılar Sözlüğü (The Dictionary of Artists by Bénézit) .46	
II.4.1.2. Grove Sanat Sözlüğü (Grove Dictionary of Art).....	47
II.4.2. Getty Provenance Index.....	47
II.4.2.1. Getty Provenance Index: Ek Veri Tabanları.....	51
II.4.2.1.1. Koleksiyoncu Dosyaları	51
II.4.2.1.2. Sanatçılara Yapılan Ödemeler	53
II.4.2.1.3. Kamu Koleksiyonları.....	54
II.4.3. İngiltere Ulusal Arşivi (The National Archives)	56
III. BÖLÜM	59
BİR PROVENANS ARAŞTIRMASI ÖRNEĞİ	59
IV. BÖLÜM	70
ANKARA'DAKİ SANAT GALERİLERİ ARŞİVLERİ	70
IV.1. Nurool Sanat Galerisi.....	71
IV.2. Eskiz Sanat Galerisi.....	76
IV.3. Fırça Sanat Galerisi.....	80
IV.4. Galeri Soyut	84
V. BÖLÜM.....	88

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	88
V.1 Sonuç.....	88
V.2 Öneriler.....	93
KAYNAKÇA	97
ÖZET.....	108
SUMMARY	109

GÖRSELLER LİSTESİ

Görsel 1: Sunset at Montmajour tablosu	14
Görsel 2: Vincent Van Gogh'un kardeşi Theo'ya 21 Kasım 1888 tarihinde yazdığı mektup.....	15
Görsel 3: Vincent Van Gogh'un 1888 yılında yaptığı The Sower (Ekici) adlı tablo.....	16
Görsel 4: Oscar Bluemner'in günlüğünden bir sayfa.....	17
Görsel 5: Oscar Bluemner'in Old Canal Port isimli eseri	18
Görsel 6: Christie's koleksiyonundaki bir tablonun arkası	20
Görsel 7: Pablo Picasso'nun farklı dönemlerde kullandığı imzalar	22
Görsel 8: Rodin'e ait olduğu sanılan bir eskiz	24
Görsel 9: 1876 yılındaki bir sergiye ait kataloğun ilk sayfası ve içinden bir sayfa	26
Görsel 10: Royal Academy'nin 1800'deki sergisinin kataloğundan bir sayfa.....	27
Görsel 11: Metropolitan Sanat Müzesi Kataloğu	28
Görsel 12: Sotheby's Galerisi'nin bir satış kataloğundan bir sayfa	29
Görsel 13: Necef Antik'in resim müzayedesi kataloğu.....	30
Görsel 14: Kaiserlich-Königliches Versatz-, Verwahrungs- und Versteigerungsamt satış kataloğu	31
Görsel 15: Entartete Kunst Envanteri.....	32
Görsel 16: The Smithsonian American Art Museum Sanat Envanteri Kataloğu internet sayfası.....	33
Görsel 17: The Smithsonian American Art Museum Sanat Envanteri Kataloğu arama sonucu	34
Görsel 18: Fransa'daki Orsay Müzesi'nden 2018 tarihli bir broşür.....	35
Görsel 19: Orsay Müzesi çevrimiçi sergi tanıtımları	36
Görsel 20: Knoedler & Company'nin sattığı sahte bir Jackson Pollock tablosu	41
Görsel 21: Gallery Sorelle Sciarone tarafından verilen orijinallik sertifikası	43
Görsel 22: Bir restorasyon raporu örneği	44
Görsel 23: Getty Provenance Index.....	48
Görsel 24: Getty Provenance Index veri tabanında "René Gimpel" aratıldığında çıkan sonuç	49
Görsel 25: Getty Provenance Index "René Gimpel" isminin arama sonucu.....	50
Görsel 26: Getty Provenance Index Ek Veri Tabanları- Koleksiyoncu Dosyaları.....	52
Görsel 27: Getty Provenance Index Ek Veri Tabanları- Koleksiyoncu Dosyalarında "René Gimpel" arama sonucu.....	53

Görsel 28: Getty Provenans İndeks Ek Veri Tabanları- Sanatçılara Yapılan Ödemeler	54
Görsel 29: Getty Provenans İndeks Ek Veri Tabanları- Kamu Koleksiyonları	55
Görsel 30: Getty Provenans İndeks Ek Veri Tabanları – Provenans	56
Görsel 31: The National Archives web sitesinde aranan “painting” anahtar kelimesi sonucu kaydı.....	57
Görsel 32: The National Archives web sitesinde aranan “Van Gogh” anahtar kelimesi sonucu	58
Görsel 33: Araştırılan tablonun arkasındaki etiket.....	60
Görsel 34: Tuvaldeki Latouche damgası.....	60
Görsel 35: Tuvaldeki 9 Argenteuil damgası.....	61
Görsel 36: Tüccar damgası.....	61
Görsel 37: Monet’nin 1872 yılındaki hesap defterinden bir sayfa.....	62
Görsel 38: Araştırma yapan uzmanlar kamera sonuçlarını incelemekte.....	63
Görsel 39: Tablodaki imza	63
Görsel 40: Uzman ve araştırmacı, başka tablolarındaki Latouche damgasını inceliyor ...	64
Görsel 41: Claude Monet’nin çeşitli eserlerindeki imzaları.....	64
Görsel 42: Argenteuil’deki Seine Nehri’nde yapılan araştırma	65
Görsel 43: Arthur Tooth’un stok defteri.....	66
Görsel 44: Arthur Tooth’un stok defteri (2).....	66
Görsel 45: Bords de la Seine à Argenteuil isimli eserin fotoğrafı.....	67
Görsel 46: Bords de la Seine à Argenteuil isimli eserin fotoğrafının arkası.....	67
Görsel 47: Mohamed Mahmoud Khalil Müzesi’nden bir tuval	68
Görsel 48: Mohamed Mahmoud Khalil Müzesi’nden başka bir tuval	69
Görsel 49: Nurol Sanat Galerisi’nde sergisi olan sanatçı İlhan Şenova’nın sergi broşürü	72
Görsel 50: Nurol Sanat Galerisi internet sitesindeki etkinlik duyuruları	73
Görsel 51: Nurol Sanat Galerisi internet sitesindeki E-katalog	74
Görsel 52: Nurol Sanat Galerisi’nin Instagram hesabı ve paylaşımları	75
Görsel 53: Eskiz Sanat Galerisi web sitesindeki müzayede tanıtımları.....	77
Görsel 54: Eskiz Sanat Galerisi web sitesinde yapılan bir çevrimiçi müzayedede sergilenen tablolar listesi.....	77
Görsel 55: Eskiz Sanat Galerisi internet sayfasındaki “Hemen Al” alanı	78
Görsel 56: Eskiz Sanat Galerisi’nin Instagram hesabı ve paylaşımları	79
Görsel 57: Fırça Sanat Galerisi’nin internet sayfasındaki etkinlik duyuruları.....	80
Görsel 58: Fırça Sanat Galerisi Facebook sayfasından fotoğraflar	81

Görsel 59: Fırça Sanat Galerisi Instagram hesabı ve paylaşımları.....	82
Görsel 60: Nevzat Can ve Aslan Başpınar'ın Fırça Sanat Galerisi'ndeki Sergi Kataloğu	83
Görsel 61: Galeri Soyut internet sayfasındaki sergilerin tanıtımı	85
Görsel 62: Galeri Soyut internet sayfasında sergilenen eserlerin listesi	85
Görsel 63: Galeri Soyut Instagram hesabı ve paylaşımları	87

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
BBC	British Broadcasting Corporation (Britanya Yayın Kuruluşu)
CNN	Cable News Network
NARA	The National Archives and Records Administration (Ulusal Arşivler ve Kayıtlar İdaresi)
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Arşivler, kanıt niteliği taşıyan belgelerin bulunduğu fiziksel ya da elektronik ortamlardır. Sanat eseri arşivleri, içerisinde, orijinal sanat eserleri, el yazmaları, fotoğraflar ve çeşitli belgeler barındıran, ulusal arşivlerde, müzelerde ve kütüphanelerde olabildiği gibi kişisel veya kurumsal arşivlerde de oluşabilmektedir. Özellikle II. Dünya Savaşı'nın ardından, yağmalanan sanat eserlerinin tespitinin yapılması ve iadesinin sağlanması çalışmaları önem kazanmıştır. Sanat eserlerinin birebir replikalarına günümüzde sıkça rastlanmaya başlanmış, orijinal eserlerin gerçekliğinin kanıtlanması zorlaşmıştır. Böylelikle orijinalliği kanıtlanabilmiş eserlerin maddi değerleri artmıştır. Orijinalliğin (authenticity) kanıtlanması sürecinde, eserlerin üretiminden son sahibine kadar olan hikâyesi önem taşımakta ve bu hikâye kanıt niteliği taşıyan belgelerle desteklenmektedir. Eserlerin orijinalliğinin kanıtlanması eserin üreticisinin, sanat kurumlarının ve koleksiyonerlerin daha güvenilir olmasını sağlamaktadır.

I.1. Araştırmanın Amacı

Bir sanat eserinin orijinalliğini kanıtlamak için günümüzde çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. X-ray (röntgen), kızılötesi ışınlar, radyokarbon tarihlendirme gibi deneye dayalı yöntemler dışında, belgelerden de yararlanılmaktadır. Bir sanat eserinin oluştuğu tarihten günümüze kadar geçtiği yollar, belgeler sayesinde provenans (provenance) araştırması yapılarak bulunmaktadır. Bu çalışmada,

- Provenans araştırması yaparken yararlanılabilecek belgeleri açıklamak,
- Bir sanat eserinin orijinalliğini kanıtlamada belgelerin önemini vurgulamak,
- Türkiye'de bir provenans araştırması yapmak mümkün mü sorusuna cevap aramak amaçlanmaktadır.

I.2. Araştırmanın Kapsamı

Çalışmada arşivciliğin ve arşivlerin sanat ile olan ilişkisine değinilerek, bir sanat eserinin orijinalliğinin ve menşenin belirlenmesinde hangi belgelerin kullanılabilceği ve hangi belgelerin tutulması gerektiği ile ilgili öneri ve görüşlere yer verilecektir.

Çalışmada sanat eserinin kapsamı, provenans ve orijinallik belirleme konusunda diğer sanat eserlerine nazaran daha fazla örneğine rastlanan tablolar olarak belirlenmiştir.

Araştırmada, Fake or Fortune isimli belgesel dizisinde çalışmaya konu olan tablolara ilişkin incelenen vakalar adım adım incelenmiş, bunun yanı sıra Ankara'da bulunan ve 20 sene veya daha uzun süredir faaliyet gösteren, rastgele seçilen 4 sanat galerisinden birer kişi ile görüşölmüştür. Bu görüşmelerin sonucunda Nurol Sanat Galerisi, Eskiz Sanat Galerisi, Fırça Sanat Galerisi ve Galerisi Soyut'ta bulunan belge türleri belirtilmiştir.

I.3. Hipotez

Sanat eserlerinin orijinalliği hem sanatsal hem de maddi anlamda önem taşımaktadır. Eserin değeri, onun provenansına ve orijinalliğine ilişkin kanıtlarla belirlenebilir. Eserlerin orijinalliğinin kanıtlanması için arşiv belgeleri gibi somut delillere gereksinim duyulmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın hipotezi "Bir sanat eserinin orijinalliği, menşei ve aidiyetinin belirlenmesinde, eserle ilgili arşiv belgeleri belirleyici ve kanıtlayıcı rol oynamaktadır." Alt hipotez ise; "Türkiye'deki sanat galerilerinin arşivlerindeki belgeler sayesinde bir sanat eserinin orijinalliği araştırılabilmektedir."

I.4. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Toplama Teknikleri

Araştırma öncesinde bir literatür taraması yapılmıştır ve araştırmanın anlatımında nitel araştırma yöntemlerinin kullanılmasına karar verilmiştir. Araştırmanın başlangıcında doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi yöntemi, “*Araştırılması hedeflenen olgu ve olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar*” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 189).

Araştırmada “Fake or Fortune” belgesel dizisinden bir vaka çalışması incelenerek, durum (örnek olay) çalışmasına da yer verilmiş, doküman incelemesi yöntemiyle aktarılmıştır.

Görüşme, “*Sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir*” (Karasar, 2017, s. 210). Yapılanmış görüşme, ne tür soruların ne şekilde sorulacağı ve hangi verilerin toplanacağından önceden ayrıntılı olarak planlandığı görüşmelerdir. Yapılanmamış görüşme ise sorulacak sorular belirlense bile görüşme esnasında farklı sorular da sorulan bir görüşme şeklidir. Yarı yapılanmış görüşme, ikisinin arasında bir ortamda yapılmaktadır ve ne yapılanmış görüşme kadar sıkı ne de yapılanmamış görüşme kadar esnektir (Karasar, 2017, s. 210).

Araştırmada Türkiye’nin başkenti olan ve çok sayıda sanat merkezi bulunan Ankara’da 20 sene veya daha uzun süredir faaliyet gösteren rastgele seçilmiş 4 sanat galerisiyle yarı yapılanmış görüşme tekniğiyle görüşme yapılarak, bu galerilerin arşivlerinde ne tür belgeler olduğu araştırılmaktadır. Böylece doküman incelemesi yöntemiyle elde edilmiş bilgilerin, Türkiye’de uygulanabilir olup olmadığı tespit edilecektir.

I.5. Araştırmanın Düzeni

Araştırma 5 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, araştırma hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır ve araştırmanın amacı, araştırmanın kapsamı, hipotez, araştırmanın yöntemi ve veri toplama teknikleri, araştırmanın düzeni ve literatür araştırması ve kullanılan kaynaklar bölümlerinden oluşmaktadır. İkinci bölümde araştırma için önemli olan kavramlardan bahsedilmiş, bir sanat eserinin orijinallliğini kanıtlamada hangi kaynaklardan yararlanılabileceği açıklanmıştır. Üçüncü bölümde, Fake or Fortune isimli belgesel dizide işlenen bir provenans araştırması örneğine yer verilmiştir. Dördüncü bölümde, Ankara’da bulunan ve 20 sene veya daha uzun süredir faaliyet gösteren 4 sanat galerisinde bulunan belge türleri belirtilmiştir. Beşinci ve son bölümde ise araştırma sonuca bağlanmış, koleksiyonerlerin, sanatçıların, sanat galerileri ve sanat merkezlerinin ne tür belgeleri saklamasının faydalı olacağı açıklanmış ve bir sanat eserinin orijinallliğini kanıtlarken nasıl bir yol izlenebileceği konusunda öneriler yapılmıştır.

I.6. Literatür Araştırması ve Kullanılan Kaynaklar

Lisa Reynolds’ın 2008 yılındaki “An Art Provenance Research Guide for Researcher and Librarian: A List of Resources” isimli yüksek lisans tezi bu araştırmanın konusu ile en bağlantılı çalışmalardan biridir. Reynolds bu çalışmada, provenans terimini incelemiş, provenans araştırması nasıl yapılmalı, provenans araştırmasında kütüphanelerin rolü nedir sorularını cevaplamıştır.

Edine F. Süleymanoğlu’nun (2018) “Müze arşivlerinin yönetimi” doktora tezinde, müze arşivlerinde bulunan belge türleri olarak, eserler ile ilgili yazışmalar, kayıt defterleri, personel kayıtları, dokümanlar, sergiler ile ilgili belgeler açıklanmıştır.

Behiye Bekem (2011) “Türkiye’de Görsel Sanat Kaynaklarının Arşivlenmesi İçin Model Çalışması” isimli yüksek lisans tezinde, sanat bilgi merkezlerini, müzeler, galeriler, kütüphaneler, arşivler olarak sınıflamıştır. Sanat arşivlerinde ise belirli bir disipline ait belgeler toplansa da içerik olarak farklı konularda ve malzemelerde belgeler bulunabileceğinden bahsedilmiştir.

Songül Akfındık Karabulut (2012) “Türkiye’de Plastik Sanatların Sergilendiği Galerilerdeki Arşiv Hizmetleri” isimli yüksek lisans tezinde, sanat galerilerinin, sanatçıların sanat piyasasındaki değerini göstermek, koleksiyonculara yol göstermek ve anlamlı bir sanat piyasası oluşması konularında sorumlulukları olduğunu belirtmiştir.

Van Der Made (2021)’e göre ise bir sanat arşivini yönetmek, uzmanlık bilgisi gerektirmektedir. Çünkü sanat eserlerinin değerinin ve özgünlüğünün korunması için gereken belgelerin sağlanması çok önemlidir. Eksik belgeleme, sanat eserinin kaybı ile o kuruluşun itibar kaybına sebep olurken, kültürel, tarihi ve finansal kayıplar anlamına da gelmektedir.

Bunting, Allison ve Handler (2014)’e göre ise sanat galerileri, ilk kurulduklarında genellikle profesyonel bir arşivci tutmak yerine, bu galerilerin sahipleri galerideki tüm rolleri kendileri üstlenmektedir. Günlük işlemlerin stresi, personelin, yetersiz kataloglama ve arşivleme uygulamalarının uzun vadeli sonuçlarını düşünmesini engelleyebilmektedir. Daha sonraları galeriye bir arşivci katıldığında ise arşivci, artan müşteri taleplerine hızlı bir şekilde yanıt vermek zorunda kalabilmektedir. Galeri arşivcileri, çok kısa zamanda çok fazla görevi gerçekleştirmek zorundadır ve bu durum uzun vadede arşiv projesinde ilerlemeyi zorlaştırabilmektedir. Galeri arşivcilerinin karşılaştığı bir diğer zorluk da yazılı politikaların olmaması olarak belirtilmiştir. Arşivcilerin, arşivleri düzenlemek için yaratıcı yollar bulmak zorunda kaldıkları ifade edilmektedir. Ayrıca sanat galerisindeki arşivcilerin, sanat eserinin belgelenmesi

(fotoğraf, film, video), gelen çoğaltma/izin taleplerinin koordinasyonu ve kolaylaştırılması, gelen tüm dijital ve basılı basının takip edilmesi, korunması ve sanat dışı nesnelere için tüm dijital ve fiziksel varlıkların yönetimi gibi görevleri de bulunmaktadır.

Bu araştırma yapılırken,

YÖK Tez Veri Tabanı

DergiPark Akademik

EBSCOhost

JSTOR

ProQuest Dissertations and Theses Global

ScienceDirect

gibi elektronik kaynaklar ile Google Scholar'dan ve çeşitli sanat eseri arşivlerinin web sitelerinden yararlanılmıştır.

Araştırmada kaynak gösterirken APA (American Psychological Association) kaynak gösterme standardının 7. sürümünden yararlanılacaktır.

II. BÖLÜM

PROVENANS ARAŞTIRMASINDA SANAT ESERİ ARŞİVLERİ VE KANITLAYICI BELGELER

II.1. Sanat Eseri Arşivleri

Sanat, yüzyıllardır değişik alanlarda farklı şekillerde değerlendirilmiştir. Sanat felsefesi, sanatı estetik değerler üzerinden değerlendirirken, antropoloji, sanatın toplumsal boyutlarıyla ilgilenmektedir. Sanat tarihi açısından bakılırsa, Ernst Gombrich (2016), sanatın başlangıcını ilk mağara resimlerine kadar götürmektedir ve Gombrich'e göre sanatı sanat yapan yegâne unsur sanatçılardır. Mağara resimlerinin estetik kaygıdan çok kendinden sonraki nesle bir iz bırakmak, sonraki nesli uyarmak olduğu düşünülürse, sanat, sadece güzelliği göstermek için değil sanatçının kendi varlığını göstermesi açısından da önemlidir. Sanatçılar eserlerini oluştururken beğenilme ve takdir görme kaygıları oluşturabilirler. Özellikle eserlerini satarak yaşamlarını sürdürmeye çalışan sanatçılar, çoğu zaman müşterilerinin talepleriyle eserlerini oluşturmuş, kendi sanatlarını belli bir üne kavuştuktan sonra ancak icra edebilmişlerdir. Empresyonizm (izlenimcilik), ekspresyonizm (dışavurumculuk), sürrealizm (gerçeküstüculük), kübizm gibi akımlar, kendi sanatını ortaya koyan cesur sanatçılar tarafından ortaya çıkmıştır ve günümüzde halen etkilerini korumaktadır.

Sanat eserlerinin belirli bir zümre içerisinde bir statü haline gelmesiyle, sadece ünlü resamlara resim sipariş etmek için değil, hayatta olmayan ressamın resimlerini de satın almak için çaba gösteren koleksiyonerler, sanat eserlerine ciddi paralar ödeyerek sahip olmaya çalışmışlardır. Böylece sanat eserlerinin sadece estetik açıdan bir ürün olarak değil, aynı zamanda birer yatırım malzemesi olarak da ticaretinin yapılması sebebiyle değerlerinin belirlenmesinde sorunlar meydana çıkmış, alıcılar bu değerli

eserlerin orijinalliğinden emin olmak için uzmanlara danışmaya başlamışlardır. Önceleri sadece sanatçının tavrını, üslubunu, tekniğini bilen uzmanlar, akademisyenler ve bu kişilerin tecrübeleri ön plandayken, günümüzde sanat eserlerinin orijinalliğinin kanıtlanmasında hem teknolojiden hem de çeşitli arşiv belgesinden/materyalinden faydalanılmaktadır.

Tekrar kullanım değerine sahip olan geleneksel veya elektronik belgelerin, korunarak hizmete sunulduğu bilgi merkezlerine arşiv denir. Arşiv belgesi, idari veya entelektüel kullanımı nedeniyle korunan, tanımlanan ve erişime sunulan, yeniden kullanım değerine sahip belge türlerine denir. Yeniden kullanım değeri yani arşivsel değer, belgelerin varlık nedeniyle gelecek kuşaklara aktarılması gerekliliğini ifade eder ve arşivsel değere sahip belgenin arşivde korunma süresine arşiv uzmanı karar vermektedir (Rukancı ve diğerleri, 2021, s. 2).

Sanat eseri arşivleri, galeri, müze veya diğer bilgi merkezlerinde bulunan koleksiyondaki sanat eserleri hakkında bilgi ve belgelerin bir arada olduğu sanal veya gerçek mekânlardır. İçinde sanat bulunduran her bilgi merkezinin bir arşivinin bulunması şarttır. Arşivi olmayan bir sanat mekânındaki sanat eserlerinin güvenilirliğinden kuşku duyulmaktadır. Bir sanat merkezi arşivinde, satın alma, satış, bağış kayıtları, envanter kayıtları, sergi ya da müzayede katalogları, afişler, broşürler, fatura, fiş, makbuz gibi finansal kayıtlar, ticari defterler, sözleşmeler, sigorta kayıtları gibi belgeler olabilmektedir.

II.2. Provenans Araştırması

Türkçe’de organik yöntem olarak da kullanılan provenans, konu sözlüklerinde, *“Arşiv belgelerinin işlem gördükleri tarihteki oluşum ve ilişkisel biçimlerine uyarak, işlevsel ve kurumsal faaliyetleri yansıtabilecek biçimde düzenleme yöntemi”* olarak

açıklanmaktadır (Arşiv Terimleri, 2023, s. 104). Ancak bu tanım kelimenin anlamını tam olarak açıklamaya yetmemektedir. Her sanat eseri, oluşturulduğu tarihten günümüze kadar gelen bir hikâye taşımaktadır. Sanat eserleri yasal olarak bağış, miras veya satın alma yoluyla el değiştirmektedir. Yasadışı olarak el değiştirilen yani çalınan, kaçırılan sanat eserleri de vardır. Bir sanat eserinin orijinal olması ne kadar önemliyse sahibinin onu yasal yollarla elde ettiğini kanıtlaması da o kadar önemlidir. Eserin son sahibi, eseri yasal yollarla edindiğini kanıtlayamazsa eser üzerinde hak iddia eden kişiler olduğunda kendini ve eseri savunamayacaktır. Bu yüzden sanat eseriyle ilgili üretilen, tutulan ve saklanan her türlü bilgi ve belge büyük önem taşımaktadır. Bunlar, satın alma veya bağış evrakları, miras/tereke kayıtları, envanter kayıtları veya eserin satın alındığı sergiye dair afiş, broşür gibi belgeler/yayınlar, fotoğraflar, orijinallik sertifikaları, sigorta kayıtları gibi belgeler olabilmektedir. Belgelerin dışında eserin kendisi, kullanılan boya/pigment, teknik, tablonun çerçevesi, tuvalin arka yüzünde bulunan yazılar, etiketler, damgalar, eserdeki imzalar gibi bileşenler/unsurlar eserin orijinallliğini belirlemeye yardımcı olacak ipuçları içerebilmektedir. Provenans araştırması yaparken daha kapsamlı bilgi toplamak için, müzayede kataloglarına ve sergi kataloglarına da başvurulabilmektedir.

Sanat eserlerinin eksik/yanlış belgelenmesi veya belgelenememesi sebebiyle eserlerin provenans araştırmasında zorluklar yaşanabilmektedir. Provenans araştırmalarında yeterince kaynağa ulaşılmadığında, eserin hikâyesinde zaman boşlukları oluşabilmekte, bu da yasal sorunları beraberinde getirebilmektedir.

Provenans araştırmasında kesin doğrular veya yanlışlar yoktur. Böyle bir araştırmaya başlandığında sorunlarla karşılaşılabilir. Bazı nesnelere hala hak iddia eden ve bu nesnelere iadesini zorlaştıran örnekler vardır. Örneğin Londra'daki British Museum'da bulunan Elgin Mermerleri buna bir örnektir. Mermerler, 19. yüzyılda Lord Elgin tarafından Osmanlı İmparatorluğu'ndan yasal olarak alındığını kanıtlayan

herhangi bir belge olmasa da 200 yıl boyunca British Museum tarafından sahiplenilmiştir. 1970 yılında oluşturulan UNESCO'nun, arkeolojik alanların parçalanmasını önlemede etkili olduğu görülse de birkaç yasa dışı eylemin gözden kaçtığı durumlar da olmuştur. İtalyan hükümeti, Aralık 2005'te Los Angeles'taki Getty Müzesi'ndeki eski eserler küratörü Marion True'yu ve eski eser satıcısı Robert Hecht'i, birlikte bir sanat eserinin çalınmasında yer aldıkları iddiasıyla tutuklamıştır. Ayrıca, bir yıl önce yağmalanmış nesnelere sattıkları için tutuklanan antika tüccarları Giacomo Medici ve Gianfranco Becchina ile de bağlantılı oldukları iddia edilmiştir. Bu süre zarfında Getty Müzesi, milyonlarca dolar değerindeki sanat eserini menşe ülkelerine iade etmiştir (Abiuso, 2022, s. 27).

Provenans araştırması, yalnızca nesnelere menşe ülkelerine geri dönmesine yardımcı olmakla kalmaz, aynı zamanda bu nesnelere fiyatlarının artmasına da katkıda bulunmaktadır. 18. yüzyıla kadar devam eden Avrupa Pazarı, sanata değer biçmeyi desteklemek ve pazarı zengin tutmak için kaynak araştırmasına güvenmiştir. İster bir tablo ister eski bir nesne olsun, kaynağı güvenilir bir eserin değeri, kaynağı belli olmayan diğer eserlere göre daha fazladır. Eserin kayda değer bir sergide veya koleksiyonda olduğu kanıtlanırsa orijinalliği de kanıtlanmış sayılabilir ve dolayısıyla ekonomik değeri yükselmektedir. Provenans araştırmasının asıl amacı, çalıntı sanatın tespitine yardımcı olmak olsa da özellikle antika pazarının büyümesine de katkı sağlamıştır (Abiuso, 2022, s. 32).

1910'dan 1945'e kadar Japonya işgalinde olan Kore'nin birçok kültürel mirası Japonlar tarafından yağmalanmıştır. 1993 yılında Güney Kore Kültür Bakanlığı, yurtdışında bulunan "kültürel varlık" olarak kabul edilen 11.567'den fazla öğeyi tanımlayan bir rapor yayınlamış ve 8 ülkeye dağılmış olmasına rağmen bunların çoğunun Japonya'daki kamu ve özel kuruluşların koleksiyonlarında bulunduğunu tespit etmiştir.

2001 yılından beri Güney Kore hükümeti, çoğunluğu Japonya'dan olan 5.139 nesnenin iadesini istemiştir (Kim, 2017, s. 607-608).

Tarihsel olarak 1939-1945 yılları arasında süren II. Dünya Savaşı döneminde, Naziler işgal ettikleri ülkelerdeki müzelerden “sözde” yozlaşmış saydıkları sanat eserlerini zor kullanarak almışlardır. Ele geçirdikleri sanat eserlerini farklı ülkelerde satmışlardır. Bu yasa dışı durum savaş döneminde sanat eseri tüccarları için bir fırsat olarak görülmüştür. Fakat eserlerin hızlı el değiştirmesiyle eserlerin sahiplik geçmişi veya provenansı son derece karmaşık hale gelmiştir. Kasım 1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla önceden kısıtlanmış/kapalı arşivlere ve belgelere erişilmiş ve II. Dünya Savaşı'nda yağmalanan veya el konulan sanat eseri miktarının düşünülenenden çok daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Bu sanat eserlerinin birçoğunun Birleşik Krallık ve Fransa başta olmak üzere Amerika Birleşik Devletleri ve diğer Avrupa ülkelerindeki müzelere girdiğinin anlaşılmasıyla 1998'de “Nazilerin El Koyduğu Sanat [Eserleri] Üzerine Washington Konferansı İlkeleri (Washington Conference Principles on Nazi-Confiscated Art)” oluşturulmuştur. 1998'de konferansa katılan ülkeler tarafından kabul edilmiş olan Washington İlkeleri (The Washington Principles), Naziler tarafından yağmalanan sanat eserlerinin iadesine nasıl yaklaşılacağına ilişkin bir yönergedir. Böylece 1933-1945 yılları arası Naziler tarafından yağmalanmış veya el konulmuş sanat eserlerine sahip olup olmadıklarına dair kanıt bulmak için kendi müzelerinin koleksiyonlarını araştırmayı amaçlayan 44 ülkenin bir araya gelip, ilkeleri tanınmasıyla eserlerin yasal mirasçılara iadesinin sağlanması için önemli bir adım atılmıştır (Smiley, 2019, s. 1).

Sadece çalınan ya da kayıp sanat eserlerinin değil, sahte olduğundan şüphe duyulan eserlerin de provenans araştırmasına ihtiyacı vardır. Sahtecilik, bir şeyi gerçekmiş gibi göstermek için hile yapmak anlamına gelmektedir (Gökcan, 2009, s. 93).

Asırlardır sanatçılar, kendilerini geliştirmek ve pratik yapmak için başka sanatçıların eserlerini kopyalamış ya da yeniden yorumlamıştır. Örneğin Vincent Van Gogh, sanat yaşamının bir döneminde Japon sanatına ilgi duymuş, birçok Japon gravürünü taklit etmiş ya da yeniden yorumlamıştır. Vincent Van Gogh'un yaptığı her eseri kendi imzasıyla imzalaması ve amacının fırsatçılık olmaması sebebiyle, Van Gogh'un Japon gravürleri kopyaladığı eserler, orijinal eserler olarak kabul edilmektedir. Eğer bir ressam, eserini başka bir ressamın imzasıyla imzalıyorsa bunda kasıt aranmakta ve kişilere ressam yerine sahtekâr denilmektedir.

Bu konuya verilebilecek en iyi örneklerden biri John Myatt'tır. John Myatt, çocukluğundan beri resim yapan bir öğretmenken, 2 çocuğunu yalnız büyütmenin zorlukları sebebiyle sahteciliğe bulaşmıştır. Başlangıçta dolandırıcılık amacı olmasa da müşterilerinden biri olan John Drewe, kübist sanatçı Albert Gleizes'in bir eserinin kopyasını Christie's aracılığıyla 25.000 İngiliz sterlini karşılığında satıp, paranın yarısını kendisine verdiğinde, John Myatt bu işteki kazancı fark etmiştir ve sonraki birkaç yıl içinde yaklaşık 200 eser üretilip satmıştır (Honigsbaum, 2005).

Myatt'ın ve Drewe'in dolandırıcılığı ortaya çıksa da önemli müzelerde bile bulunan bu eserler, müzelerin güvenilirliğini de sarsmıştır.

John Myatt şu anda resim yapmaya ve eserlerini satmaya devam etmektedir. Bu tabloları hala kendi imzasıyla imzalamasa da tabloların ressamı olarak John Myatt adına yer verilmektedir. Myatt, resim kopyalamadaki kötü şöhretini kazanca çevirmeyi başarmıştır.

Bu tür sahtecilikleri/dolandırıcılıkları tespit etmek için genelde mikroskop, ultraviyole (morötesi) ışını, x-ray (röntgen) gibi deneye dayalı yöntemler kullanılmaktadır. Bu yöntemlerle kanvas, tuval ve boya üzerine derin araştırmalar

yapılabilmektedir. Kullanılan malzemelerin sanatçının yaşadığı dönemde de var olup olmadığı gibi birçok noktaya dikkat edilerek araştırmalar yapılmaktadır.

II.3. Kanıtlayıcı Temel Belge ve Kaynaklar

Bir sanat eserinin, özellikle de tabloların provenans araştırmasında, ilk olarak eserdeki imzaya bakılarak eserin sanatçısı tespit edilmektedir. Ardından eserin çerçevesindeki işaretlerle ve eser üzerine yapılan deneye dayalı testlerle, eserle ilgili oluşturulma yılı, oluşturulduğu yer gibi temel bilgiler edinilmeye çalışılmaktadır. Temel bilgiler edinildikten sonra ise daha derin bir araştırma yapmak için, sanatçının kişisel mektupları, defterleri ve günlükleri, sergi katalogları, satış katalogları, envanter kayıtları, sergi afiş ve broşürleri, fotoğraflar, miras kayıtları, gazete yazıları, orijinallik sertifikaları, bağış anlaşmaları, restorasyon kayıtları, sigorta kayıtları, akademik uzmanlık görüşleri ve raporları gibi belgelere başvurulabilmektedir.

II.3.1. Kişisel Mektuplar, Defterler ve Günlükler

Mektup yazmak, defter ya da günlük tutmak günümüzde çok tercih edilmese de 21. yüzyıla kadar hem haberleşme hem de kendini ifade etmede çok önemli olmuşlardır. Özellikle sanatçıların elleriyle yazdıkları yazılar, onları tanımak, hislerini, yaşadıklarını ve eserlerini öğrenmek için başvurulabilecek ilk kaynaklardır.

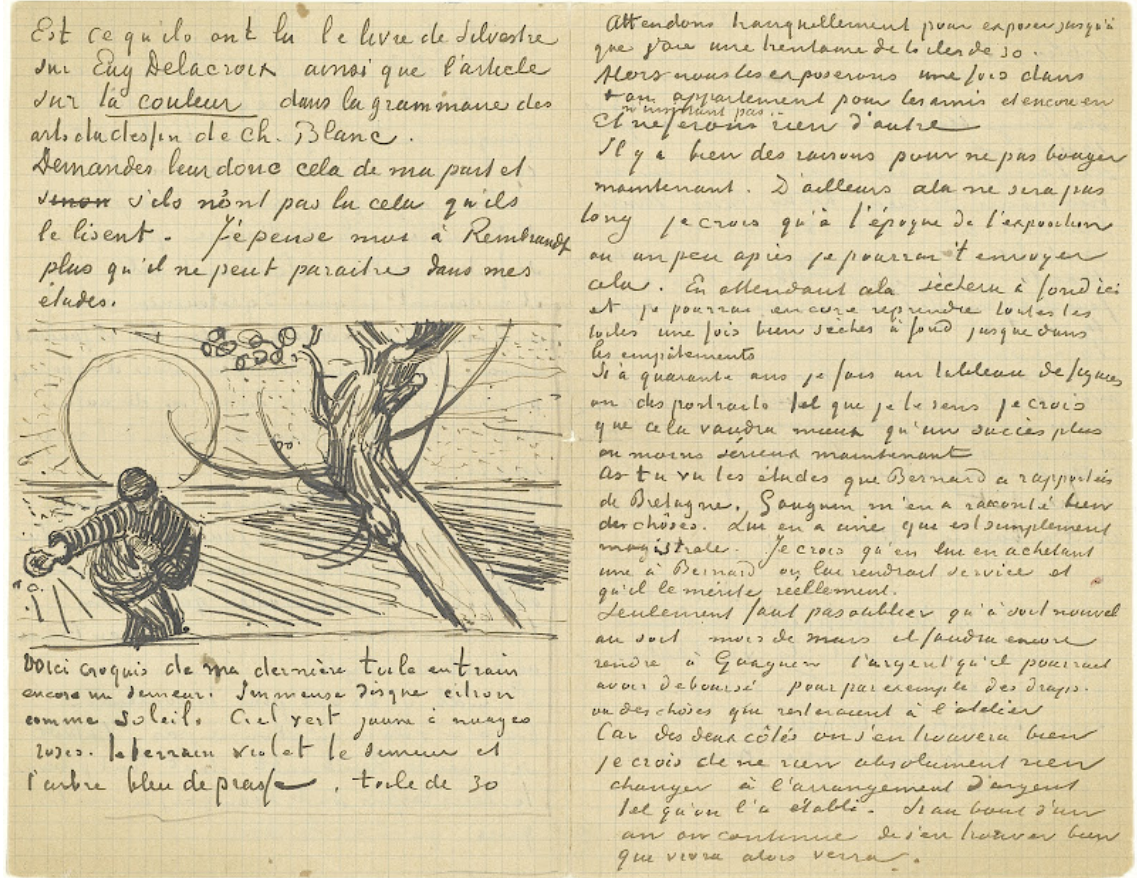
2013'teki bir Guardian haberine göre, Norveç'teki bir çatı katında, Vincent Van Gogh tarafından yapılan bir resim ortaya çıkmıştır. Görsel 1'deki *Sunset at Montmajour* yani *Montmajour'da Gün Batımı* isimli bu tablo, 1888'de yapılmış ve Montmajour tepesindeki yıkık bir manastır ile Arles yakınlarındaki kırsal bölgeyi göstermektedir. Bu tablonun orijinalliğinin kanıtlanmasında başvuru kaynağı ise yine Van Gogh'un kendisi olmuştur. Van Gogh, kardeşi Theo'ya yazdığı bir mektupta anlattığı, yeni keşfettiği bir manzaranın tasvirinde, muhteşem güneş ışığından, kesinlikle bir altın

yağmuru, olarak bahsetmiş, devamında ise şöyle yazmıştır: Şövalyelerin ve leydilerin, şahinlerle avdan dönerken birdenbire ortaya çıktığını görmeniz veya eski bir yerel ozanın sesini duysanız hiç şaşırmazdınız; tarlalar mor, mesafeler mavi görünüyor. Ayrıca fırça darbelerinin çeşitliliği ve boyanın kremi olmasının yanı sıra, uygulandığı hız ve canlılığın da tablonun Van Gogh tablosu olduğunun düşünülmesinin sebeplerinden olmuştur (Brown, 2013).

Görsel 1: Sunset at Montmajour tablosu
(https://en.wikipedia.org/wiki/File:Sunset_at_Montmajour_1888_Van_Gogh.jpg)

Vincent Van Gogh, mektuplarına eskizler de çizmiş hatta ayrı bir yere çizdiği eskizleri mektuplarıyla birlikte göndermiştir.

Görsel 2: Vincent Van Gogh'un kardeşi Theo'ya 21 Kasım 1888 tarihinde yazdığı mektup
(<https://www.vangoghmuseum.nl/en/letters/collection/b0604V1968v>)

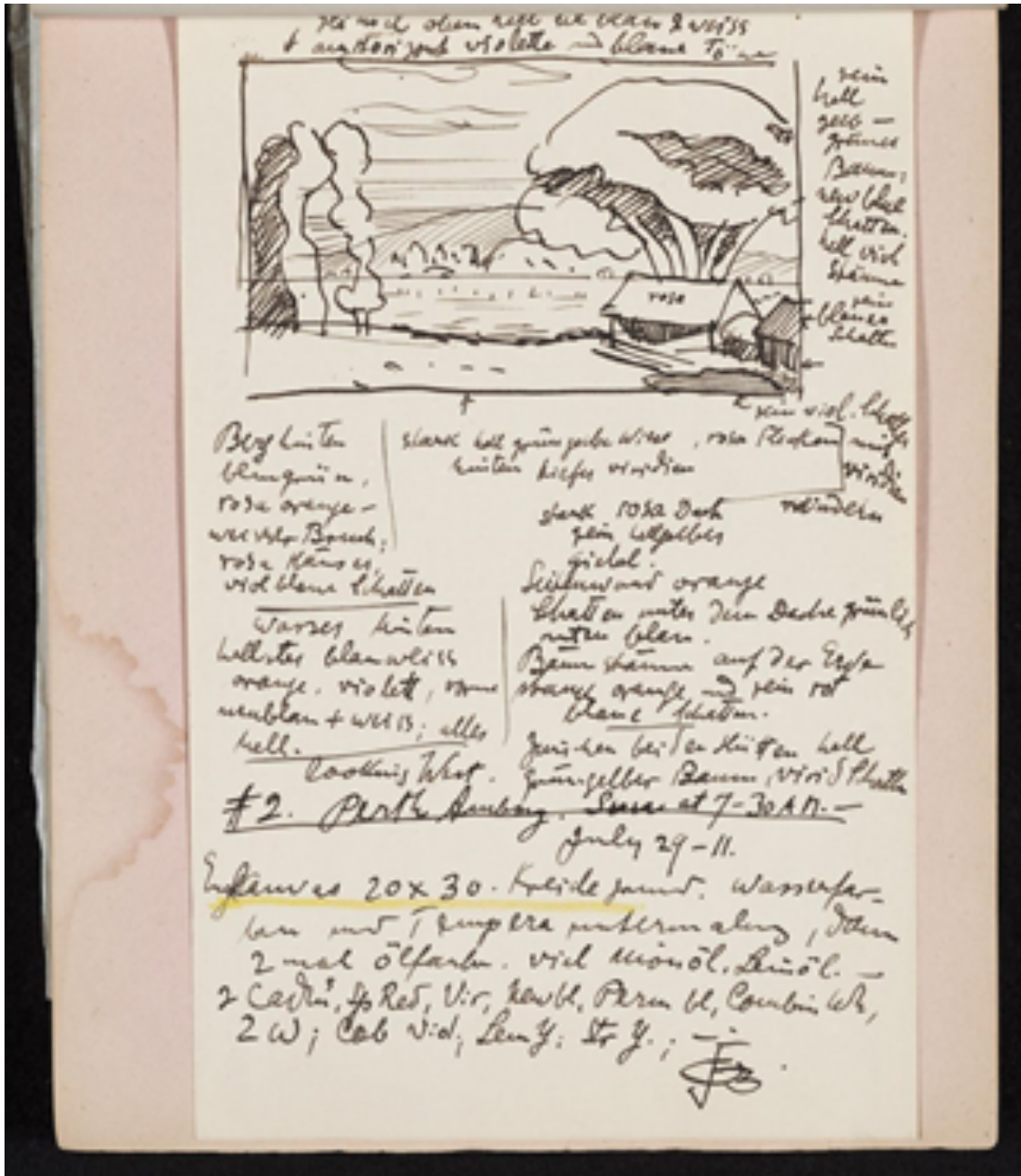
Van Gogh, kardeşi Theo'ya yazdığı Görsel 2'deki mektupta çizdiği eskizin tuvale aktarılmış ve tamamlanmış hali Görsel 3'tedir. Vincent Van Gogh'un 1888 yılında yaptığı bu eser, halen Amsterdam'daki Van Gogh Müzesi'nde sergilenmektedir.

Görsel 3: Vincent Van Gogh'un 1888 yılında yaptığı The Sower (Ekici) adlı tablo (<https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0029V1962>)

Sanatçıların kendi el yazılarıyla tuttıkları günlükler de kanıt değeri taşımaktadır.

Çoğu sanatçı, günlüklerinde gündelik hayatlarının yanı sıra yaptıkları çalışmalarla ilgili bilgiler de paylaşmışlardır. Günlüklerini eskiz defteri olarak kullandıkları da olmuştur.

Görsel 4: Oscar Bluemner'in günlüğünden bir sayfa

(<https://www.aaa.si.edu/collections/items/detail/oscar-bluemner-painting-diary-3371>)

Görsel 5: Oscar Bluemner'in Old Canal Port isimli eseri
(<https://whitney.org/collection/works/1911>)

Eserlerinde daha çok Görsel 5'teki gibi ağaçlar ve binalar ile izlenimci bir manzara sunan Bluemner'in 1911-1912 yılları arasında tuttuğu günlüğünden alınan Görsel 4'teki çizimde de yine bu konuları çalıştığı ve çeşitli notlar aldığı görülmektedir.

II.3.2. Çerçevesel ve Tuvallerdeki İşaretler

Bir sanat eserinin provenans araştırmasını yaparken başvurulacak en önemli kaynak yine eserin kendisidir. Bir tablonun çerçeve ve tuval gibi bileşenlerinin incelenmesi de eserin orijinalliğine yönelik çok önemli bilgiler içermektedir.

Bir tablonun arkası, sanki bir pasaport gibi, taşıdığı, sergilendiği yerlerle ilgili damgalar, işaretler içerebilmektedir. Bazı erken modern dönem koleksiyoncuları da koleksiyonlarındaki eserleri mürekkep veya balmumundan yapılmış armalarla, işaretlerle

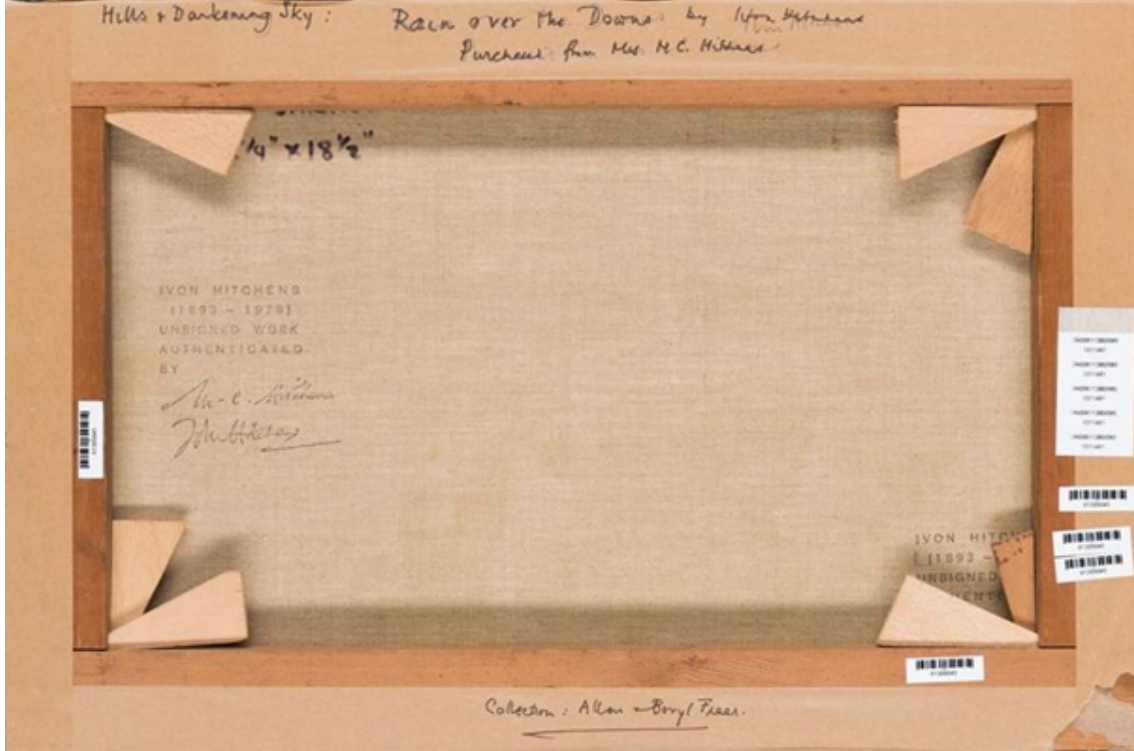
ya da inisiyallerle¹ bir nevi etiketlemiştir. Çok uzun yıllar boyunca, kültürel varlık ihracat yasalarına sahip ülkeler, ihracat için onaylanmış nesnelere kauçuk damgalarla onaylamıştır. Bu damgaların tasarımı bir rejimden diğerine farklılık gösterebilmektedir. Ayrıca her galeri, müze ve müzayede evinin kendine özgü bir numaralandırma ve etiketleme sistemi vardır. Eserlere uygulanan semboller yalnızca sahipleri değil aynı zamanda, zaman çizelgelerini ve coğrafi dolaşımını da tanımlayabilmektedir (Krannert Art Museum, t.y.).

Kuruluşu 1766'ya kadar uzanan, önemli sanat galerilerinden ve müzayede evlerinden biri olan Christie's uzmanları, imzaları sanatçı kataloglarından arayarak kontrol etmekte, hatta kimi zaman bir imzanın gelişimine dayanarak bir eserin tarih kapsamını daraltabilmektedir. "Artist's Catalogue Raisonné" olarak bahsedilen bu sanatçı katalogları, bir sanatçının belirli bir ortamda veya tüm ortamlarda, bilinen tüm eserlerinin kapsamlı ve açıklamalı bir listesidir (Christie's, 2022; New York Public Library, t.y.).

Sanatçılar eserlerine yalnız imzalarını atmakla kalmayıp başka işaretlemeler de ekleyebilmektedir. İngiliz sanatçı Ben Nicholson (1894-1982), eserlerinin arka yüzünü imzalamanın, adlandırmanın ve tarihlemenin yanı sıra bazı eserlerine adresini de eklemiştir. Buna benzer bilgiler, uzmanların sanat eserinin ardındaki hikâyeyi oluşturmasına katkı sağlayan önemli bilgilerden biri olmuştur. Zaman geçtikçe sanatçıların kullandıkları araçlar da değişmeye ve gelişmeye başlamış, sanatçılar, önceleri ahşap paneller üzerinde çalışırken, 15. ve 16. yüzyıllarda tuval kullanmaya, 17. yüzyılda ise bakır levhalar üzerine resimler yapmaya başlamışlardır. Bu malzemeler, tedarikçilerinin damgalarını ve etiketlerini, işletmelerinin adlarını ve adreslerini içerebilir, bir eserin izini sürerken faydalanılabilecek kaynaklardan biri olabilir. Ayrıca

¹ İnisiyal, birinin adı veya soyadının baş harfi olarak tanımlanabilir. Ayrıca bir kelimenin veya bölümün başındaki bir harf veya metnin geri kalanından daha büyük bir paragraftır.

tarih boyunca koleksiyonerler de sahip oldukları eserlerin arkasına isimlerini eklemişlerdir. Örneğin; İngiltere Kralı I. Charles, kraliyet koleksiyonundaki eserlerin arka yüzüne bir taçla birlikte baş harflerini “CR” inisiyali olarak damgalamıştır (Christie’s, 2022).

Görsel 6: Christie’s koleksiyonundaki bir tablonun arkası
(https://www.christies.com/features/what-to-look-for-on-the-back-of-a-painting-12542-3.aspx?sc_lang=en)

Bir diğer örnek olarak, 19. yüzyılın başlarından itibaren tabloların arkasını bir envanter numarasıyla işaretleyen Christie’s, başlangıçta bu sayıları bir şablon yardımıyla siyah mürekkeple yazarken diğer müzayede evleri tebeşir kullanmıştır. Günümüzde ise, numara yazmak yerine, Görsel 6’daki gibi barkodlu çıkartma uygulaması daha yaygın hale gelmiştir. Tuvallerdeki sayılar, bir eserin ne zaman ve nerede satıldığını, bazen kimin sattığını ve ne kadar ödendiğini gösteren verileri içermektedir. Londra’daki Christie’s arşivleri, 250 yıldan beri sahip olduğu birçok sanat eserinin kaydını tutmaktadır. Bu kayıtlar, eserlerin farklı içerikteki bilgilerini bir araya getirmenin yanı sıra, eserin geçmişte farklı sanatçılara atfedilip atfedilmediğine de ışık tutmaktadır. 2013’te Christie’s, arkasında “272ER” yazan bir Rembrandt portresini satmıştır. “272ER” kodu,

1928’de Christie’s’te yapılan Sir George Lindsay Holford’a ait bir koleksiyonun müzayedesini ifade eden bir koddur. Buradan tablonun kökeninin, şu anda hepsi müzelerde olan üç Rembrandt eserinin daha sahibi olan, Burlington Güzel Sanatlar Kulübü’nün kurucusu Robert Stayner Holford’a uzandığı tespit edilebilmiştir (Christie’s, 2022).

II.3.3. İmzalar

İmza, “*Bir kimsenin, bir yazının altına, bu yazıyı yazdığını veya onayladığını belirtmek için her zaman aynı biçimde yazdığı ad veya işaret*” olarak tanımlanmaktadır (Arşiv Terimleri, 2023, s. 75).

Bir sanatçının eserlerini imzalaması, o eserin ona ait olduğunu ifade etme şeklidir. Tamamlanmış bir işin göstergesi olduğu kadar zaman, yer ve ortamın kaydını tutmak için de yaygın olarak kullanılan sanatçı imzaları ilk olarak, sanat üretiminin, lonca sistemlerinden bireysele geçtiği Erken Rönesans döneminde yaygınlaşmıştır. Sanatçılar tek bir imzaya bağlı kalmadan çeşitli semboller ve varyasyonlar kullanmıştır. Bu varyasyonlar eserleri tarihlendirme çalışmalarında çok faydalı olabilmektedir. Örneğin Pablo Picasso, Görsel 7’deki gibi, kariyerinin ilk yıllarında, ikinci adını da dahil ederek imzalar atarken, daha sonraları başka bir versiyon geliştirmiştir. Sanatçı, Analitik Kübist dönemde ise, sanatın kendisinden uzaklaşmamak için tuvallerinin ön yüzlerini imzalamayı tamamen bırakmıştır. En sonunda ise ünlü altı çizili imzasını benimsemiştir. Picasso tablosu olduğu düşünülen bir tablo incelendiğinde, eserin hangi Picasso dönemine denk geldiği ve o dönemde hangi imzayı kullandığı incelenip, bir çıkarım yapılabilir. Tek başına yeterli bir kanıt olmasa da sanatçı imzaları eserin orijinalliğini kanıtlama yolculuğunda en etkili başlangıç noktasıdır. Avustralyalı izlenimci Tom Roberts’ın gizli bir imza ve yazısı keşfedilirken, öncesinde görünür bir imza bulamayan uzmanlar, eseri ışığın altında hareket ettirerek gördükleri bir işaretin fotoğrafını çekmişler

ve ardından bu fotoğrafı dijital stüdyoda inceleyerek sanatçının imzası ve tarih bilgisinin yanı sıra bir ithafa da ulaşımlardır (Christie's, 2017).

Görsel 7: Pablo Picasso'nun farklı dönemlerde kullandığı imzalar
(<http://onlinepicassoraisonne.com/signaturereference.html>)

Sahte imzaları tespit etmede en büyük rol ise grafoloji uzmanlarına düşmektedir. Kelime anlamı yazı bilimi olan grafoloji, her el yazısının biricik oluşu ve kopyalanamaz oluşu ilkesine dayanmaktadır. Ayrıca el yazısı, kişinin yaşadığı olaylardan izler barındırabildiği gibi kişinin karakterini de yansıtabilmektedir. Grafoloji, psikoloji, hukuki incelemeler, tıp, ticaret vs. gibi birçok farklı alanda kullanılabilir. Grafoloji, özellikle hukuki incelemelerde davaya konu olan olaydaki el yazısı ya da imzanın bahsi

geçen kişiye ait olup olmadığını tespit etmek için kullanılmaktadır (Gökmener, 2009, s. 15).

Grafoloji uzmanları sahte imzaları tespit ederken çeşitli unsurlara dikkat etmektedir. Örneğin, sahte imzalarda genellikle kendi adını imzalayan birinden beklenmeyecek kadar yavaş, daha kasıtlı bir tavır bulunmaktadır. Ayrıca bir sanatçının, eserlerini normalde imzalayıp imzalamadığını bilmek de sahteciliği anlamada büyük önem taşımaktadır. Örneğin; Stanley Spencer veya Christopher Wood hiçbir şey imzalamayan sanatçılardandır. Bazen bir eserin imzalı olmaması, imzalı olmasına tercih edilebilmektedir (Christie's, 2017).

Görsel 8: Rodin'e ait olduğu sanılan bir eskiz
(<https://www.bbc.com/news/uk-england-lincolnshire-36936702>)

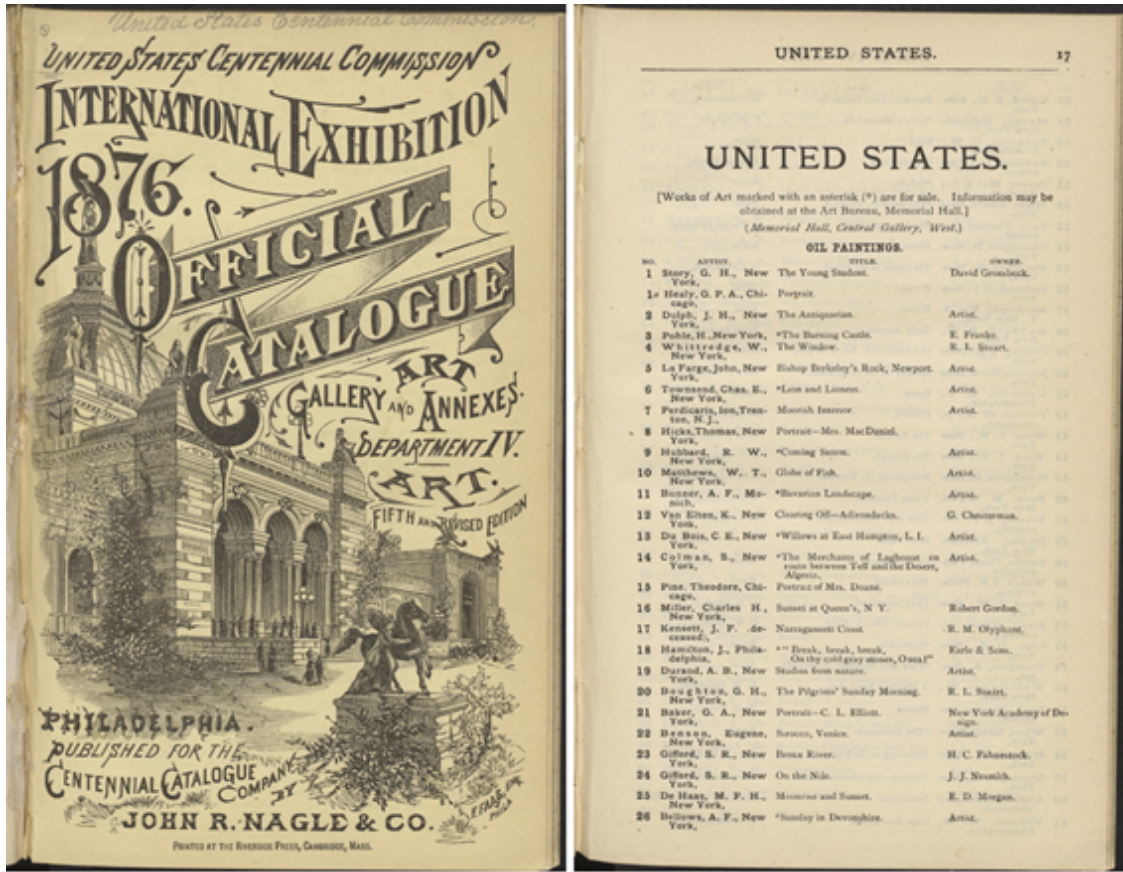
Bir sanat eserinin sahte olarak addedilmesinin en önemli nedeni, sanatçının kendi imzasını atmayıp, kendinden daha popüler ya da daha başarılı birinin imzasını atmasıdır. Buna örnek olarak yaptığı bazı eserlere kendi imzası yerine Auguste Rodin'in imzasını attığı düşünülen Ernst Durig gösterilebilir (The Met, 2017).

İngiliz yayın kuruluşu BBC tarafından hazırlanan "Fake or Fortune" belgesel dizisinde yapılan bir araştırmada, sanatçı Auguste Rodin'e ait olduğuna inanılan Görsel 8'deki taslağın, aslında ona ait olmadığı anlaşılmıştır. Bu eserdeki imzayı Rodin'in imza

örnekleriyle karşılaştıran bir el yazısı analisti, bunların aynı elden çıktığına dair kanaatinin olduğunu söylese de, 2014 yılında Paris'teki Orsay Müzesi'ndeki bir koleksiyonda çok sayıda sahte Rodin eserini ortaya çıkaran sanat tarihçisi Christina Buley, çizimin gerçek olduğuna inanmadığını belirtmiştir. Buley bu eserin, Rodin'in son öğrencisi olduğunu iddia eden İsviçre doğumlu heykeltıraş, Ernst Durig'in ayırt edici özelliklerini daha çok taşıdığını ifade etmiştir. Programın sunucularından ve araştırmacı Fiona Bruce *“Daha önce hiç eserlerinin bu kadar kapsamlı bir şekilde sahteleri yapılan ve dünyanın en ünlü sanat kurumlarında sergilenen bir sanatçıyı araştırmamıştık”* diyerek skandalın büyüklüğünü belirtmiştir (BBC, 2016).

II.3.4. Sergi Kataloqları

Kataloglar, bilgi merkezlerindeki bütün kaynakları tanıtmak, arandıkları zaman bulunmasını sağlamak amacıyla hazırlanmış basılı veya elektronik kaynaklardır (Arşiv Terimleri, 2023, s. 82). Sergi katalogları ise sergileri tanıtmayı, sergilenen eserler hakkında bilgi vermeyi amaçlayan kaynaklardır. Sergi kapandığında, sergilenen nesnelere depolara kaldırıldığında veya sahiplerine iade edildiğinde, sergiyi, fotoğraf, görsel veya metinsel bilgilerle kayıt altına alan kataloglara gereksinim duyulmaktadır. Sonradan ortaya çıkan ve orijinalliği tespit edilemeyen bir eser, daha önce bir sergide sergilenmiş olabilmektedir. Sergi kataloglarıyla, provenans araştırması yapılan sanat eserinin nerede, ne zaman sergilendiği bilgilerine ulaşarak, eserin hikayesindeki boşluklar doldurulmaya çalışılmaktadır.

Görsel 9: 1876 yılındaki bir sergiye ait kataloğun ilk sayfası ve içinden bir sayfa ([https://iif.harvard.edu/manifests/view/drs:4361169\\$1i](https://iif.harvard.edu/manifests/view/drs:4361169$1i))

Görsel 9’da, 1876’dan günümüze ulaşan The Royal Academy’ye (Kraliyet Akademisi) ait bir sergi kataloğunun iç kapağı ve bir sayfası verilmiştir. Bu katalogta, sergideki eserlerin hangi sanat türünde olduğu verildikten sonra, örneğin “Oil Paintings” yani yağlı boyalar gibi tekniğine ait bilgi, eserin sanatçısı, başlığı ve sahibi bilgilerine de yer verilmiştir. Aynı zamanda sayfanın başında (*) ile işaretli eserlerin satış için olduğu ve Art Bureau, Memorial Hall’dan bilgi alınabileceği belirtilmiştir.

A
C A T A L O G U E.

¶ The PICTURES are numbered as they are placed in the Room. The first Number over the Door.

The PICTURES, &c. marked (*) are to be disposed of.
R. A. Royal Academician.
A. Associate.
H. Honorary.

1	P	ORTRAIT of the Lord Mayor	—	—	<i>B. Barnell</i>
2	P	Portrait of a lady	—	—	<i>H. Howard</i>
3	P	Portrait of Mr. Malkin	—	—	<i>H. Ashby</i>
4	R	e-appearance of Euphrosyne, from the vision of Har-	—	—	<i>S. Shelley</i>
		modius	—	—	

————— when instant thro' the sable glooms
With which that furious presence had involv'd
The ambient air, a flood of radiance came—
The melting clouds flew divers, and amid
Euphrosyne appear'd.—And thus began:
"Lo! I am here to answer to your vows,
"And be the meeting fortunate! O my delightful friends!
"Hark how the gentle Echo from her cell,
"Talks thro' the cliffs, and murr'ring o'er the stream,
"Repeats the accents, We shall part no more!"

Akenside, b. ii.

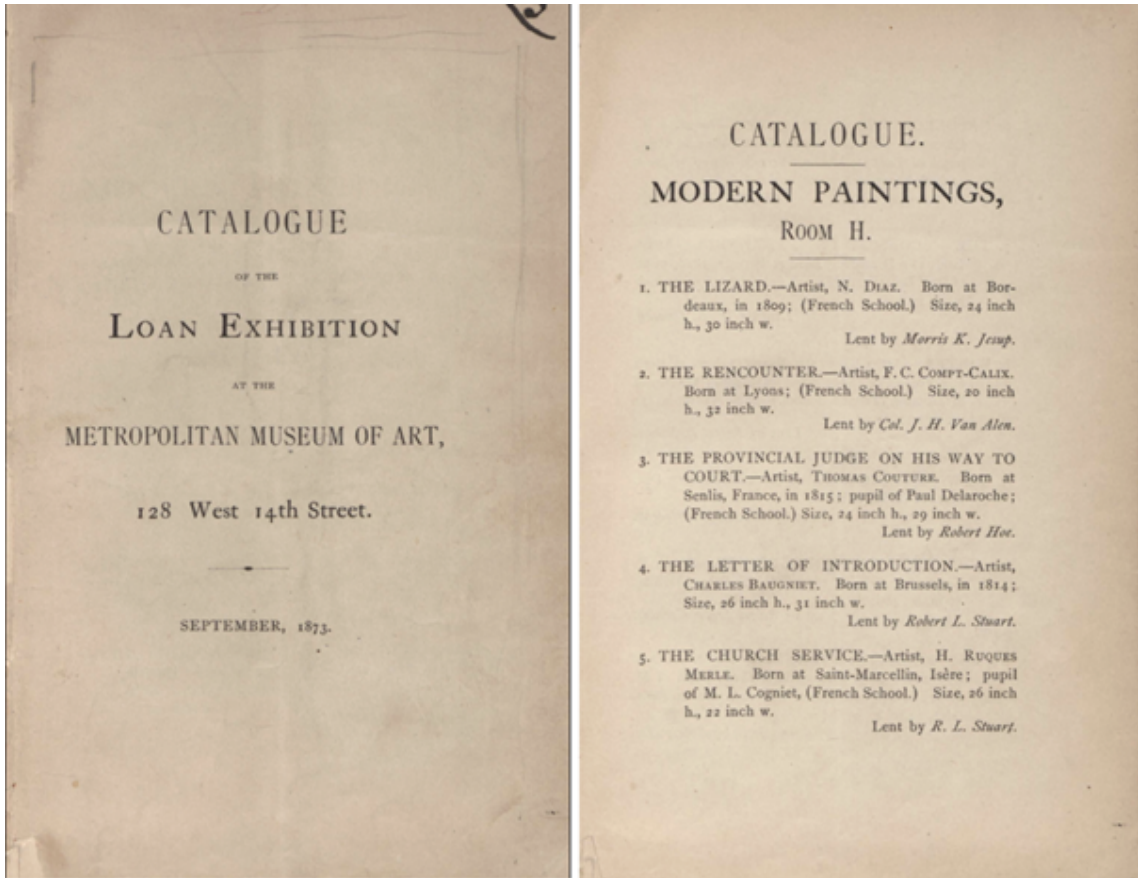
5	P	ortraits of Mrs. Hill and child	—	—	<i>Sir Wm. Beechey, R. A.</i>
6	C	upid and Psyche	—	—	<i>E. Edwards, A.</i>
7	D	ream of the Red Cross Knight	—	—	<i>H. Howard</i>

"Fair Venus seem'd into his bed to bring
"Her, whom he waking evermore did ween
"To be the chastest flower that ey did spring
"On earthly branch, the daughter of a King."
"And eke the Graces seemed all to sing
"Hymen to Hymen, dancing all around
"Whilst freshest Flora her, with rosy garland crown'd."

Spenser's Faëry Queen, Canto 1. Stanza xlviii. &c.

Görsel 10: Royal Academy'nin 1800'deki sergisinin kataloğundan bir sayfa (<https://www.royalacademy.org.uk/art-artists/exhibition-catalogue/ra-sec-vol32-1800>)

Görsel 10'daki katalogda Royal Academy'nin 1800 yılında yapmış olduğu bir sergideki eserler listelenmektedir. Bu listede eserlerin sergi salonundaki yerlerine göre numaralandığı ifade edilmiş, eserlerin adları ve sanatçılarına ait bilgiler verilmiştir.

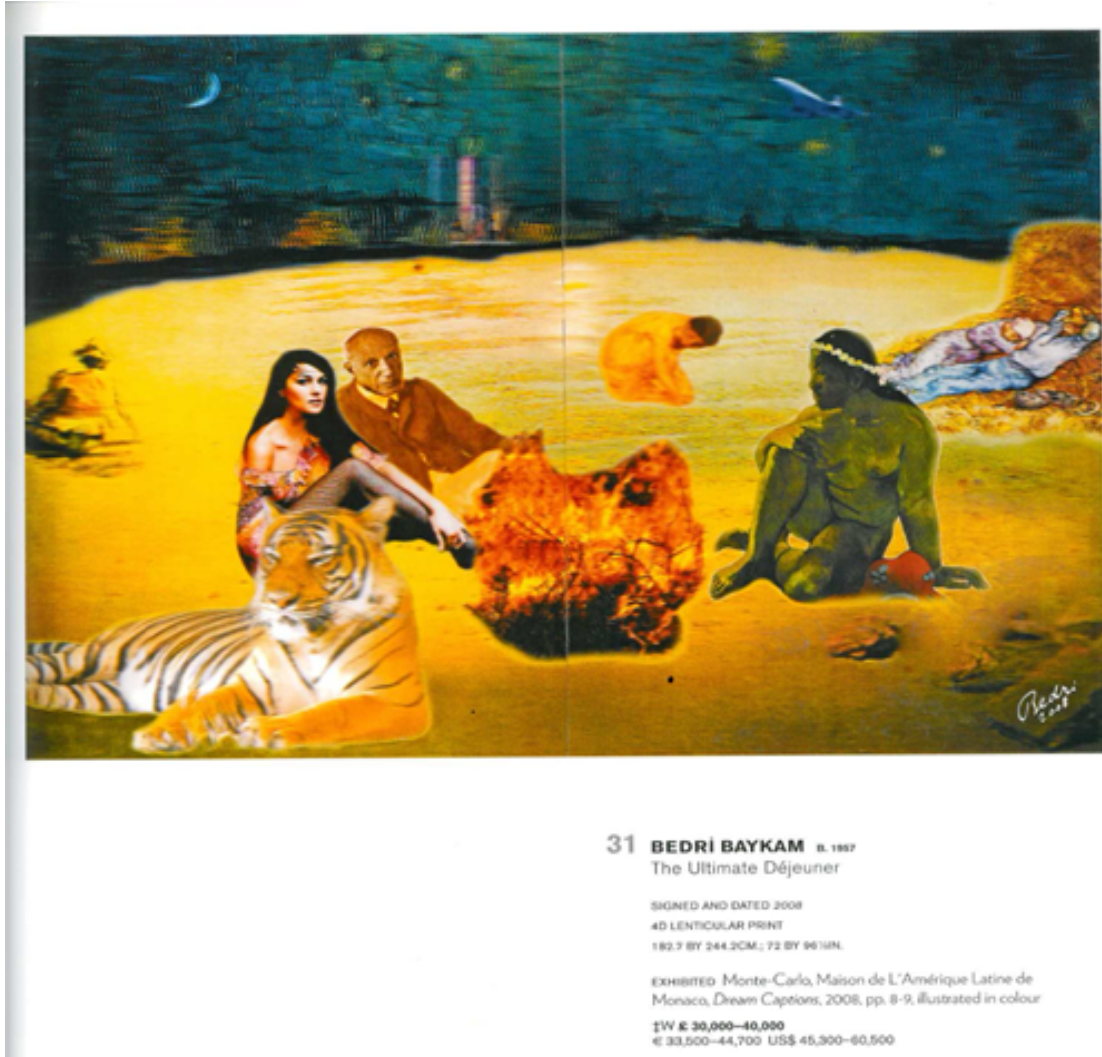
Görsel 11: Metropolitan Sanat Müzesi Kataloğu
(<https://libmma.contentdm.oclc.org/digital/collection/p15324coll10/id/1271/rec/2>)

Görsel 11’de, Metropolitan Sanat Müzesi’nin 1873 yılındaki sergi kataloğunda, eserler sergilendikleri salona göre ayrılmış ve listelenmiştir. Bu listede eserin adı, sanatçının adı ve sanatçı hakkında kısa bilgiler (doğum yeri, okulu, öğretmeni gibi), eserin boyutları, bağışlayan kişinin adı gibi bilgiler yer almaktadır.

II.3.5. Satış Kataloğları

Özellikle Avrupa’da Rönesans öncesi döneme bakıldığında koleksiyonculuk büyük ölçüde kiliselerin ve kraliyetin edindiği nesnelere sınırlı kalmıştır. Rönesans ile koleksiyonculuk, kilisenin ve soyluların tekeline çıkmış ve özel mülkiyet hakkı ile şahısların sanat eserleri koleksiyonları büyümüşür (“Private collection”, 2023). Koleksiyonculuk sadece Avrupa’yla sınırlı kalmamış ve sanatın Avrupa’da, sermayenin ise Amerika’da olmasının fark edilmesiyle Avrupa’daki sanat eserlerinin Amerika’ya göçü başlamıştır (Behrman, 2016, s. 12).

Satış katalogları, daha çok müzayede evleri tarafından basılan, sanat eserleri ve fiyatları hakkında bilgi veren kitapçıklardır.

Görsel 12: Sotheby's Galerisi'nin bir satış katalogundan bir sayfa (Sotheby's, t.y)

Görsel 12'de, Sotheby's Galerisi'nin *Contemporary Art Turkish* isimli satış katalogunda yer alan, Bedri Baykam'ın *The Ultimate Dejeuner* isimli tablosunun bilgileri görülmektedir. Eserin fotoğrafının altında yer alan ressam ve tablo isim bilgilerinin yanı sıra satış fiyatı, yıl bilgisi, imzalı olduğu, tekniği, ölçüleri, nerede sergilendiği bilgileri de satış katalogunda verilmiştir.

159

160

159- SAİM ÖZEREN

Duralit üzerine yağlıboya 47 x 37

40.000.000. TL

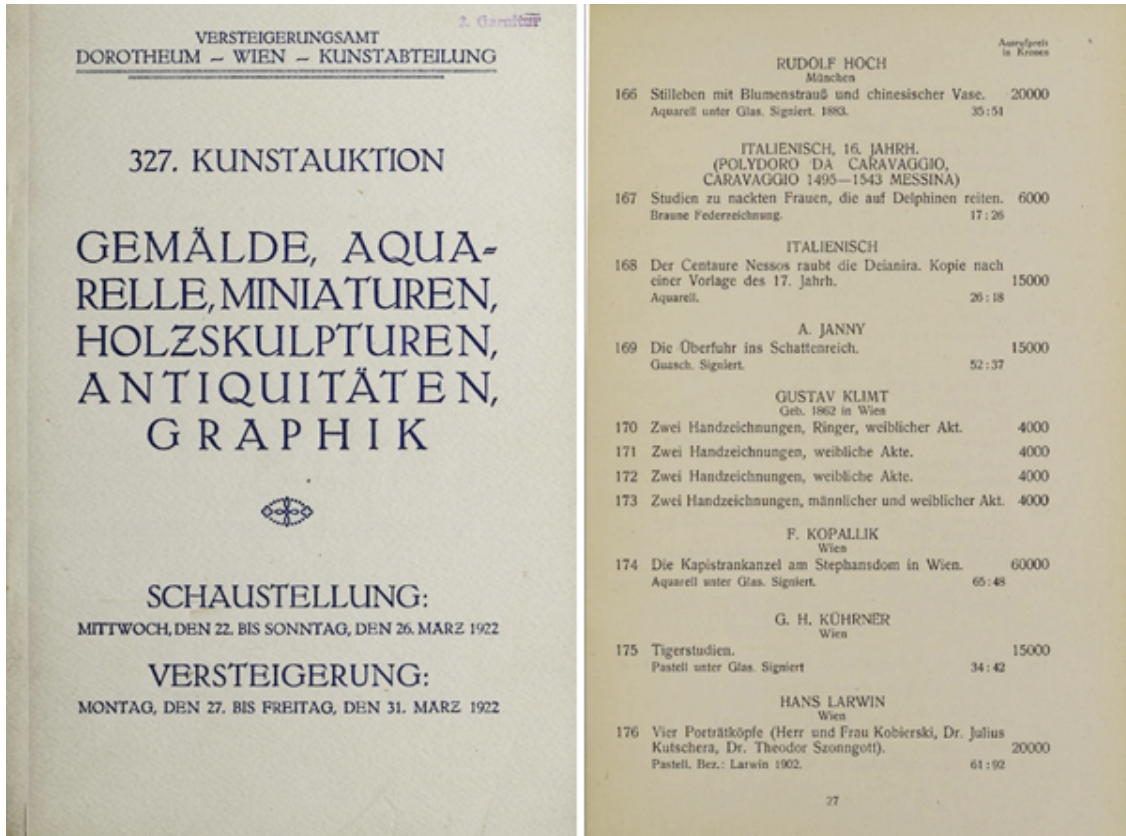
160- MUSTAFA TURGUT TOKAT

Tuval üzeri yağlıboya 60 x 100

60.000.000.- TL

Görsel 13: Necef Antik'in resim müzayedesini katalogu
(Necef Antik Müzayede Organizasyonu, t.y.)

Görsel 13'te, 1996 yılında Necef Antik tarafından düzenlenen bir müzayedenin satış katalogu görülmektedir. Bu katalogta tabloların fotoğrafı, ressam ve varsa tablo adı bilgileri, resim tekniği ve boyutları ile fiyat bilgileri yer almaktadır.

Görsel 14: Kaiserlich-Königliches Versatz-, Verwahrungs- und Versteigerungsamt satış kataloğu

(https://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/dorotheum1922_03_27)

Görsel 14'te, Viyana'daki, Kaiserlich-Königliches Versatz-, Verwahrungs- und Versteigerungsamt yani İmparatorluk Mahsup, Saklama ve Müzayede Bürosu'na ait satış kataloğu görülmektedir. Bu katalogda ressamların isimlerinin altında tablolarının adları ve fiyatları yazarken, bazı eserlerin tekniğine de yer verilmiştir. Resimlerin görseli bulunmamaktadır.

II.3.6. Envanter Kayıtları

Envanterler bir yerdeki değerli görülen nesnelere kayıtlarının yer aldığı listeler olarak tanımlanabilir. Envanter kaydı tutmak, kayıpların tespitinde, nesnenin yerinin tespit edilmesinde büyük önem taşımaktadır. Her kurumun, değerli gördüğü nesnelere, envanterlerine belli kurallar dâhilinde kaydetmesi gerekmektedir.

Sanat eserlerinin envanter kayıtları da müzelerde veya sanat eseri satan galerilerde olmak zorundadır. Kayıt altına alınmamış eserler yok sayılabilmektedir.

Örneğin Entartete Kunst Envanteri, 2 cilde bölünmüş 482 sayfadan oluşmaktadır ve daktiloyla yazılmıştır. Her bir sanat eserinin provenansı, sergilenme tarihi ve durumu hakkında önemli bilgiler veren envanterin 1. cildi, Aachen'den Görlitz'e kadar olan şehirleri kapsarken, 2. cilt Göttingen'den Zwickau'ya kadar olan şehirleri kapsamaktadır (Victoria and Albert Museum, t.y.).

		1 Altona									
		2 Stadtmuseum		6		7		8		9	
3	Werk	4	5	6	7	8	9	10			
				Techn.	Stand	Devis.	RM				
1. Beyer	(13814)	Karussell	Öl	Buchholz	K						
2. Blohm	(13822)	Mädchenkopf	A		X						
3. "	(13823)	Mädchenkopf	A		X						
4. Gilles	(13813)	Abendgesellschaft	Öl		E						
5. Lohse-Wächter	(13815)	2 Frauenakte	A	Böhmer	V	0,2	⊘				
6. "	(13816)	Liegendes Mädchen	A	"	T						
7. "	(13817)	Strassenmusik	A		X						
8. "	(13818)	In der Kneipe	A		X						
9. "	(13819)	Aus St. Pauli	A		X						
10. "	(13820)	Café	A		X						
11. "	(13821)	Cabarett	G		X						
12. Tügel	(13812)	Moorfahrt	Öl		X						

Görsel 15: Entartete Kunst Envanteri

(<https://www.vam.ac.uk/articles/explore-entartete-kunst-the-nazis-inventory-of-degenerate-art?c=&m=&s=&cv=&xywh=-2347%2C-303%2C8773%2C6044&r=>)

Görsel 15'teki Entartete Kunst Envanteri'nden alınmış bir sayfada (1) şehri, (2) kurumu, (3) sanatçının adı, (4) envanter numarası, (5) el konulan sanat eserinin adı, (6) tekniği (suluboya vs.), (7) varsa yetkili satıcının adı, (8) sanat eserinin akıbeti, (9) satış fiyatı ve (10) Alman para birimiyle satış fiyatı görülmektedir.

Search Search Images About

Keyword Browse Combined Highlights Search History All Catalogs

Search: General Keyword bluemner Refine Search

> You are only searching Art Inventories

Sort by: Artist - Ascending
Limit by: Choose from list below

Search Results
180 titles matched: bluemner

1. Cubistic Village, (painting).
Artist: Bluemner, Oscar, 1867-1938, painter.
Title: Cubistic Village, (painting).
Medium: Oil on board.
Owner: Metropolitan Museum of Art, New York, New York
Control Number: 36120876
Add to my list

2. Old Canal Port, (painting).
Artist: Bluemner, Oscar, 1867-1938, painter.
Title: Old Canal Port, (painting).
Date: 1914.
Medium: Oil on canvas.
Owner: Whitney Museum of American Art, New York, New York
Control Number: 60010061
Add to my list

3. House and Tree, (painting).
Artist: Bluemner, Oscar, 1867-1938, painter.
Title: House and Tree, (painting).
Medium: Oil on composition board.
Owner: Whitney Museum of American Art, New York, New York
Control Number: 60010062
Add to my list

Görsel 16: The Smithsonian American Art Museum Sanat Envanteri Kataloğu internet sayfası
(<https://siris-artinventories.si.edu/ipac20/ipac.jsp?profile=ariall>)

21. yüzyılda her türlü bilgi ve belgenin dijital ortama taşınması gibi, envanterler de dijital ortama taşınmıştır. Dünya çapında kamu ve özel koleksiyonlarda bulunan 400.000’den fazla sanat eserini listeleyen The Smithsonian American Art Museum (Smithsonian Amerikan Sanat Müzesi) envanteri de dijital ortama aktarılmış ve buradan kullanıcıların erişimine açılmıştır. Bu envanter, 1914 yılına kadar Amerika’da faaliyet gösteren sanatçıların eserlerini derlemekte ve 80.000 görselden oluşan fotoğraf koleksiyonuyla desteklemektedir (“Smithsonian”, t.y.).

The Smithsonian American Art Museum “Art Inventories Catalog (Sanat Envanterleri Kataloğu)” kullanılarak yapılan Görsel 16’deki aramada “Bluemner”

aratılmış ve Görsel 5'teki Oscar Bluemner'in *Old Canal Port* isimli eserinin kaydına ulaşılmıştır.

The screenshot displays the Smithsonian American Art Museum's Art Inventories Catalog interface. The search results for 'Old Canal Port' by Oscar Bluemner are shown. The page includes a search bar with the keyword 'bluemner', a navigation menu with options like 'Search', 'Search Images', and 'About', and a sidebar with 'More Smithsonian Searches' and 'Who else has...'. The main content area provides detailed information about the artwork, including its title, artist, date, medium, dimensions, subject, and owner. A table at the bottom shows 'CopyHolding information' for the Smithsonian American Art Museum, with a control number of 60010061. There is also a section for 'Format' (HTML, Plain text, Delimited) and a 'Send' button for email notifications.

Art Inventories Catalog
Smithsonian American Art Museum
Smithsonian Institution Research Information System (SIRIS)

Search Search Images About

Keyword Browse Combined Highlights Search History All Catalogs

Search: General Keyword bluemner Refine Search Return to results Previous Next

> You are only searching Art Inventories

More Smithsonian Searches

Who else has...

- Bluemner, Oscar
- Waterscape – Canal
- Waterscape – Wharf
- Painting

Old Canal Port, (painting).

Artist: [Bluemner, Oscar, 1867-1938, painter](#)

Title: Old Canal Port, (painting).

Dates: 1914.

Medium: Oil on canvas.

Dimensions: 30 1/4 x 40 1/4 in. (76.8 x 102.2 cm).

Subject: [Waterscape – Canal](#)
[Waterscape – Wharf](#)

Object Type: [Painting](#)

Owner: [Whitney Museum of American Art, 945 Madison Avenue, New York, New York 10020, Accession Number: 31.114](#)

References: "Catalogue of the Collection," New York, NY: Whitney Museum of American Art, 1975, pg. 142.

Note: The information provided about this artwork was compiled as part of the Smithsonian American Art Museum's Inventories of American Painting and Sculpture database, designed to provide descriptive and location information on artworks by American artists in public and private collections worldwide.

Repository: Inventories of American Painting and Sculpture, Smithsonian American Art Museum, P.O. Box 37012, MRC 970, Washington, D.C. 20013-7012

Control Number: IAP 60010061

Add to my list

CopyHolding information

Smithsonian American Art Museum	Control Number
Inventories of American Paintings	60010061

Add Copy to MyList

Format: HTML Plain text Delimited

Subject: Old Canal Port, (painting).

Email to: Send

Görsel 17: The Smithsonian American Art Museum Sanat Envanteri Kataloğu arama sonucu
(<https://siris-artinventories.si.edu/ipac20/ipac.jsp?profile=ariall>)

Görsel 17'deki arama sonucunda ise *Old Canal Port* eseriyle ilgili, sanatçısı, başlığı, tarihleri, tekniği, boyutları, konusu, nesne tipi, sahibi, referansları, notlar, arşiv, kontrol numarası bilgileri listelenmektedir.

II.3.7. Sergi Afiş ve Broşürleri

Müzeler ve sanat galerileri kalıcı ve geçici sergilerini duyurmak ve ziyaretçi çekmek için afişler, broşürler basmaktadır/hazırlamaktadır. Daha önceleri basılı olan bu afişler, son zamanlarda hem basılı hem dijital olarak paylaşılmaktadır. Müzeler ya da sanat galerileri, arşivlerinde geçmiş sergilerin afişlerini saklaması gerekmektedir. Daha

sonra hangi tarihlerde, hangi sanatçının, hangi eserleri sergilenmiş diye araştırma yaparken bu kaynaklar da yol gösterici olabilmektedir.

Estonia, Lithuania and Latvia became independent a hundred years ago, during the period when the Russian Empire was teetering. It is probably no coincidence that the prevailing Symbolist movement in these three countries at this time drew on history and local traditions, as if to add lustre to the Baltic identity through art which is eloquent and poetic, yet largely overlooked.

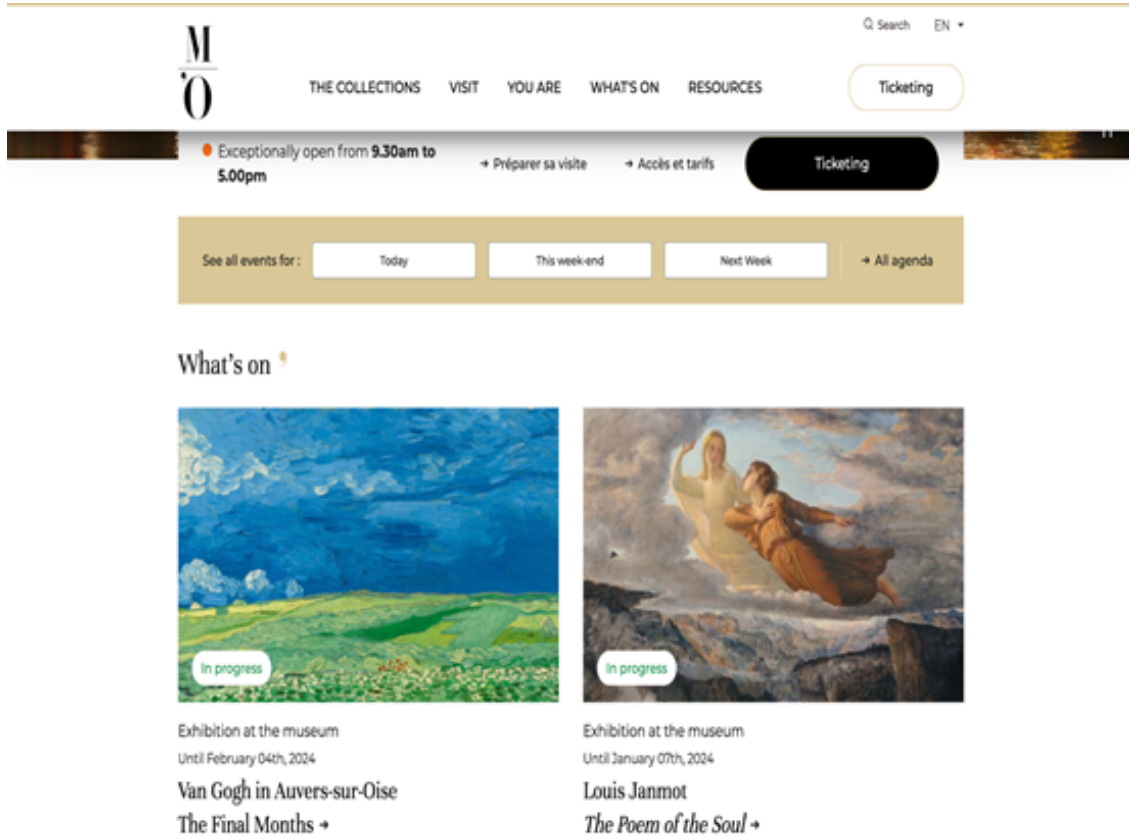
Introduction

Estonia and Livonia (which surrounded part of Latvia) had been within the Germanic sphere of influence since the Middle Ages, while the more structured Lithuanian state preferred to forge closer ties with Poland. The collapse of the Teutonic Order in 1561 paved the way for Poland and Sweden to assert their authority in the region, but in the eighteenth century, it was the Russian Empire which gained ascendancy over the three Baltic countries. Although the Tsarist power's sympathetic attitude to elites with foreign origins fostered a climate of relative prosperity among the people of Estonia and Latvia, Lithuania expressed a more cautious response towards St Petersburg from the outset, which was exacerbated when an uprising was ruthlessly suppressed in the early 1830s. The censorship imposed on intellectuals and the church fuelled loyalty to old traditions; this was a slower process in the other two countries, which initially tried to preserve their historic Germanic influences. The sense of a national identity did not begin to take shape until the mid-nineteenth century. This was also when the name Latvia

Görsel 18: Fransa'daki Orsay Müzesi'nden 2018 tarihli bir broşür (Musée d'Orsay, 2018)

Görsel 18'de Orsay Müzesinde 10 Nisan-15 Temmuz 2018 tarihleri arasındaki *Ames Sauvages* konulu serginin bir broşürü yer almaktadır. Broşürün içinde sergi hakkında bilgiler veren yazıların yanı sıra bazı eserlerin hangi salonlarda olduğu bilgisi de verilmiştir. Broşürün sonunda mini bir sergi planı ve Orsay Müzesi'nin diğer etkinliklerinin tarihleri verilmiştir.

Hem daha geniş kitlelere ulaşmak hem de daha çevreci bir yaklaşımda bulunmak için sanat merkezleri sergilerini çevrimiçi olarak da tanıtmaya, duyurmaya başlamıştır.

The screenshot shows the Musée d'Orsay website. At the top, there is a search bar and navigation links: 'THE COLLECTIONS', 'VISIT', 'YOU ARE', 'WHAT'S ON', and 'RESOURCES'. A 'Ticketing' button is visible. Below the navigation, there is a banner for 'Exceptionally open from 9.30am to 5.00pm' with links for 'Préparer sa visite' and 'Accès et tarifs'. A 'Ticketing' button is also present. Below this, there is a section for 'See all events for:' with buttons for 'Today', 'This week-end', 'Next Week', and 'All agenda'. The 'What's on' section features two exhibition cards. The first card shows a painting of a landscape with a blue sky and green fields, titled 'Van Gogh in Auvers-sur-Oise' and 'The Final Months'. The second card shows a painting of two figures in a dramatic scene, titled 'Louis Janmot' and 'The Poem of the Soul'. Both cards have an 'In progress' label and 'Exhibition at the museum' text.

Görsel 19: Orsay Müzesi çevrimiçi sergi tanıtımları (<https://www.musee-orsay.fr>)

Görsel 19’da, Orsay Müzesi’nin internet sayfasında güncel sergiler tanıtılmaktadır. Bu sergiler hakkında daha fazla bilgi almak için ilgili sergiye tıklamak yeterlidir.

II.3.8. Fotoğraflar

Fotoğraf kelimesi, Yunanca’da ışık (photos) ve çizmek (graphein) kelimelerinin birleşiminden oluşmuştur. Fotoğrafların çekildiği kameranın öncüsü olarak, “Camera Obscura” kabul edilmektedir. Camera Obscura, karanlık oda anlamına gelmektedir ve yüzyıllar boyunca bu teknik güneş tutulmalarını görüntülemek için kullanılmış, 16. yüzyılda ise çizimlere yardımcı olmak için kullanılmıştır. Günümüzdeki projeksiyon cihazları gibi görüntüyü düz zemine yansıtan bu alet, dışarıdan gelen ışığın bir delikten geçerek içerisindeki görüntüyü yansıtmasıyla çalışmaktadır (Augustyn, t.y.).

Camera Obscura ile çok sayıda deneme yapan Joseph Nicephore Niepce, 1826 yılında tarihin ilk fotoğrafı olarak kabul edilen *Saint-Loup-de-Varennes'de Pencereden Görünüm* isimli fotoğrafı elde etmeyi başarmıştır (Gök, 2016, s, 54). O zamandan beri ilerleyişini sürdüren fotoğrafçılık, günümüzde sanatçılar tarafından tercih edilen bir yöntem olduğu gibi, herkesin cep telefonlarıyla rahatlıkla ulaşabildiği ve görüntüleri kayıt altına alabildiği bir kanıtlama yöntemidir.

Bryk-Cardarelli ailesinden Alexander Bryk-Cardarelli, büyük büyükanne ve büyük büyükbabası II. Dünya Savaşı sırasında Avusturya'daki Nazi işgalinden kaçarken kaybolan sanat koleksiyonu hakkında, 1999'da araştırma yapmaya başlamıştır. Hâlâ hayatta olan büyükannesinden edindiği bilgilerle Flaman yağlı boya tabloları hakkında ve özellikle Adriaene van Utrecht'in *Invaded Poultry House* tablosu hakkında araştırmalar yapmıştır. Avusturya Ulusal Arşivleri (Austrian National Archives) tarafından kurulan Risk Uluslararası ve Yaşayan Mirasçılar Veri Tabanı (Risk International and Living Heirs Database) ile temasa geçerek büyük büyükbabasının, Naziler tarafından oluşturulan, ev ve işyerindeki mallarının envanter bilgilerine ulaşmıştır. Daha sonra Avusturya Kültür Bakanlığı'ndan (Austrian Ministry of Culture) ve Avusturya Ulusal Arşivleri'nden (Austrian National Archives) tarihi 1864 yılına kadar geriye giden belgeleri almıştır. Bu belgeler arasında 1945-1967 yılları arasındaki aile üyelerinin savaş sonrası iade ve araştırma talebi mektupları da bulunmaktadır. Ardından *Invaded Poultry House'un* 1942'de Dorotheum Müzayede Evi tarafından müzayedeye çıkarıldığı ve önce Viyanalı bir sanat tüccarına, ardından da 1944'te Hitler adına satın alım yapan bir tüccara satıldığı bilgisine ulaşmıştır. Ancak Bryk-Cardarelli, 1944'ten sonra, tablonun nerede olduğuna dair herhangi bir belgeye ulaşamamıştır. 2001'de NARA'da, 1947-1952 yılları arasında Avusturya'daki ABD Kuvvetleri tarafından oluşturulan ve büyükannesinin tarif ettiği tabloya benzeyen bir eserden bahsedilen bir belge bulmuştur. Belge, Salzburg yakınlarındaki bir kalede bulunan *Poultry* adlı bir eseri

anlatmaktadır. Daha detaylı yapılan bir araştırmayla kaleden 17 tablonun Avusturya'nın Linz kentindeki Landesmuseum'a gönderildiği tespit edilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda Bryk-Cardarelli, Washington D.C.'deki Ulusal Sanat Galerisi'ndeki (National Gallery of Art), Witt Mikrofiş Fotoğraf Galerisi'nde (Witt Microfiche Photographic Gallery) büyük büyükannesinin tarif ettiği tabloya benzeyen her şeyi incelemiş ve aradığı tabloya en yakın fotoğrafları büyükannesine göstererek *Invaded Poultry House* tablosunu bulmuştur. Sonuç olarak tablo, Landesmuseum'un da yaptığı araştırmalar sonucunda haklı olduğu onaylanan Bryk-Cardarelli'ye iade edilmiştir (Reynolds, 2008, s.3).

2010'da ise Claire Gimpel, büyükbabası Ren Gimpel'den II. Dünya Savaşı sırasında çalınan bir sanat koleksiyonu olduğunu ve dedesinin koleksiyonunun bölünerek Avrupa'nın farklı ülkelerine dağıldığını, müzayedelerde satıldığını, özel koleksiyonlarda muhafaza edildiğini, hatta müzelerde sergilendiğini öğrenmiştir. Gimpel, dedesinin bir sanat tüccarı olduğunu bilmekte fakat çalınan eserlerin bu kadar çok olduğunu bilmemektedir. Gimpel'in aile arşivinde araştırma yapan, savaş sonrası onarımlar hakkında çalışan ve yazan araştırmacı Ian Locke, defterleri, yazışmaları ve fotoğrafları inceleyerek Gimpel ailesinden çalındığına inandığı eserlerin yer aldığı 1000 satırlık bir liste ortaya çıkarmıştır. Bu listede, bir satırın tek bir objeyi temsil etmediği de olmaktadır. Örneğin, tarihi Orta ağ'dan Rönesans'a kadar uzanan, dizi halinde birçok parçayı içeren gravürler, listede bir satırda ifade edilmiştir. Bu da sadece 1000 değil, çok daha fazla eserin kaybolduğunu göstermektedir. Gimpel mirasçılarının, bykbabalarının koleksiyonunu geri alma mücadelesi böylece başlamıştır. Gimpel varislerinden 5 kişinin, Fransa'nın Nazi işgalinden sonra bykbabalarının hayatta kalabilmek için sanat eserleri satmak zorunda kaldığına dair inancını, aile arşivleri desteklemektedir. Gimpel ailesi, araştırmalarının başında aile kayıtlarından, Ren'nin 1921'de açık artırmada altı Andr Derain tablosu satın aldığını öğrenmiş ve bu tablolardan üçünün Fransa'daki müzelerde

sergilendiğini tespit etmiştir. Gimpel'in mirasçıları 2013 yılında Derain'in üç tablosunun iadesi için Fransa Kültür Bakanlığı'na başvuruda bulunmuştur. Olayı aktaran CNN muhabiri, 2013 yılında Fransa Kültür Bakanlığı'yla iletişime geçtiğinde, Bakanlık, René'nin mal varlığının çalındığının, savaş sırasında zorla satıldığının veya el konulduğunun kabul edildiğini ve aileye, kaybettiği malların bir kısmı için tazminat öndüğünü söylemiştir. Gimpel ailesi de bu bilgiyi doğrulamış ancak ne kadar aldıklarını söylememişlerdir. Bunun yanı sıra Bakanlık, CNN muhabirine, iade için üç Derain tablosunun René Gimpel'den çalındığına dair bir kanıt olmadığını da belirtmiştir. 2019'da Gimpel'in mirasçıları Derain tablolarını geri almak için mahkemeye başvurmuş ve mahkemeye sunmak için deliller aramaya başlamışlardır. Yapılan araştırmayla Gimpel'in büyükbabasının Paris'teki oturma odasında çekilen bir fotoğraf delil haline gelmiştir. 1916-1933 yılları arasında çekilen bu fotoğrafta, René Gimpel'in duvarında asılı olan üç Derain tablosu görülmektedir. Bu fotoğraf, Paris Ceza Mahkemesi'nin René Gimpel'in bir zamanlar bu tablolara sahip olduğunu doğrulaması için önemli bir kanıttır. Ancak sanat eserlerinin daha sonra çalındığını kanıtlamak çok daha zordur ve 2019 yılının ağustos ayında Paris Ceza Mahkemesi, üç tablonun zorla satıldığına veya el konulduğuna dair kanıtın kesin olarak belirlenemeyeceğini belirterek Fransız hükümeti ve müzeler lehine karar vermiştir. Fakat bir yıl sonra Fransız Temyiz Mahkemesi bu kararı bozmuştur. 1940'ta, Almanların şehre girmesinden sonra, Yahudi olan René, karısıyla birlikte Cannes'a, ardından Monte Carlo'ya kaçmış ve işlerini yürütmek için hizmetçisi Odile Firer'i yetkilendirmiştir. René daha sonra Hamburg yakınlarındaki bir toplama kampı olan Neuengamme'ye sürülmüş ve 1945'te orada ölmüştür. Aile arşivlerinde bulunan 1941 tarihli bir mektuba göre René Gimpel, hizmetçisi Odile Firer'a *“Hayal kırıklığına uğramaması gereken değerli bir adam olan arkadaşı Derain'e göz kulak olması”* talimatını vermiş bunu da mahkeme resimlerin satılması talebi olarak yorumlamıştır (Laborie, 2023).

Bu bilgiler doğrultusunda, Temyiz mahkemesi, Derain resimlerinin yasa dışı olarak veya baskı altında satın alındığına dair “*Kesin, ciddi ve uyumlu belirtiler*” bulunduğuna, dolayısıyla satışlarının hükümsüz olduğuna karar vermiştir. Böylece 2020’de, Gimpel mirasçıları, üç Derain tablosuna kavuşmuştur (Laborie, 2023).

Bryk-Cardarelli ailesi tablolarına, bir fotoğraf aracılığıyla kavuşurken, Gimpel ailesi sadece fotoğrafla değil, aile arşivlerindeki bir mektubun olayı aydınlatması sayesinde de tablolarına kavuşmuştur.

II.3.9. Deneye Dayalı Test Sonuçları

Bir sanat eserinin orijinalliğini kanıtlamada günümüz şartlarında en güvenilen yöntemlerden biri de deneye dayalı yöntemlerdir. Teknoloji yardımıyla yapılan deneysel analizler temel olarak, tablonun yüzey incelemesi, arka planının veya boyanın altının analizi ve birkaç teknik kullanılarak yapılan gövde incelenmesinden oluşmaktadır. Yüzey incelemesi için optik mikroskop ve ultraviyole (UV) ışını yaygın olarak kullanılmaktadır. Optik mikroskop, eski tablolarda görülen ince çatlakların gerçek olup olmadığını belirlemesini sağlamaktadır. Tabloların yüzeyine UV ışını çarpılarak da incelenebilmektedir. Tablo eskiyse, doğal vernik katmanları güçlü bir şekilde floresan ışığı yayacaktır, ancak rötuşlu bir tablo çok zayıf bir şekilde floresan ışığı yayacak veya hiç floresan ışığı yaymayacaktır. Örneğin Rubens’in *Gerbier Ailesi* adlı tablosunda, bazı boya analizi üzerine, tarihsel olarak hatalı yapay mavi renk içeren cilalar olduğu belirlenmiştir. Bu tabloda UV ışınıyla yapılan incelemede, bu yapay mavi boyanın olduğu yerlerin tablonun geri kalan kısmına göre çok daha az floresan ışığı yaydığı tespit edilerek tablonun rötuşlandığı teyit edilmiştir. Özellikle ekonomik yetersizliklerden dolayı bir tuvali birçok defa kullanmak zorunda kalan ressamın tablolarında x-ışınları kullanılarak tablonun altındaki diğer resim ortaya çıkarılmaktadır. Bu yöntemlerin

sonuçları da sanat eserinin orijinalliğinin kanıtlanmasında çok önemli kanıtlardır (Ragai, 2013, s. 166).

Radyokarbon tarihlendirme yöntemiyle de resimde kullanılan malzemenin türü (bitkisel mi, hayvansal mı?), eserin yaratılma tarihi, parşömen veya kanvasın yeniden kullanılıp kullanılmadığı gibi bilgiler elde edilmektedir (Hajdas ve diğerleri, 2022, s. 1).

Görsel 20: Knoedler & Company'nin sattığı sahte bir Jackson Pollock tablosu (<https://www.artnews.com/art-news/artists/in-court-experts-say-knoedler-ignored-warnings-about-forgeries-5792/>)

ABD'nin 1846'dan beri hizmet veren önemli galerilerinden Knoedler & Company, 2011 yılında büyük bir sahtecilik davasıyla gündeme gelmiştir. Yaklaşık 15 yıl boyunca satılan eserlerden, değeri toplam 80 milyon doları bulan çok sayıda eserin sahte olduğu ortaya çıkmıştır. Bu eserler, kendini aracı olarak tanıtan Glafira Rosales'in, Knoedler'in direktörü Ann Freedman'a sattığı eserlerdir. Eserler aslında Pei-Shen Qian adlı Çinli bir göçmen tarafından yapılmış ve Mark Rothko, Jackson Pollock ve Robert Motherwell gibi soyut dışavurumcu Amerikalı sanatçıların imzaları taklit edilerek, onların eseri gibi satılmıştır. Ann Freedman ise, resimleri satın alırken uzmanlara danıştığını, eserdeki imzanın bahsi geçen sanatçının imzası olduğu onayını aldığını ve bu yüzden eserlerin orijinal olduğunu düşünüp sattığını, kesinlikle dolandırıcılık yapmadığını belirtmiştir.

Sahtecilik skandalı ise, boşanma sürecindeki Pierre Lagrange'ın, Knoedler'den satın aldığı Görsel 20'deki eserin değerini tespit etmek için, tabloyu laboratuvar ortamında uzmanlara test ettirmesiyle ortaya çıkmıştır. Tabloda kullanılan boyanın, eserde imzası bulunan sanatçının yaşadığı tarihlerde kullanılmadığı gibi birçok önemli detayı ortaya çıkaran bu araştırmayla, koleksiyoner galeriye dava açmıştır. Bu davanın duyulmasıyla, sahte eser satın alan diğer koleksiyoncular da mahkemeye başvurmuş, uzun bir tarihi olan Knoedler & Company finansal bir krize girmiş ve ardından kapanmıştır (Barry, 2020).

II.3.10. Miras Kayıtları, Gazete Yazıları, Orijinallik Sertifikaları, Sigorta Kayıtları, Bağış Anlaşmaları, Restorasyon Raporları

Provenans araştırmasında karşılaşılan zorluklardan biri de aile soylarındaki karışıklık ya da belirsizlik olabilmektedir. Sanat eserleri, satın alma ve bağış dışında, miras yoluyla da herhangi bir belge olmadan devredilebilir. Koleksiyoncu, herhangi bir vasiyetname yazmadığında, tüm mirası yasal mirasçılara kalmaktadır ve sanat eserleri de o mirasın bir parçasıdır. Böyle durumlarda herhangi bir belge oluşturulmadığında eserin sahipliği hakkında şüpheler oluşabilmektedir.

Gazeteler de provenans araştırması yaparken başvurulabilecek kaynaklardan biridir. Bir sanat eserinin provenansını araştırırken hem eserin oluşturulduğu tarihteki gazete ve dergilere bakılabilmekte hem de sanat eserinin sahibiyle ilgili kuşular giderilebilmektedir.

Özellikle daha eski dönemlerde provenansı belirlemek için aynı adı taşıyan akrabaların kimliklerini belirlemek, soy kayıtlarına bakılarak çözülmeye çalışılan çok sık rastlanan bir zorluktur. Daha karmaşık vakalar arasında ise soyadları zamanla değişen kadın koleksiyoncular yer almaktadır. Bu konuya örnek olarak, *Bakire ve Çocuk Aziz Augustine'le, Vaftizci Yahya, Monica ve Tolentinolu Nicholas (The Virgin and Child with*

Saints Augustine, John the Baptist, Monica, and Nicholas of Tolentino) tablosunun provenans araştırması verilmektedir. Bu tablonun arka yüzündeki kataloglar, küratöryel kayıtlar ve etiketler, tablonun 20. yüzyılda bir erkek ve dört kadına ait olduğunu göstermektedir. Soy araştırması ve New York sosyete sayfalarından alınan gazete kupürleriyle, bu dört kadının aslında tek bir kişi olduğu ve bu koleksiyoncunun birbirini izleyen evlilikleri ve boşanmaları sonucunda adının değiştiği ortaya çıkarılmıştır (Krannert Art Museum, t.y.).

Görsel 21: Gallery Sorelle Sciarone tarafından verilen orijinallik sertifikası (<https://www.galleriesorellesciarone.com/about-us/certificate-of-authenticity>)

Görsel 21'deki Hollanda'da bulunan Gallery Sorelle Sciarone'in müşterilerine satın aldıkları eserle birlikte verilen orijinallik sertifikasında (certificate of authenticity), resmin adı, sanatçının adı, tamamlanma yılı, boyutları, tekniği, çerçeve bilgisi, resmin fotoğrafı, satıldığı tarih, satan kurum ya da kişi bilgileri, sanatçı ve eser hakkında daha detaylı bilgiler verilmiştir.

Sanat eserleri gerek koleksiyoncular gerek sanatçılar gerekse sanat galerileri/müzeleri tarafından sigortalanmaktadır. Hem sanat eserinin değerinin belirlenmesinde hem de korunmasında çok önemli olan sigorta kayıtları, bir sanat eserinin orijinalliğini kanıtlamak için başvurulacak kaynaklardan biridir.

Günümüzde sanat eserleri, özellikle vergi indirimlerinden yararlanmak için bağışlanabilmektedir. Sanat eserlerinin bağışlanması sırasında bağışlayan kişi ve

bağışlanan kurum arasında bir anlaşma imzalanmaktadır. Bu anlaşmalar da provenans araştırmalarında yol gösterici olabilmektedir.

Restorasyon raporları, koruma sürecinin ilk adımıdır. Bir tablonun restorasyon çalışmalarına başlamadan önce detaylı incelemesi ve raporlaması yapılmaktadır. Restorasyon raporları, restorasyon sırasında uzmanların doğru kararlar almasına yardımcı olmanın yanı sıra, tabloların fiziksel geçmişlerinin kapsamlı bir şekilde anlaşılması için, tüm hasar ve bozulmaların belgelenmesine de yardımcı olur (Fine Art Restoration Company, 2021).

Görsel 22: Bir restorasyon raporu örneği

(<https://fineart-restoration.co.uk/news/professional-painting-assessment-condition-reports/>)

Londra'daki Fine Art Restoration'ın yaptığı restorasyon çalışmalarında ürettikleri Görsel 22'deki "Sample Condition Report (Numune Durum Raporu)", eserin ön ve arkadan fotoğrafı, kimlik bilgileri (imza, yazı vs.), hasar ve bozulmanın tespiti, olası hasar nedenlerinin açıklaması, hasarlı alanların detaylı fotoğrafı bilgilerini içermektedir. Bu rapor, sadece restorasyon yapılan eserler için değil, ayrıca, yakın zamanda aldıkları sanat eserleri hakkında daha fazla bilgi almak isteyen kişiler için de eserin geçmişte gördüğü müdahalelerin tespiti edilmesi açısından faydalıdır (Fine Art Restoration Company, 2021).

II.3.11. Akademik Uzmanlık Görüşleri ve Raporları

Sanat dünyasında, sanat akımları ya da belli sanatçılar üzerinde uzman olan kişiler bulunmaktadır. Otorite haline gelen kişiler, bir nevi ekspertizlik hizmeti sağlayarak sanat eserlerinin orijinallliğini tespit edebilmektedir. Bazı uzmanlar, sanat eserinin gerçekten bir sanat eseri mi yoksa sadece bir resim mi olduğu konusunda da otorite haline gelmiştir.

Flaman ressam Pieter Bruegel, birçok önemli eser üretmiş ve yaşadığı dönemde resimleri çok rağbet gören bir ressam olmasına rağmen günümüzde yalnızca 45 civarında imzalı tablosu bilinmektedir. Pieter Bruegel'in imzalı resimleri nadiren satışa sunulmaktadır. Oğlu Pieter Bruegel ise Bruegel resimlerine olan talebi karşılamak için bir atölye kurmuştur. Bu atölyeden çıkan eserler değişken kalitededir ve herhangi bir imza içermemektedir. Genç Pieter Bruegel, bu kopyacı konumundan dolayı babasının konumuna ulaşamamıştır ve arşiv kayıtları da onun çalışmalarının düşük fiyatlara satıldığını göstermektedir. Yaşlı Pieter Bruegel'in eserlerinin nadirliği ve neredeyse satın alınamaz olması sebebiyle atölyede üretilen binlerce eser, sanat severlerin talebini bir şekilde karşılamıştır. 18. yüzyıl sonlarında ve 19. yüzyılda kopya eserlerin kötü şöhreti Genç Bruegel'in eserlerinin fiyatlarını etkilemiştir. Ancak 20. yüzyılın ikinci yarısında Genç Bruegel'in eserlerine bakış açısı tamamen değişmiş, eserler akademisyenler tarafından ilgiyle karşılanmıştır. Akademisyenlerin ilgisiyle bilinirliği artan Bruegel'in eserleri için sergiler düzenlenmeye başlanmış, ardından da içinde 1500 kayıt olan 2 ciltlik Catalogue Raisonné yayınlanmıştır. Akademik ekspertiz, akademik uzmanlık ile maddi olarak değeri artan Genç Pieter Bruegel eserleri göstermektedir ki farklı dönemlerde ya da farklı kişilerce sanat eserlerinin yeniden değerlendirilmesi maddi değerinin de değişmesine neden olmaktadır (Ginsburgh ve diğerleri, 2019, s. 38).

II.4. Provenans Araştırmasında Kullanılabilecek Diğer Kaynaklar

Provenans araştırmasında kullanılabilecek diğer kaynaklar ise sözlükler, indeksler ve veri tabanları olabilmektedir. Günümüzde çoğuna internet aracılığıyla uzaktan erişilebilen bu kaynaklarla, dünyanın her yerinden provenans araştırması yapmak mümkün olmaktadır.

II.4.1. Oxford Art Online

Oxford Art Online, günümüzde mevcut olan en yetkili ve kapsayıcı evrimii sanat kaynaklarına erişimi sağlamaktadır. Kullanıcılar, tek bir kaynaktan, Oxford'un düzenli olarak güncellenen sanat referans kaynaklarına erişebilmektedir (Oxford Art Online, t.y.).

Oxford Art Online, içerisinde Bnzit'in Sanatçılar Sözlüğü ve Grove Sanat Sözlüğü'n barındırmaktadır.

II.4.1.1. Bnzit'in Sanatçılar Sözlüğü (The Dictionary of Artists by Bnzit)

İlk olarak 1911 yılında yayınlanan Bnzit'in Sanatçılar Sözlüğü, Fransızca yazılsa da sonradan İngilizce'ye çevrilmiş ve bu sayede daha çok kişinin yararlandığı, sanatla ilgili önemli biyografik sözlüklerden biri haline gelmiştir. Sanatçıları soyadlarına göre alfabetik olarak listeleyen sözlük, 14 ciltten oluşmaktadır. Daha önceleri yalnızca basılı olarak mevcut olsa da şu an Oxford Art Online aracılığıyla evrimii olarak erişmek mümkündür. Bnzit sözlüğü, daha az bilinen sanatçıları da listelediğinden, bu sanatçılara ulaşmak için iyi bir kaynaktır. Grove tarafından yayınlanan eserlere ve müzayede kayıtlarına sahip olan müzelerin ve galerilerin bir listesine de sahiptir (Reynolds, 2008, s.19). Özellikle provenans araştırması yaparken bu bilgi, sanatçıyı eserlere bağlamaya yardımcı olabilir.

II.4.1.2. Grove Sanat Sözlüğü (Grove Dictionary of Art)

Grove Art, dünyanın dört bir yanındaki binlerce akademisyen ve uzmanla iş birliği içinde oluşturulmuş önde gelen bilimsel sanat sözlüklerinden biridir. 6.800'den fazla akademisyenin 45.000 makalesini içermektedir. Sözlük, sanatçıları, patronları, sanat gruplarını, siteleri, şehirleri, ülkeleri, teknikleri, teknik terimleri, ikonografiyi, kültürleri, dinleri, sanat teorilerini, süreli yayınları, sanat formlarını, materyaller ve soyut kavramları kapsamaktadır. Sanatçı girişleri kısa biyografileri içermektedir, önemli eserlerin bir listesi de yer alabilmektedir (Reynolds, 2008, s.13).

II.4.2. Getty Provenance Index

Getty Araştırma Enstitüsü, aktif koleksiyon programıyla, kamu programlarıyla, kurumsal iş birlikleriyle, sergilerle, yayınlarla, dijital hizmetlerle ve akademisyen programlarıyla görsel sanatları ve onların tarihlerine ilişkin bilgiyi iletme anlayışıyla hizmet vermektedir (Getty, t.y.).

Getty Araştırma Enstitüsü, sunmuş olduğu, özellikle 2. Dünya Savaşı Dönemi'nde çalınan/kaybolan eserler üzerine yoğunlaşan, Getty Provenance Index ile arşiv envanterlerine, satış kataloglarına ve tüccar stok defterlerine erişimi sağlamaktadır (The Getty Research Institute, t.y.).

Getty Provenance Index, çok sayıda eseri veri tabanında barındırdığı için, uzaktan provenans araştırması yapan araştırmacılar için büyük kolaylık sağlamaktadır.

Research Home ▶ Search Tools & Databases ▶ Collecting & Provenance Research ▶ Getty Provenance Index

Getty Provenance Index®

Exit

Select database(s) to be searched **and** enter keywords or other search terms below:

Archival Inventory Contents include exclude
Archival Inventory Descriptions include exclude
Sales Catalogs Contents include exclude
Sales Catalogs Descriptions include exclude
Goupil Stock Books include exclude
Knoedler Stock Books include exclude

Search Clear All

Keywords
 match all words match any word

People/Organizations

Artist
Artist Nationality
Owner
Include: All Owners Buyers only Sellers only
Auction House/Expert

Browse Artists
Browse Artist Nationalities
Browse Owners
Browse Auction Houses/Experts

Objects

Object Type
Object Title/Description
Subjects (applies only to British 18th-c. Sales, German 20th-c. Sales, and Goupil and Knoedler Stock Books)
Iconclass (applies only to Archival Inventories)

Browse Title Words
Browse Iconclass

Events

Transaction Type
Event Dates YYYY MM DD through YYYY MM DD
City
Country

Browse Event Dates
Browse Cities

Documents

For Archival Inventories:
Inventory Number
Item Number

Browse Inventory Numbers
Browse Item Numbers

For Sales Catalogs:
Catalog Number
Lot Number
Lugt Number

Browse Catalog Numbers
Browse Lot Numbers
Browse Lugt Numbers

For Stock Books:
Goupil Stock Number
Knoedler Stock Number

Browse Goupil Numbers
Browse Knoedler Numbers

Görsel 23: Getty Provenance Index
(<https://piprod.getty.edu/starweb/pi/servlet.starweb?path=pi/pi.web>)

Görsel 23'teki gibi bir arayüzle hizmet ve bilgi veren Getty Provenance Index ile hangi içeriğe ulaşılmak isteniyorsa o içeriğin başlığı dâhil edilebilmektedir. Aynı zamanda indekste anahtar kelime ile, sanatçı ismi ve/veya milleti ile, eser sahibi ile, müzayede evi/tüccar ile, nesne tipi ile, nesne başlığı/tanımı ile, konu ile, simge sınıfı ile, işlem tipi ile (satılmış, satılmamış), etkinlik tarihi ile, şehri ve ülkesi ile, envanter, katalog veya stok defteri bilgileri ile arama yapılabilmektedir. Veri tabanı denetimli sözcüklerle arama yapma kolaylığı da sunmaktadır.

Research Home | Search Tools & Functions | Creating & Processing Research | Getty Provenance Index

Displaying 43 results from 43 retrieved records

View: All records, PDF, Download, Full records (download)

Artist	Owner/Seller	Object Title/Description	Event Date	Document	View Record / Clear All
BAIL, CLAUDE JOSEPH	Gimpel's	(Cassini)	1915 Mar 18	Knoedler Stock Book 3, Page 82, Row 39, Stock No. 43423	
BARON GIMPEL (UNIDENTIFIED)		An der Seine, Hekt. 10/52. Fein geschnittene Charakteristische Strichzeichnung. Sign.: A. Gimpel 187...	1916 Nov 13	Salva Catalog O-3854, Lot 2045	
BROKHORST, JOHANNES	Gimpel's	Vogelzug (Gimpel) auf dem Ael-draes bouwe, inderre concrete. Aquatint. 194 x 133.	1919 Apr 14	Salva Catalog O-33189, Lot 2041	
CHANDWICK, LYNN ROSSBELL	Gimpel's	"Marquette for R. 24 Metwax" 1950	1952 Jul 6	Knoedler Stock Book 11, Page 77, Row 21, Stock No. A7312	
CLMESZ, PETER	Baron-Bernard Galleries	Silb. Life	1949 Dec 8	Knoedler Stock Book 9, Page 196, Row 29, Stock No. A4270	
COBAY, JEAN BAPTISTE CAMILLE	Gimpel's	"The Fisherman"	1958 Dec 11	Knoedler Stock Book 10, Page 155, Row 38, Stock No. A4102	
DEEZ, JULIUS		Wenn ich ein Gimpel wäre. T. 38 x 47	1915 Jun 6	Salva Catalog O-3646, Lot 2385	
Erge Robert (from catalog)		Verstreckte Vogel. Xoor Gimpel. Sporing etc. Minus: "N. August. Aquatint." (Brosch. [34]...)	1917 Sep 10	Salva Catalog O-31006, Lot 1029	
GREINER, JEAN BAPTISTE	Gimpel, René Albert	Port of a Child	1929 Jan 3	Knoedler Stock Book 8, Page 67, Row 41, Stock No. A5107	
H. Gimpel (from catalog)		Ölmal von H. Gimpel. Gekupf. Blattz. 15x21. Oct. 5. 2.	1924 Feb 6	Salva Catalog O-34082, Lot 2389	
HADEL, ERNST		Ein alter Mann geht seinem Gimpel aus. Holzdruck. 11, 33 cm, 9, 42 cm, G.-I.	1910 May 25	Salva Catalog O-31590, Lot 2346	
HAMILTON		Tafel: Gimpel, Leinwand. 18x23 cm	1924 Dec 15	Salva Catalog O-34291, Lot 2007	
HAMILTON, KARL WILHELM DE		Ästhetische Darstellung. Durch einen Gimpel, eine Schlang, ein Pferd und verschiedene Insekten...	1917 Nov 13	Salva Catalog O-32937, Lot 1050	
HAMILTON, PHILIPP FERDINAND DE		Silberst. Rehlein, Gimpel und Gimpel. Öl auf Leinwand. 95 x 39 cm	1910 Dec 1	Salva Catalog O-281, Lot 0077	
HONDISCHER, MELCHIOR D		Gekupf. Künstler-walter -ahn in Verengung oder -andchaft, rechts oben unten. 17x10 oben 11x2...	1917 Dec 5	Salva Catalog O-33068, Lot 2234	
LAUER, JOSEF		Tafel Gimpel. Lein., 37,31 x 30	1925 Feb 16	Salva Catalog O-34318, Lot 2213	
LAUER, JOSEF		Tafel Gimpel. Lein., 37,31 x 30	1925 Mar 23	Salva Catalog O-34332, Lot 2265	
Margherita Barbara		Gimpel, auf einem	1917 May 1	Salva Catalog O-32690	

Görsel 24: Getty Provenance Index veri tabanında “René Gimpel” aratıldığında çıkan sonuç
(<https://piprod.getty.edu/starweb/pi/servlet.starweb?path=pi/pi.web>)

Daha önce bahsedilen, sanat koleksiyonu yağmalanan “René Gimpel”, veri tabanında aratıldığında çıkan sonuç Görsel 24’tedir.

Bir hanedeki nesnelere listelenen, özel ve kamu arşivlerinden alınan yasal belgeler arşiv envanterleridir. Getty Provenance Index’teki envanterler, 1520’den 1880’e kadar Fransa, İtalya, Hollanda ve İspanya’daki özel koleksiyonlardaki sanat eserlerini listelemektedir (The Getty Research Institute, t.y.).

Satış katalogları, müzayede evleri tarafından yayınlanan, açık artırmaya çıkarılacak sanat eserlerini listelemektedir. Getty Provenance Index’te 1650’den 1945’e kadar Belçika, Fransa, Almanya, Büyük Britanya, Hollanda ve İskandinavya’nın büyük şehirlerinin katalogları dizinde yer almaktadır. Dizinde Paris’teki Goupil &

Cie/Boussod'a² ait 15 stok defterinden kopyalanan 43.700'den fazla kayıt ve ayrıca yine Paris'teki Valadon & Cie'nin³ 11 resim stok defterinden kopyalanan kayıtlar ile New York'taki Knoedler & Co.'nun⁴ 21 resim ve sulu boya satış defterinden kopyalanan kayıtlarla 40.300'ün üzerinde kayıt bulunmaktadır. Galeriler ve sanat tüccarları tarafından tutulan stok defterleri ise, bir sanat eserine ilişkin elde edilme tarihi, satıcının adı ve adresi, eserin boyutları, alıcının adı, satış tarihi ve satış ücreti gibi bilgileri kaydetmek için kullanılmaktadır (The Getty Research Institute, t.y.).

The screenshot shows the Getty Provenance Index website. The header includes navigation links: Research Home, Search Tools & Databases, Collecting & Provenance Research, and Getty Provenance Index. The main title is 'Getty Provenance Index®'. Below the title are several buttons: 'Exit', 'Back to Search Results', 'Back to Search', 'Catalog Location Codes', 'Previous Record', and 'Next Record'. The main content area displays a list of fields and their corresponding values for a specific record:

Document	Knoedler Stock Book 8, Page 67, Row 40, Stock No. A507
Artist Name(s)	GREUZE, JEAN BAPTISTE (French) from stock book: J.B. Greuze
Object Title/Description	Port of a Child
Subject	Portrait
Object Type	Painting
Material/Dimensions	12 1/2 x 16
Transaction	Sold
Entry Date	1929 Jan
Sale Date	1929 Jan 8
Purchase Price	25000 dollars (for numbers A507-A508, shared)
Sale Price	20000 dollars
Seller(s)	Gimpel , René Albert (New York, NY, USA; Paris, France) from catalog: Rene Gimpel
Buyer(s)	Bandler, M.E. (The Drake Park Ave. & 56th St., New York, NY, USA) from catalog: M.E. Bandle

At the bottom of the page, there is a footer with the logo of The J. Paul Getty Trust and the text: ©J. Paul Getty Trust • Privacy Policy • Terms of Use.

Görsel 25: Getty Provenance Index “René Gimpel” isminin arama sonucu (<https://piprod.getty.edu/starweb/pi/servlet.starweb?path=pi/pi.web>)

Görsel 25'te, “René Gimpel” isminin arama sonucu görülmektedir. Bu kayıta evrak bilgisi, sanatçı adı, nesne başlığı/tanımı, konusu, nesnenin tipi, ölçüleri, işlem durumu, giriş tarihi, satış tarihi, satın alma fiyatı, satış fiyatı, satıcısı, alıcısı gibi bilgiler

² Uluslararası bir müzayede evi

³ 1884-1919 yılları arasında *Goupil & Cie*, Valadon & Cie adını almıştır.

⁴ Bir sanat galerisi

yer almaktadır. Evrak bilgisiyle, bu bilgilere Knoedler Stok Defterinin (8), 67. sayfasından erişildiği görülmektedir.

II.4.2.1. Getty Provenance Index: Ek Veri Tabanları

Getty Provenance Index, arşiv envanterlerini, satış kataloglarını ve tüccar stok defterlerini barındırmanın yanı sıra ek veri tabanları da sunmaktadır. Bu ek veri tabanlarıyla, koleksiyoner dosyalarına, sanatçılara yapılan ödemelere ve kamu koleksiyonlarına erişimi sağlamaktadır.

II.4.2.1.1. Koleksiyoncu Dosyaları

Koleksiyoncu Dosyaları, Orta Çağ'ın sonlarından günümüze kadar uluslararası koleksiyonerler, bayiler, müzayedeciler ve sanat kurumları hakkında bilgi içeren Getty Araştırma Enstitüsü'nde bulunan 20.000'den fazla klasöre referanslar içermektedir. Dosyalar öncelikle bir bireyin, ailenin veya mülkün adına göre düzenlenirken, bazı dosyalar bir şehir, ülke veya kurumla adlandırılmaktadır (The Getty Research Institute, t.y.).

Research Home ▶ Search Tools & Databases ▶ Collecting & Provenance Research ▶ Getty Provenance Index: Additional Databases

Getty Provenance Index® Additional Databases

[Collectors Files](#) [Payments to Artists](#) [Public Collections](#) [Exit & Logout](#)

Public Collections
• Search Public Collections
• Search Provenance of Paintings

[Back to Search Results](#) [Previous Record](#) [Next Record](#)

Name/Subject Bute, Earls and Marquesses of
Associated Name(s) Bute, Lord John Mountstuart, 4th Earl and 1st Marquess of (1744-1814)
Bute, John Patrick Crichton-Stuart, 3rd Marquess of (1847-1900)
Bute, John Crichton-Stuart, 4th Marquess of
Bute, John Stuart, 3rd Earl of (1713-1791)
Bute, John, 2nd Marquis of (1793-1848)
Stuart, John Crichton
Bute, John Crichton Stuart, 4th Marquess of
Bute, Earl of
Monstuart, Viscount
Montstuart, Island of Bute
Luton-Hoo, Bedfordshire
George III
British Museum
Society of Antiquaries, Scotland
Baillie, William, Captain (1723-1810)
Waagen, Gustav (1794-1868)
Adam, Robert
Bethnal Green Museum, London
Corporation Galleries, Glasgow
McLellan Galleries, Glasgow
Bute House
See Also [Falkland Place](#)
[Groombridge Place](#)
Active Date(s) 18th-20th c.
Nationality Scottish
Art World Role collector
Collecting Interest(s) Dutch paintings
Johann Kupezky (1666-1740) (attributed to)
Giovanni Battista Carlone
Pietro Paolini (attributed to)
Charles Langlois ("Le Colonel")
Salvator Rosa
Lorenzo Lotto (after)
Paolo Caliari, Il Veronese (after)
Jacopo Bassano, il vecchio (follower of)
Vitringer, Wigerus
Begeyn, Abraham
Bartolomé Esteban Murillo (circle of)
Associated Location(s) Bute House, South Audley Street, London, Greater London, England
Luton Hoo, Bedfordshire, England
Mount Stuart, Isle of Bute, Argyll and Bute, Scotland
High-Cliffe, Hampshire, England

The J. Paul Getty Trust
©J. Paul Getty Trust • [Privacy Policy](#) • [Terms of Use](#)

Görsel 26: Getty Provenance Index Ek Veri Tabanları- Koleksiyoncu Dosyaları (<https://piprod.getty.edu/starweb/piadd/servlet.starweb?path=piadd/piadd.web>)

Görsel 26’da, Getty Provenans Dizini ek veri tabanlarından biri olan Koleksiyoncu Dosyaları’nda yapılan bir arama sonucu görülmektedir. Bu arama sonucunda isim/konu, ilişkili isim(ler), etkin tarih, uyruk, sanat dünyasındaki rolü, derleme ilgileri, ilgili konular kısımlarıyla birlikte ayrıca bakınız kısmında ise kayıtla ilgili bağlantılara yer verilmiştir.

Research Home ▶ Search Tools & Databases ▶ Collecting & Provenance Research ▶ Getty Provenance Index: Additional Databases

Getty Provenance Index® Additional Databases

[Collectors Files](#) [Payments to Artists](#) [Public Collections](#) [Exit & Logout](#)

- Search Public Collections
- Search Provenance of Paintings

[Back to Search Results](#) [Previous Record](#)

Name/Subject	Gimpel, René
Associated Name(s)	Gimpel, Renée
See Also	Gimpel's
Life Dates	d. 1945
Art World Role	collector
Collecting Interest(s)	Bonsi, Giovanni
Associated Location(s)	Paris, Ville de Paris, Ile-de-France, France
Access	Additional materials are available. Contact Library Reference.

The J. Paul Getty Trust
©J. Paul Getty Trust • [Privacy Policy](#) • [Terms of Use](#)

Görsel 27: Getty Provenance Index Ek Veri Tabanları- Koleksiyoncu Dosyalarında “René Gimpel” arama sonucu (<https://piprod.getty.edu/starweb/piadd/servlet.starweb>)

Görsel 27’de ise yine Koleksiyoncu Dosyalarında daha önce Getty Provenance Index’te de aratılan “René Gimpel” ismi aratılmıştır. Çıkan sonuçta koleksiyonerin ölüm tarihi, ilgi duyduğu sanatçı, ilişkili yerler gibi bilgiler yer almaktadır.

II.4.2.1.2. Sanatçılara Yapılan Ödemeler

Bir diğer ek veri tabanı veri tabanı olan Sanatçılara Yapılan Ödemeler alanı, 1576-1711 yılları arasında Roma’da sanatçılara yapılan yaklaşık 1.000 kayıtlı ödemeyi içermektedir (The Getty Research Institute, t.y.).

The screenshot displays the Getty Provenance Index website. At the top, the logo and title 'Getty Provenance Index® Additional Databases' are visible. Below the header, there are navigation buttons for 'Collectors Files', 'Payments to Artists', 'Public Collections', and 'Exit & Logout'. The 'Public Collections' button has sub-links for 'Search Public Collections' and 'Search Provenance of Paintings'. Below these are links for 'Back to Search Results' and 'Back to Search'. The main content area is titled 'Full Record' and contains a table with the following information:

PI Record No.	P-475
Artist Name	GIMIGNANI, GIACINTO (Italian)
Title	Rinaldo and Armida in the Enchanted Garden
Subject	Literary
Object Type	Oil (Easel)
Dimensions	236 x 281 cm
Figures	5-10
Patron Name	Ferté-Senneterre, Henri de
Payment Date	1639
Price Paid	100 scudi
Destination (City)	Paris, Hôtel La Ferté-Senneterre
Present Location	Bouxwiller, Musée de Bouxwiller et du Pays de Hanau
Reference(s)	Bonfait, Olivier: "Intorno alla Gerusalemme liberata: Roma-Parigi, 1640," in <i>Intorno a Poussin. Ideale classico e epopea barocca tra Parigi e Roma</i> (exh. cat., Villa Medici, Rome), ed. Olivier Bonfait and Jean-Claude Boyer, Rome: De Luca, 2000, p. 60
Notes	Merz, J.M. <i>Pietro da Cortona und sein Kreis : die Zeichnungen in Düsseldorf</i> , 2005, p. 119 One in a series of sixteen paintings depicting scenes from Tasso, all of the others by French artists; the series cost 1600 scudi

At the bottom of the page, there is a footer for 'The J. Paul Getty Trust' with copyright information and links to 'Privacy Policy' and 'Terms of Use'.

Görsel 28: Getty Provenans İndeks Ek Veri Tabanları- Sanatçılara Yapılan Ödemeler (<https://piprod.getty.edu/starweb/piadd/servlet.starweb>)

Bu ek veri tabanında yapılan arama sonucunda kayıt numarası, sanatçı adı, başlığı, konusu, nesne tipi, boyutu, rakamlar, müşteri adı, ödeme tarihi, fiyatı, istikamet yeri, şu anki konumu, referansları ve notlar kısmı Görsel 28’de görülmektedir.

II.4.2.1.3. Kamu Koleksiyonları

Bu ek veri tabanı, Büyük Britanya ve Amerika Birleşik Devletleri’ndeki kamu kurumlarının elinde bulunan, 1900’den önce doğmuş sanatçılar tarafından yaratılan resimlerin tanımlarını ve kökenlerini ve 1500’den 1990’a kadar 95.000’den fazla kayıt içermektedir (The Getty Research Institute, t.y.).

Research Home ▶ Search Tools & Databases ▶ Collecting & Provenance Research ▶ Getty Provenance Index: Additional Databases

Getty Provenance Index® Additional Databases

[Collectors Files](#) [Payments to Artists](#) [Public Collections](#) [Exit & Logout](#)

- Search Public Collections
- Search Provenance of Paintings

[Back to Search Results](#)
[Back to Search](#)

[Previous Record](#) [Next Record](#)

Public Collection Record 1005

Artist Name	ALIGNY, THÉODORE CARUELLE D' (French)
Title	Italian Hills
Institution	Museum of Fine Arts Boston, Massachusetts http://www.mfa.org
Accession Number	49.1730
Subject	Landscape: Italia
Object	oil on paper on canvas
Signed	signed
Size	41.2 by 68.8 cm
Record Source	Murphy, Alexandra R. <i>European Paintings in the Museum of Fine Arts, Boston</i> , 1985.
See Also	Provenance

The J. Paul Getty Trust
©J. Paul Getty Trust • [Privacy Policy](#) • [Terms of Use](#)

Görsel 29: Getty Provenans İndeks Ek Veri Tabanları- Kamu Koleksiyonları
(<https://piprod.getty.edu/starweb/piadd/servlet.starweb>)

Görsel 29’da, sanatçı adı, başlığı, kurumu, erişim numarası, konusu, nesne bilgisi, imza bilgisi, boyutu, kayıt kaynağı bilgilerine ulaşılabilmektedir. Her kayıtta olmasa da çoğu kayıtta bulunan ayrıca bakınız kısmından ise provenans bilgisine ulaşılabilmektedir.

Research Home ▶ Search Tools & Databases ▶ Collecting & Provenance Research ▶ Getty Provenance Index: Additional Databases

Getty Provenance Index® Additional Databases

Collectors Files | Payments to Artists | Public Collections | Exit & Logout

Public Collections
• Search Public Collections
• Search Provenance of Paintings

[Back to Search Results](#)
[Back to Search](#)

This information is for research purposes only. The best source for provenance information is the institution that owns the work.

Provenance of Paintings Record 1005

ALIGNY, THÉODORE CARUELLE D'
Italian Hills
Boston, MA, Museum of Fine Arts
49.1730
paper on canvas

- ca. 1940/42
Paris, France. Anonymous dealer

1949/00/00
Melander Shakespeare Society sale (Plaza Art Galleries) New York [as Anonymous; sale held ca. 1949]
ca. 1940/42 - ca. 1949
Melander Shakespeare Society (Rudolph Holzapfel). Santa Barbara, CA, USA (from anonymous dealer in Paris)

ca. 1949 - 1949
Weitzner, Julius H.. London, England, UK; New York, NY, USA (bought at Melander Shakespeare Society sale)

1949 -
Boston, MA, USA. Museum of Fine Arts (from Weitzner)

[Back to Search Results](#)
[Back to Search](#)

[Overview](#) • [About the Databases](#) • [Contact Us](#)

The J. Paul Getty Trust
©J. Paul Getty Trust • [Privacy Policy](#) • [Terms of Use](#)

Görsel 30: Getty Provenans İndeks Ek Veri Tabanları – Provenans (<https://piprod.getty.edu/starweb/piadd/servlet.starweb>)

Görsel 29'daki "provenance" kısmına gidildiğinde ise Görsel 30'daki eserin detaylı bilgilerine ulaşılmıştır.

II.4.3. İngiltere Ulusal Arşivi (The National Archives)

1933-1945 yılları arasında Nazi Almanyası tarafından Avrupa çapında yağmalanan ve çalınan sanat eserlerinin ve kültürel varlıkların kayıtları İngiltere Ulusal Arşivi tarafından listelenmektedir. Koleksiyonda resimler, çizimler, kitaplar, antikalar, tarihi belgeler, mobilyalar, altın ve gümüş kıymetli nesnelere, dini eserler, heykeller yer almaktadır. Kayıtlarda, yağma süreci, Naziler tarafından el koyulan eserlerin elden

çıkarılması, sanatın kurtarılıp kurtarılmadığı ve savaşın bitiminden sonra nereye iade edildiği gibi bilgiler yer almaktadır (The National Archives, t.y.).

Catalogue description

Registry Number: CCG 180/21542. Picture. Correspondence between the German Restitution ...

Reference: FO 1057/136

Description: Registry Number: CCG 180/21542.
Picture.
Correspondence between the German Restitution Office and the headquarters of the Reparations, Deliveries and Restitutions Division (RDR) regarding restitution claim No 8220, filed by the Dutch government in February 1947 for one 'Moonlandscape' painting by Aert van der Neer, size 40 x 50, wood. The painting was originally owned by N V Nedeximpo, Amsterdam, and purchased from a Dutch art dealer during the war. The painting subsequently came into the possession of Dir Wallman as a present from the Deutsche Roehrenwerke AG [Thyssen] company, based in Muelheim.
This piece also includes investigation forms and notes regarding the claimed painting, dated May-September 1947, as well as the authorisation for release to an accredited representative of the Dutch government, dated December 1947.

Note: This document forms part of the Looted Art Collection; records selection and descriptions reproduced by the kind permission of the Commission for Looted Art in Europe.

Date: 1947

Held by: [The National Archives, Kew](#)

Former reference in its original department: CCG 180/21542

Legal status: Public Record(s)

Closure status: Open Document, Open Description

[Preview an image of this record.](#)

Ordering and viewing options

£3.50 - [sign in](#) to get this free

Download format PDF
Approximate size 5.5 MB

[Add to basket](#)

Order up to 10 items per basket, and up to 100 in a 30 day period.

Help with your research

How to [use this catalogue](#)

Need more context? View the catalogue description for [FO 1057](#)

Görsel 31: The National Archives web sitesinde aranan “painting” anahtar kelimesi sonucu kaydı
(<https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C2057632>)

Bu kayıtların içerisinde “painting” terimi aratıldığında birçok kayıt listelenmektedir. Kayıtlardan biri açıldığında Görsel 31’deki Hollanda hükümeti tarafından Şubat 1947’de Aert van der Neer’in 40 x 50 boyutunda bir *Moonlandscape* tablosu için Şubat 1947’de açılan 8220 numaralı iade talebiyle ilgili yazışmanın bilgileri yer almaktadır. Aynı zamanda kayıтта “*Resim orijinal olarak NV Nedeximpo, Amsterdam’a aitti ve savaş sırasında Hollandalı bir sanat satıcısından satın alındı. Resim daha sonra Mülheim merkezli Deutsche Roehrenwerke AG (Thyssen) şirketinden bir hediye olarak Dir Wallman’ın mülkiyetine geçti*” ifadesi de yer almaktadır (The National Archives, t.y.).

Home > Discovery > Your search results > FO 371/65055/4 [Start new search](#) [Print](#) [Discovery help](#) [Bookmark](#)

You are in

- The National Archives' catalogue
 - FO - Records created or inherited by the Foreign Office
 - Division within FO - General Correspondence from Political and Other Departments
 - FO 371 - Foreign Office: Political Departments: General Correspondence from 1906-1966
 - Subseries within FO 371 - POLITICAL: GERMAN ECONOMIC (CE): Germany (74)
 - FO 371/65055 - Recovery of works of art looted by the Germans in occupied countries. Code 74 File 327
 - This record (browse from here by [hierarchy](#) or by [reference](#))

Catalogue description

Registry Number: CE 1064/327/74. List of stolen works of art from France, dated 4 April...

Reference: FO 371/65055/4

Description: Registry Number: CE 1064/327/74. List of stolen works of art from France, dated 4 April 1947. The list is four pages long and contains the names of approximately 50 artists, details of the stolen works as well as the owners of the works. Artists mentioned include Van Gogh, Tiepolo, Titian, Monet, Goya, Vermeer and Renoir.

Date: 1947 April 04

Held by: [The National Archives, Kew](#)

Legal status: Public Record(s)

Language: English

Closure status: Open Document, Open Description

[Preview an image of this record.](#)

Ordering and viewing options

£3.50 - [sign in](#) to get this free

Download format PDF
Approximate size 5 MB

[Add to basket](#)

Order up to 10 items per basket, and up to 100 in a 30 day period.

Help with your research
[How to use this catalogue](#)

Görsel 32: The National Archives web sitesinde aranan “Van Gogh” anahtar kelimesi sonucu
(<https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C13371917>)

Kayıtlarda “Van Gogh” terimi aratıldığında, Görsel 32’deki Nisan 1947 tarihli, Fransa’dan çalınan eserler listesinin bulunduğu kayıt çıkmaktadır. Dört sayfa uzunluğundaki listede yaklaşık 50 sanatçının isimleri, çalınan eserlerin detayları ve eser sahiplerinin yer aldığı bir listenin yer aldığı belirtilirken, bahsedilen sanatçılar arasında Van Gogh, Tiepolo, Titian, Monet, Goya, Vermeer ve Renoir’ın bulunduğu ifade edilmektedir.

III. BÖLÜM

BİR PROVENANS ARAŞTIRMASI ÖRNEĞİ

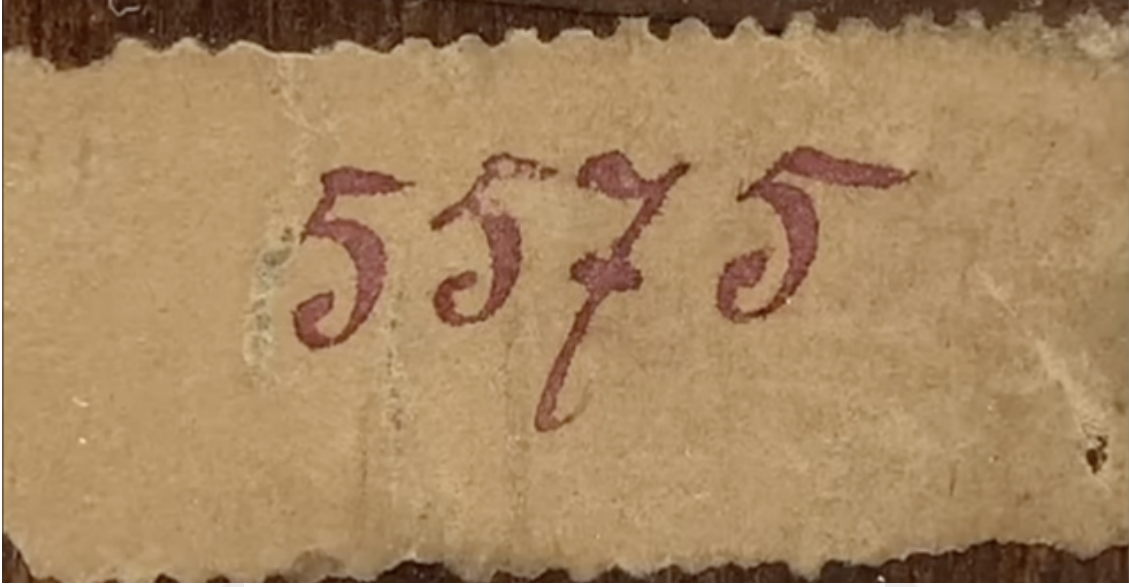
Sanat tarihi odaklı büyük bir kütüphaneye sahip olan, Wildenstein Enstitüsü, 1970-2017 yılları arası hizmet vermiştir. Kataloglar, eleştiriler yayımlayan ve yayınladıklarını muhafaza eden Enstitü, bir Fransız sanat tarihi araştırma merkezidir (“Wildenstein Institute”, 2023).

2016 yılında New York’ta kurulan Wildenstein Plattner Enstitüsü ise, Wildenstein Enstitüsü tarafından üretilen eski yayınların sorumluluğunu da üstüne alarak bu yayınların güncellenmesi ve yenilenmesi işleriyle de ilgilenmektedir. Monet tablolarının kesin ve bilimsel özeti olarak kabul edilen Monet Kataloğu, Wildenstein Enstitüsü tarafından yayımlanmıştır. Daniel Wildenstein, ilk kataloğu 1974 yılında yayınlamıştır ve ölüm yılı olan 2001 yılına kadar da Monet konusunda gerçek bir otorite olmuştur. Bir Monet tablosunun Wildenstein Enstitüsü kataloğunda yer alması veya enstitü tarafından kabul edilmesi, tablonun ticari değeri açısından önemli hale gelmiştir (The Wildenstein Plattner Institute, t.y.; Murder Ballad, 2019).

Fake or Fortune isimli belgesel dizisinde, orijinalliği araştırılan *Bords de la Seine à Argenteuil* isimli tablonun orijinalliğini ispat etmek için, tablonun sahibi, Enstitü’ye 18 yıl boyunca mektup yazmış fakat her seferinde ret cevabı almıştır. Belgesel dizide, ilk incelemesinde bu tablonun gerçek bir Monet tablosu olduğunu düşünen sanat tarihçisi Philip Mold ve gazeteci Fiona Bruce bu tablonun orijinalliğini kanıtlamak için birçok belgenin peşine düşmüştür.

İlk olarak bir sanat araştırma laboratuvarına giden ekip, burada yüksek çözünürlüklü kızılötesi ve x-ray fotoğrafçılığıyla tuvali ayrıntılı incelemiştir. Ayrıca

tuvalin arkası da incelenmiş, herhangi bir kayıt, etiket vs. aranmıştır. Tabloda aynı zamanda Monet'nin ölüm yılı olan 1926 yılına kadar olan boya, resim özellikleri aranmış ve resim Monet'nin yaşadığı bir dönemde yapıldıysa resmin sahte olmasının daha az bir ihtimal olduğu belirtilmiştir.

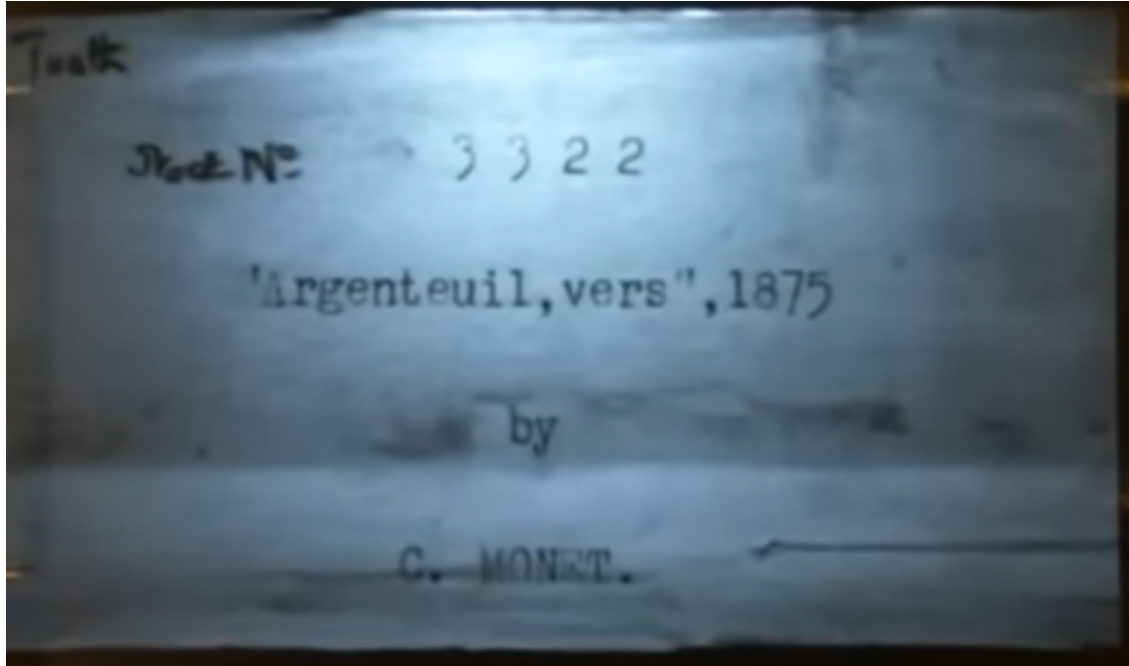
Görsel 33: Araştırılan tablonun arkasındaki etiket
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Görsel 34: Tuvaldeki Latouche damgası
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Görsel 35: Tuvaldeki 9 Argenteuil damgası
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

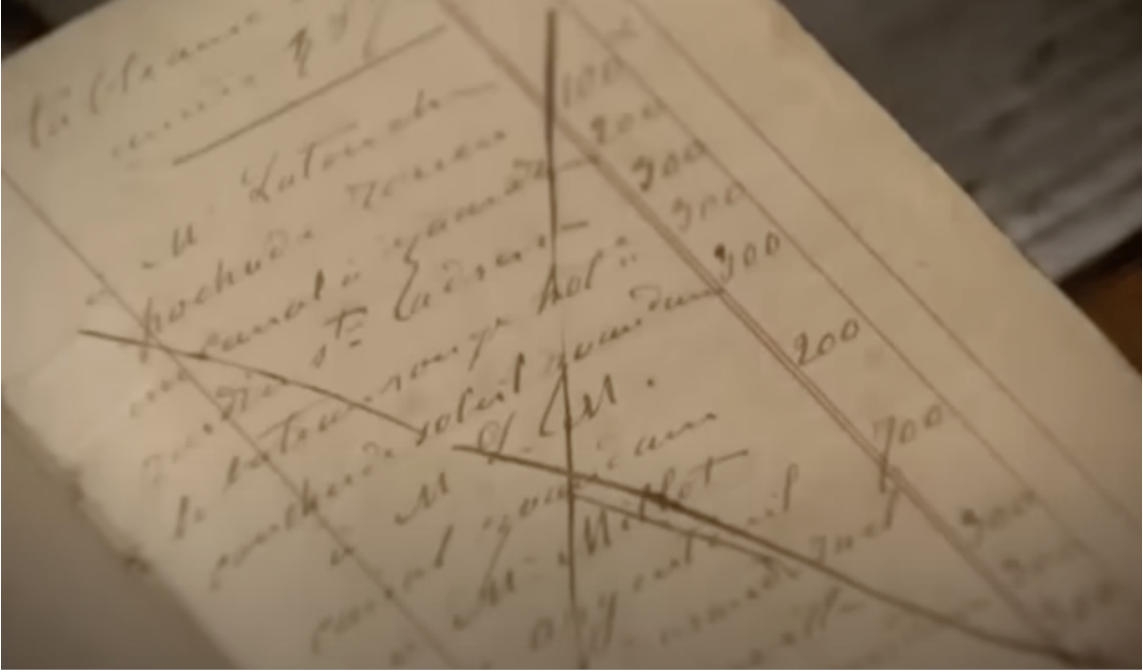
Görsel 36: Tüccar damgası
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Bu araştırmanın sonunda, Görsel 33'teki etiket ve Görsel 34'teki Latouche damgası açığa çıkmıştır.

Latouche, o dönemde sanatçılara malzeme sağlayan bir mağazadır ve müşterileri arasında Claude Monet de bulunmaktadır.

Görsel 35'teki tuvalde "9 Argenteuil" damgası bulunmaktadır. Tablonun adının da *Bords de la Seine à Argenteuil* olmasından dolayı bu bilgi çok önemlidir.

Ayrıca Görsel 36'da, bir stok numarası da içeren tüccar damgası bulunmaktadır. Bu kayıt kullanılarak bu tablonun önemli bir tarih olan 1926'dan önceki sahipleri bulunmaya çalışılabilir.

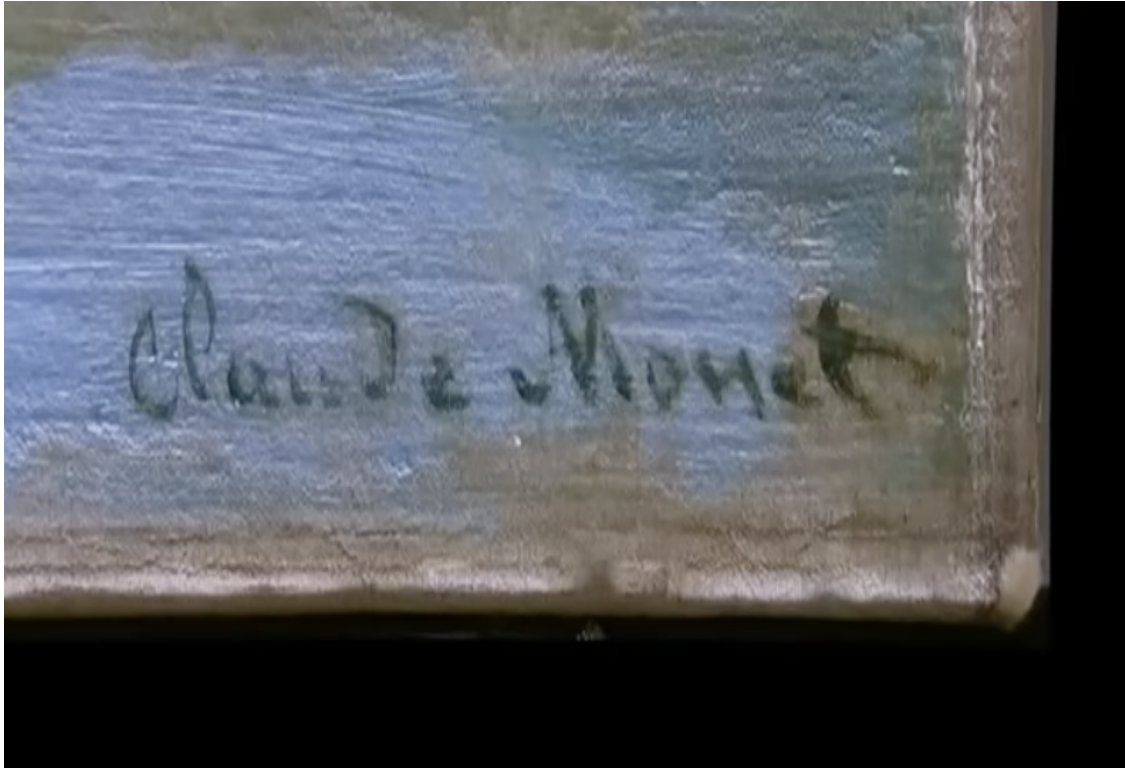

Görsel 37: Monet'nin 1872 yılındaki hesap defterinden bir sayfa (<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Dünyanın en geniş Monet koleksiyonuna sahip olan Musée Marmottan Monet, ayrıca sanatçı mektuplarını ve defterlerini de tutan bir müzedir. Araştırmacılar tuvalin arkasındaki ipuçlarından özellikle Latouche damgasını araştırmak için müzeye gittiklerinde, Görsel 37'deki Monet'nin 1872 yılına ait olan hesap defterinden bir sayfadaki ilk maddede M. Latouche yazdığını görmüşlerdir. Böylece Monet'nin Latouche'tan malzeme aldığı kanıtlanmıştır.

Görsel 38: Araştırma yapan uzmanlar kamera sonuçlarını incelemekte
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Görsel 39: Tablodaki imza
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Görsel 40: Uzman ve araştırmacı, başka tablolardaki Latouche damgasını inceliyor
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Görsel 41: Claude Monet'nin çeşitli eserlerindeki imzaları
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

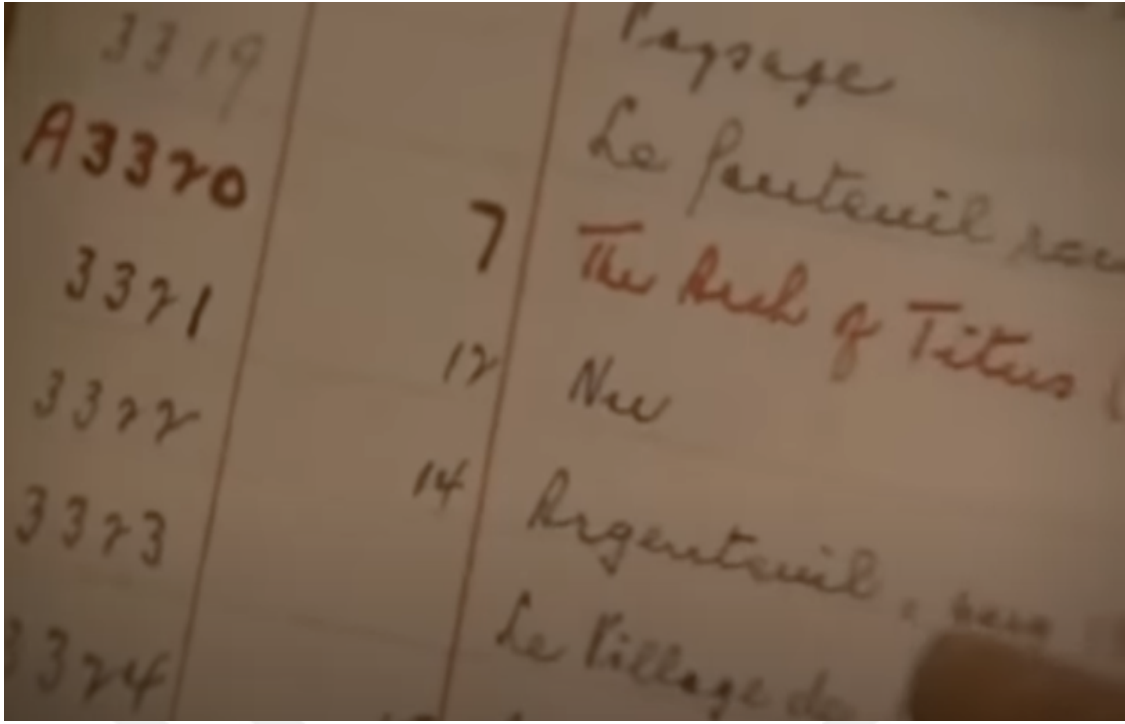
Belgesele göre, sıradan bir dijital kamera, 12 milyon piksel görüntülerken, belgeselde kullanılan kamera 240 milyon piksel sağlamaktadır. Ayrıca bu kamera, 12 farklı ışık filtreleriyle tarama yaparak sadece yüzeyin değil, resmin diğer katmanlarının da analiz edilmesini sağlamaktadır.

Görsel 38'deki gibi kamera sonucunu inceleyen uzman, tekniği Monet'nin tekniğiyle benzer bulmuştur. Görsel 39'daki imzayı inceleyen uzman, imzanın siyah veya kahverengi değil, yeşil-mavi tonlarında olmasının, Monet'nin imzayı farklı renklerde atması özelliğine uyduğunu belirtmiştir. Uzman ayrıca, Görsel 40'ta sonuçları incelerken tuval arkasındaki "Latouche" damgasının başka Monet eserlerinde de görüldüğünü belirtmiş ve bu tablonun sahte olduğunu gösteren bir şey olmadığını düşünmüştür. Başka bir uzmana daha danışan araştırmacılar, imzayı Monet'nin Görsel 41'deki diğer imzalarıyla karşılaştıran uzmandan, bu imzanın diğerleriyle çok benzer olduğunu ve bu tablonun bir Monet olduğunu düşündüğü cevabını almıştır.

Görsel 42: Argenteuil'deki Seine Nehri'nde yapılan araştırma
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

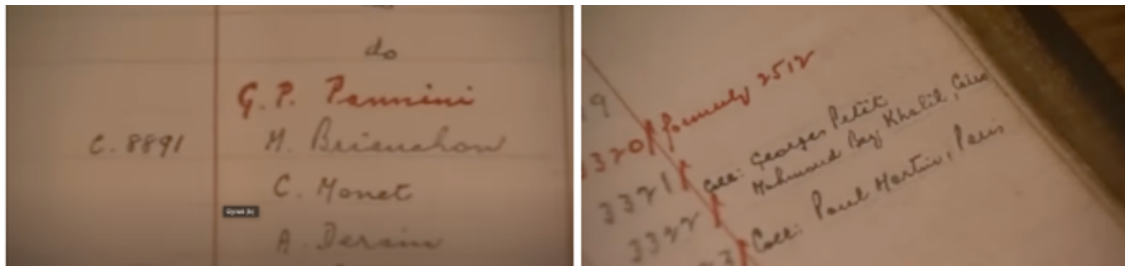
Diğer taraftan resmin olası çizildiği yerleri tablonun sahibiyle gezen araştırmacı Fiona Bruce, Görsel 42'deki gibi, tablonun bir fotoğrafıyla Argenteuil'deki Seine Nehri'nde gezinti yaparak görsel bir kanıt bulmaya çalışmıştır.

Görsel 43: Arthur Tooth'un stok defteri
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Tablonun önceki sahiplerinin peşine düşen araştırmacılar, bunu bulmak için çeşitli belgeleri araştırmıştır.

Araştırmacılar, Görsel 36'daki tuvalin arkasındaki stok numarasını inceleyerek bunun Londra merkezli bir sanat tüccarı Arthur Tooth'a ait olduğunu öğrenmiş ve Arthur Tooth'un stok defterine ulaşmıştır. Görsel 43'teki defterde, tuvalin arkasındaki "3322" sayısı aranmış ve tablonun Claude Monet'nin olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

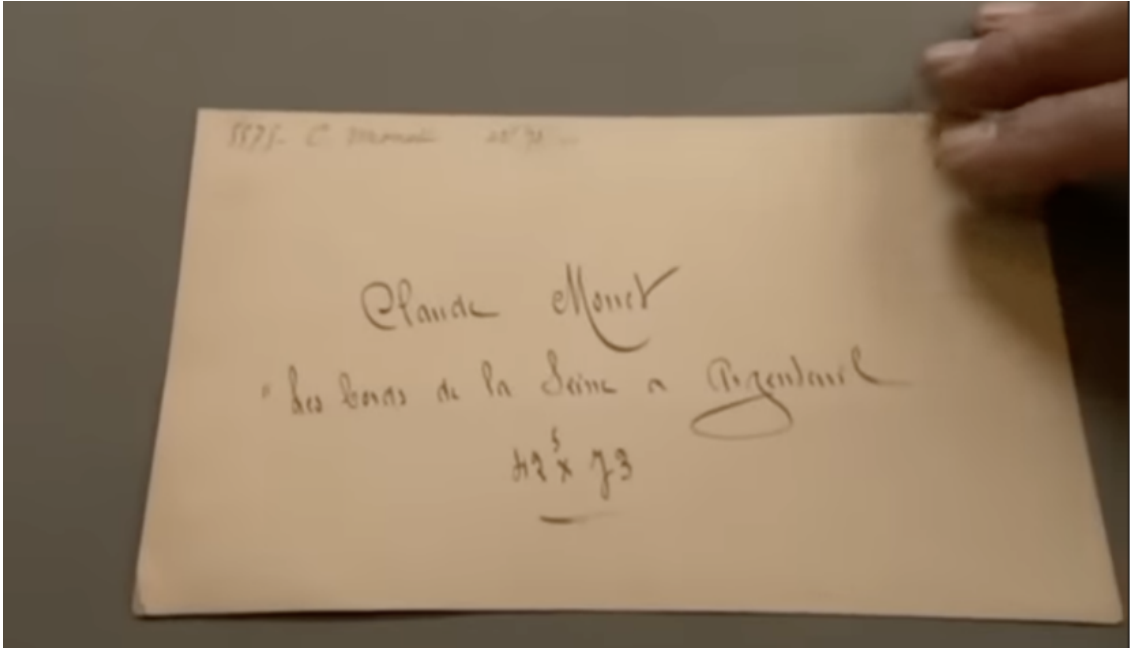
Görsel 44: Arthur Tooth'un stok defteri (2)
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Görsel 44'te, stok defterindeki bilginin devamında bu tablonun daha önce nerede olduğu bilgisi olarak George Patti ve Mohamed Bay Khalil isimlerine ulaşılmıştır. George

Patti, Paris'teki bir tüccardır ve Monet'nin esas tüccarlarından biridir. Mohamed Bay Khalil ise Mısırlı bir sanat koleksiyoncusudur.

Görsel 45: Bords de la Seine   Argenteuil isimli eserin fotoğrafi
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Görsel 46: Bords de la Seine   Argenteuil isimli eserin fotoğrafinın arkası
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

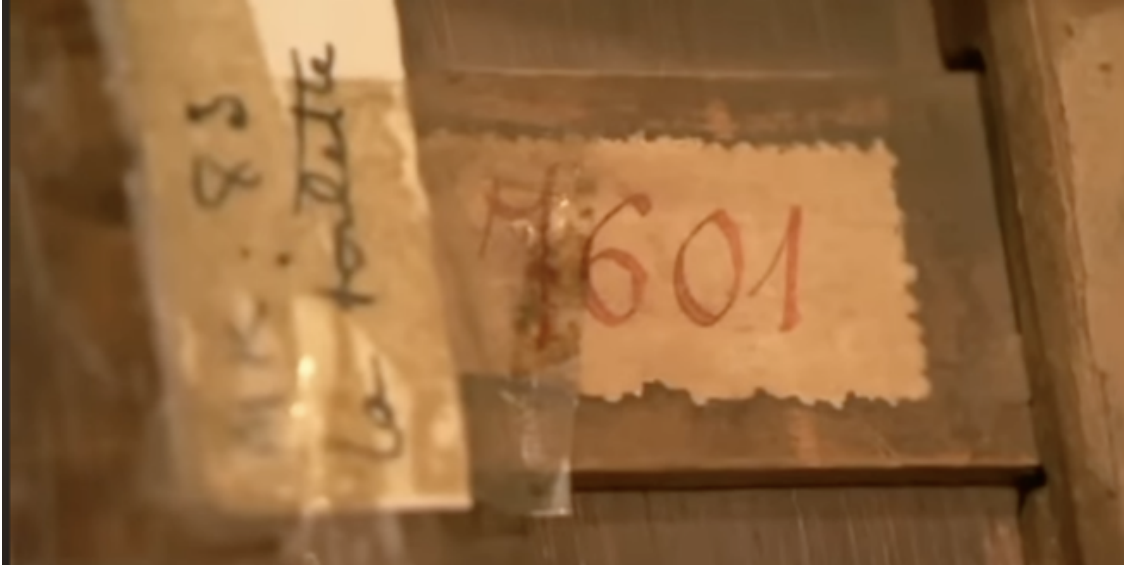
Kahire'ye Mohamed Mahmoud Khalil'in Şu an müze olan konağına giden araştırmacılar, oradaki araştırmalarında Görsel 45'teki fotoğrafi bulmuştur.

Fotoğrafın arkasında ise tablonun bilgileri bulunmaktadır. Görsel 46’da da görüldüğü üzere bu bilgiler arasında, eser adı, eser sahibinin adı, eserin ölçüleri, stok numarası (5575) bulunmaktadır.

Görsel 47: Mohamed Mahmoud Khalil Müzesi’nden bir tuval
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Mohamed Mahmoud Khalil Müzesi’ndeki diğer tuvalerde, *Bords de la Seine à Argenteuil* tuvaliyle aynı tasarımda, renkte, ölçüde vs. damgalar, etiketler var mı diye araştıran araştırmacılar, Görsel 47’de görülen tabloya ulaşmışlar, burada hem aynı şekilde bir etiket hem de “Collection Georges Petit” yani George Petit Koleksiyonu etiketini bulmuşlardır.

Görsel 48: Mohamed Mahmoud Khalil Müzesi'nden başka bir tuval
(<https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927>)

Müzedeki başka bir tuvalde ise Görsel 48'deki "7601" numarasını bulmuşlardır. Bu tablonun George Petit galerisinden Mayıs 1920'de satıldığı bilinmektedir. Araştırılan esas tablonun numarası "7601" sayısından daha önceki bir sayı yani "5575" olduğuna göre tablonun Mayıs 1920'den daha önceki bir tarihte kataloglandığı görülmektedir. Böylece bu tablonun Monet'nin ölümü olan 1926'dan daha önceki bir tarihte George Patti'nin galerisinde bulunduğu kanıtlanmıştır. Araştırmacılar, eğer bu eser sahte olsaydı Monet'nin buna dikkat çekeceğini belirtmişlerdir.

Araştırmacılar, araştırma sonunda elde ettikleri belgelerle tekrar Wildenstein Enstitüsü'ne gelmişlerdir. Sonunda enstitüden tablonun Monet'nin olmadığı cevabı alınsa da çoğu uzman tabloyu gerçek bir Monet eseri olarak görmektedir.

IV. BÖLÜM

ANKARA'DAKİ SANAT GALERİLERİ ARŞİVLERİ

Bu çalışmada Ankara'da bulunan ve 20 yıldan daha uzun süredir hizmet veren, rastgele seçilmiş olan Nuro Sanat Galerisi, Eskiz Sanat Galerisi, Fırça Sanat Galerisi ve Galerisi Soyut sanat galerileri yetkilileriyle yapılmış görüşme yapılarak, galerilerde ne tür belgeler saklandığı, galerilerin kayıtlarını hangi şekilde tuttukları araştırılmıştır. Bu galeri yetkililerinden, cevaplarının bu tezde kullanılabileceğine dair sözlü izinleri alınmıştır.

Bunun için her galeriye aşağıdaki sorular sorulmuş ve mülakat bu sorular çerçevesinde yapılmıştır.

Sorular;

- Koleksiyonu nasıl oluşturuyorsunuz?
- Sanatçılarla sözleşme yapıyor musunuz?
- Satışta bir belge düzenliyor musunuz?
- Envanteriniz var mı? Varsa envanterde hangi bilgilere yer veriyorsunuz?
- Sergi veya müzayede kataloğunuz var mı? Varsa bunları sergi sonunda arşivliyor musunuz?
- Arşivinizde, geçmiş sergilerin broşürleri, afişleri, fotoğrafları gibi malzemeleri saklıyor musunuz?
- Çerçevelere ve tuvallere, resmin buradan satın alındığını gösteren bir işaret koyuyor musunuz? şeklindedir.

IV.1. Nurol Sanat Galerisi

2002 yılından beri Ankara'da bulunan Nurol Sanat Galerisi, Nurol Eğitim Kültür ve Spor Vakfı bünyesinde hizmet vermektedir (Nurol Sanat Galerisi, t.y.).

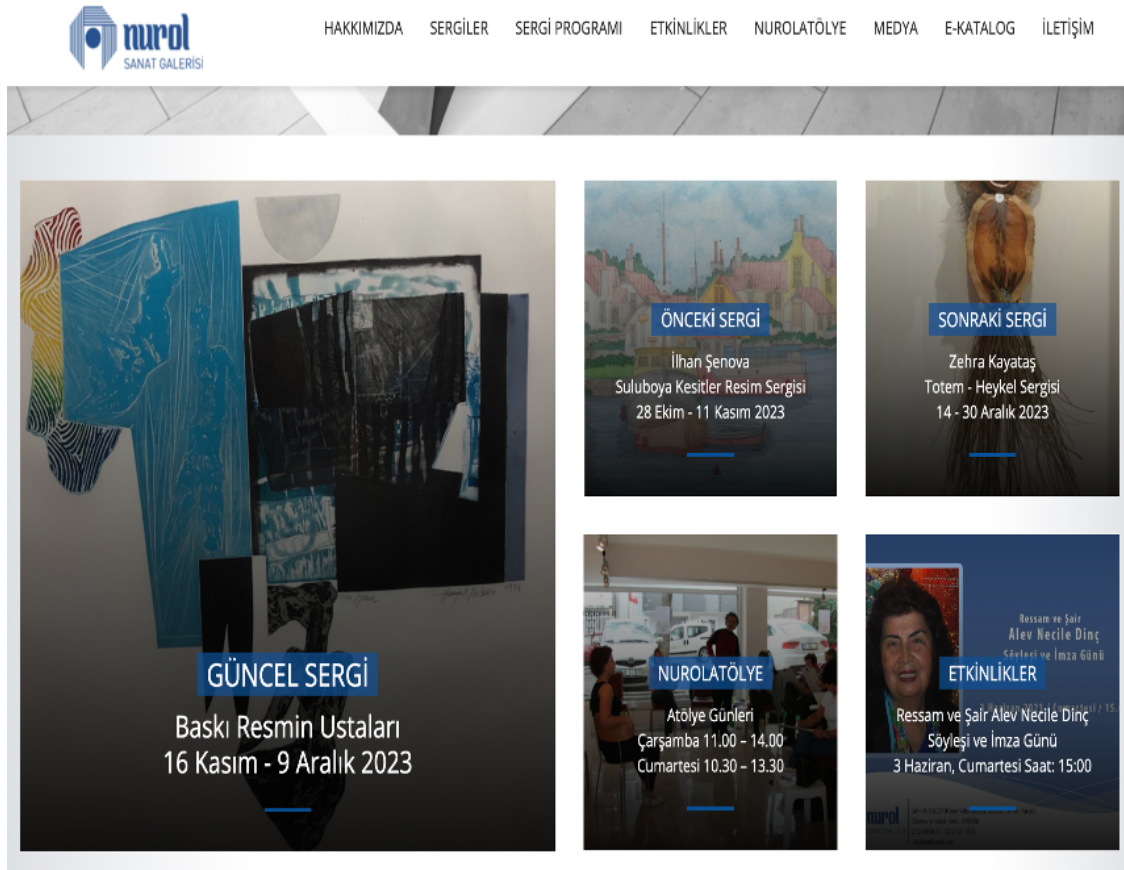
Koleksiyonu nasıl oluşturuyorsunuz? sorusuna, Nurol Sanat Galerisi yetkilisi, kalıcı koleksiyonlarındaki eserleri satın alma yoluyla oluşturdukları, hem açtıkları sergilerden hem de başka yerlerden eserler satın alıp, koleksiyonlarını geliştirdikleri cevabını vermiştir. Ayrıca yetkili, geçici sergilerdeki eserleri satarak bunlardan belli bir yüzde kâr payı aldıklarını, kalıcı koleksiyonlarındaki eserlerin satışta olmadığını, İstanbul'da ve Ankara'da sergilendiklerini belirtmiştir.

Sanatçılarla sözleşme yapıyor musunuz? sorusu ise mutlaka sergi sözleşmeleri imzalandığı ve bunların saklandığı, ayrıca sergi listesi ve sanatçı özgeçmişlerini barındıran sanatçı dosyaları gibi belgelerin de saklandığı belirtilerek yanıtlanmıştır. Nurol Sanat Galerisi, arşivini galeride değil, bağlı olduğu Nurol Holding bünyesinde tutmaktadır.

Satışta bir belge düzenliyor musunuz? diye sorulduğunda, mutlaka bir sertifika oluşturulup satın alan kişiye verildiği, bir örneğinin de arşivde saklandığı cevabı verilmiştir.

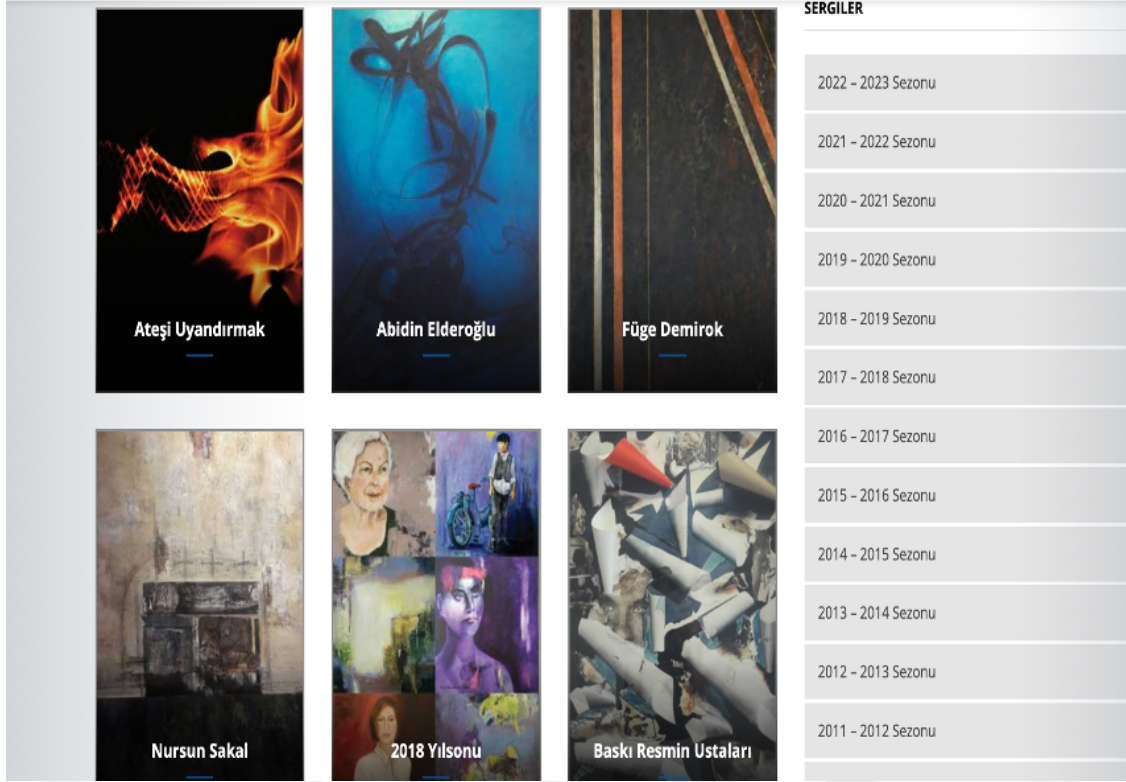
Envanteriniz var mı? Varsa envantere hangi bilgilere yer veriyorsunuz? diye sorulduğunda ise hem kalıcı koleksiyonlarının hem de geçici sergilerinin envanterinin tutulduğu, bu envantere sergi, eser adı, eser türü, sanatçı adı ve eserin güncel fiyatının listelendiği söylenmiştir.

Sergi veya müzayede kataloğunuz var mı? Varsa bunları sergi sonunda arşivliyor musunuz? ve arşivinizde geçmiş sergilerin broşürleri, afişleri, fotoğrafları gibi malzemeleri saklıyor musunuz? diye sorulduğunda, geçmiş yıllarda basılı olarak yayınlanan kataloglar, davetiyeler ve fotoğrafların da Holding bünyesindeki arşivde tutulduğu fakat günümüzde dijital çağa ayak uydurularak, kataloglar, sergi afişleri ve sergi davetiyelerinin basılı olarak değil de galerinin internet sayfasında sunulduğu ve orada arşivlenmekte olduğu cevabı verilmiştir. Görsel 50’de, Nurol Sanat Galerisi’nin, internet sayfasında yaptığı çeşitli duyurular görülmektedir.

Görsel 50: Nurol Sanat Galerisi internet sitesindeki etkinlik duyuruları
(<https://www.nurolsanat.com/>)

Çerçevelere, tuvallere resmin buradan satın alındığını gösteren bir işaret koyuyor musunuz? sorusunu ise, galeri yetkilisi, sanat eserlerine, galeriye ait herhangi bir damga, işaret konulmadığını, sanatçının, dilerse kendi damgasını vurabildiğini belirterek yanıtlanmıştır.

Görsel 51: Nurol Sanat Galerisi internet sitesindeki E-katalog
(<https://www.nurolsanat.com/e-katalog>)

Nurol Sanat Galerisi, internet sitesinde, Görsel 51'deki E-katalog alanında dijital katalogları da paylaşmaktadır.

← nurol_sanat_galerisi :

632
Gönderi

4.135
Takipçi

890
Takip

Nurol Sanat Galerisi

Sanat

Pazar ve Pazartesi günleri hariç 10:00 - 18:30 saatleri arasında açığız.

Gelincik Sk. 2/2

Kavaklıdere / ANKARA

www.nurolsanat.com/

Takip Et

Mesaj

Duyurular

Öne Çıkanlar

Görsel 52: Nurol Sanat Galerisi'nin Instagram hesabı ve paylaşımları (https://www.instagram.com/nurol_sanat_galerisi/)

Ayrıca Galeri, Görsel 52'deki Instagram hesabında da sergi duyurularına ve düzenledikleri etkinliklere yer vermektedir.

IV.2. Eskiz Sanat Galeri

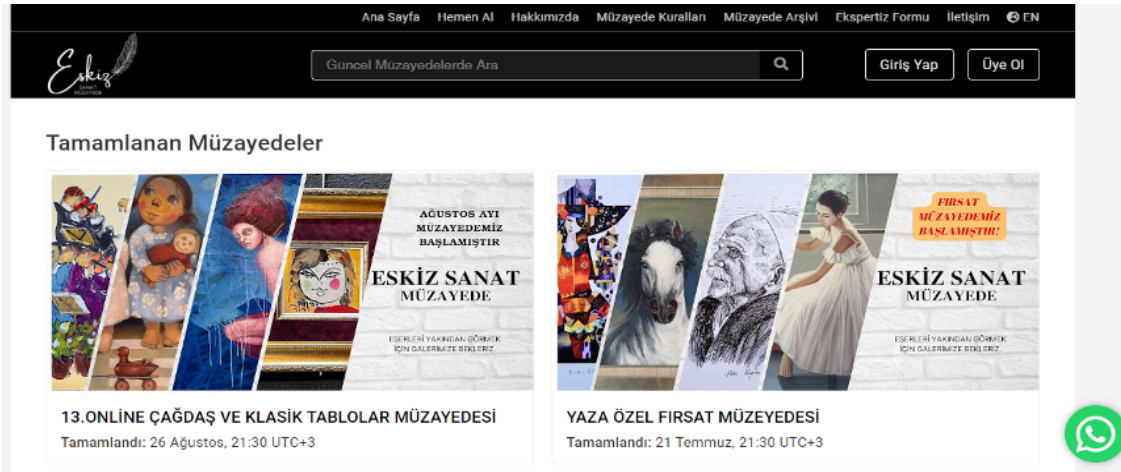
Eskiz Sanat Galeri, 1985 yılından beri Ankara’da sanat eserlerini sanatseverlerle buluşturmaktadır (Eskiz Sanat Müzayede, t.y.).

Koleksiyonu nasıl oluşturuyorsunuz? sorusuna, galeri yetkilisi, ressamların eserlerini, kendilerinden satın alarak veya daha önce satışını yaptıkları eserleri tekrar satışa koymak üzere koleksiyonculardan alarak koleksiyonlarını genişletmekte oldukları ve koleksiyon oluştururken tanımadıkları kişilerden herhangi bir eser almadıkları cevabını vermiştir. Ayrıca Galeri, konsinye satış da yapmaktadır. Konsinye satış, haklarını devralmadan, galerinin o kişi adına satış yapması olarak tanımlanabilir. Eskiz Sanat Galeri de daha önce satışını yaptığı tablolarla sınırlı olmak üzere, tabloyu, geri getirip satmak isteyen müşteriden alıp, istenen fiyatın üzerine kârını da koyarak onun adına satışını yapmaktadır. Ayrıca o tablonun, galeride bulunan eş değer başka bir tabloyla takasını da yapabilmektedir.

Sanatçılarla sözleşme yapıyor musunuz? sorusuna galeri, sanatçılarla eseri satın alırken herhangi bir sözleşme yapmadıkları, sadece tanınan, bilinen ve yıllardır ilişki içinde oldukları sanatçılarla çalıştıkları ve onlarla güvene dayalı bir ilişkileri olduğundan sözleşmeye gerek duymadıkları cevabını vermiştir.

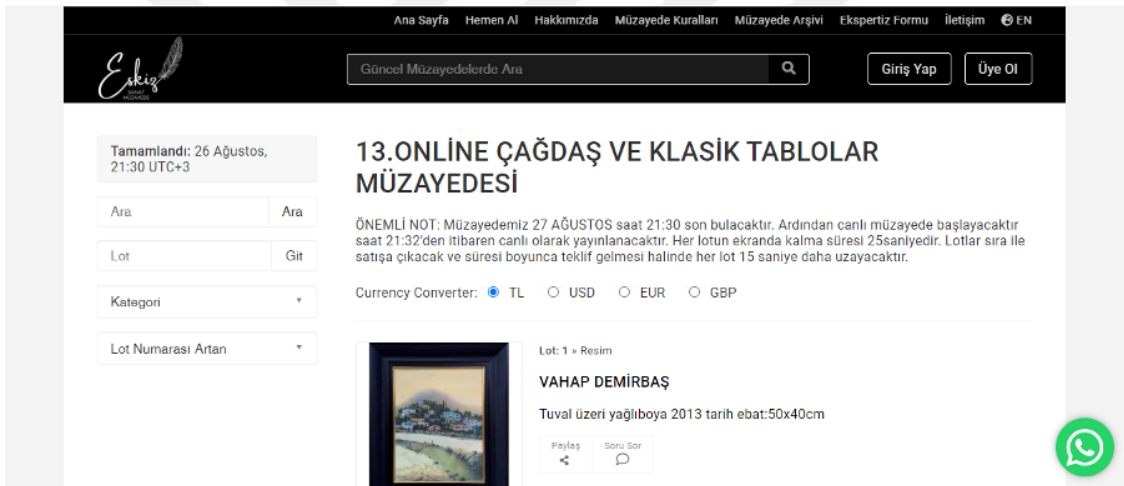
Satışta bir belge düzenliyor musunuz? sorusu ise, eserin bu galeriden çıktığına dair bir belge düzenlenmekte ve müşteriye verilmekte olduğu şeklinde yanıtlanmıştır. Ayrıca bu belge, galerinin sisteminde de kayıtlı tutulmaktadır.

Envanteriniz var mı? Varsa envantere hangi bilgilere yer veriyorsunuz? soruları ise, galeri yetkilisi tarafından, envanter kaydı tutulmamakta, eserler ve yerleri ezbere bilinmekte, bu yüzden envanter kaydı tutmaya gereksinim duyulmamakta, böyle bir çabanın çok zaman alacağı şeklinde yanıtlanmıştır.

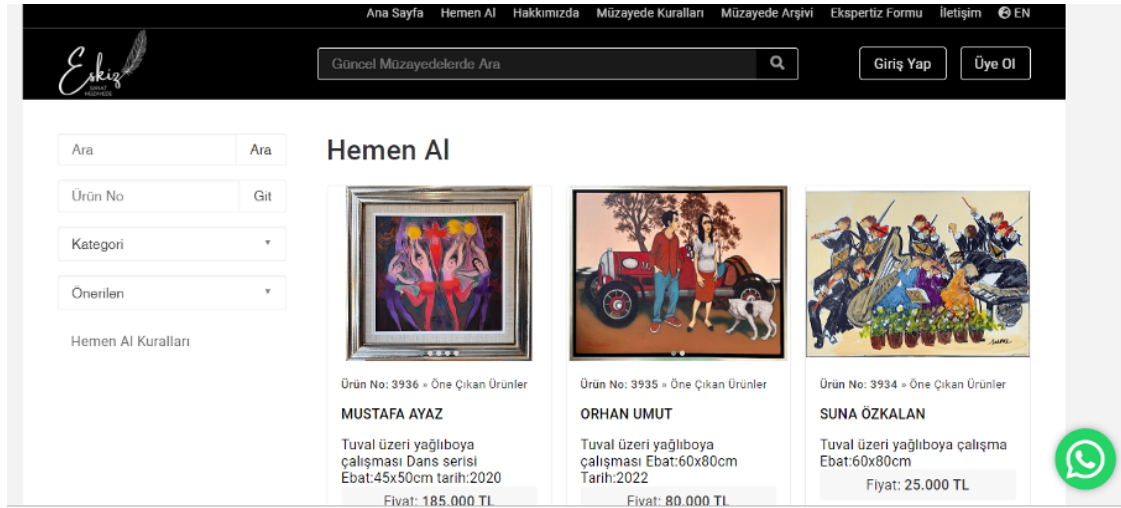
Görsel 53: Eskiz Sanat Galerisi web sitesindeki müzayede tanıtımları
(<https://www.eskizsanat.com/>)

Eskiz Sanat Galerisi, çevrimiçi müzayedeler yapmaktadır. Bu müzayedeleri tanıtmak için web sitelerinde yayınlanan tanıtımlar Görsel 53'te görülmektedir.

Görsel 54: Eskiz Sanat Galerisi web sitesinde yapılan bir çevrimiçi müzayedede sergilenen tablolar listesi
(<https://www.eskizsanat.com/muzayede/18632/13-online-cagdas-ve-klasik-tablolar-muzayedesini>)

Müzayedelerde sergilenen eserler, galerinin internet adresinde Görsel 54'teki gibi listelenmektedir. Bu müzayedelerde satılan eserler, satın alanların bilgileriyle birlikte galerinin sisteminde kaydolmaktadır.

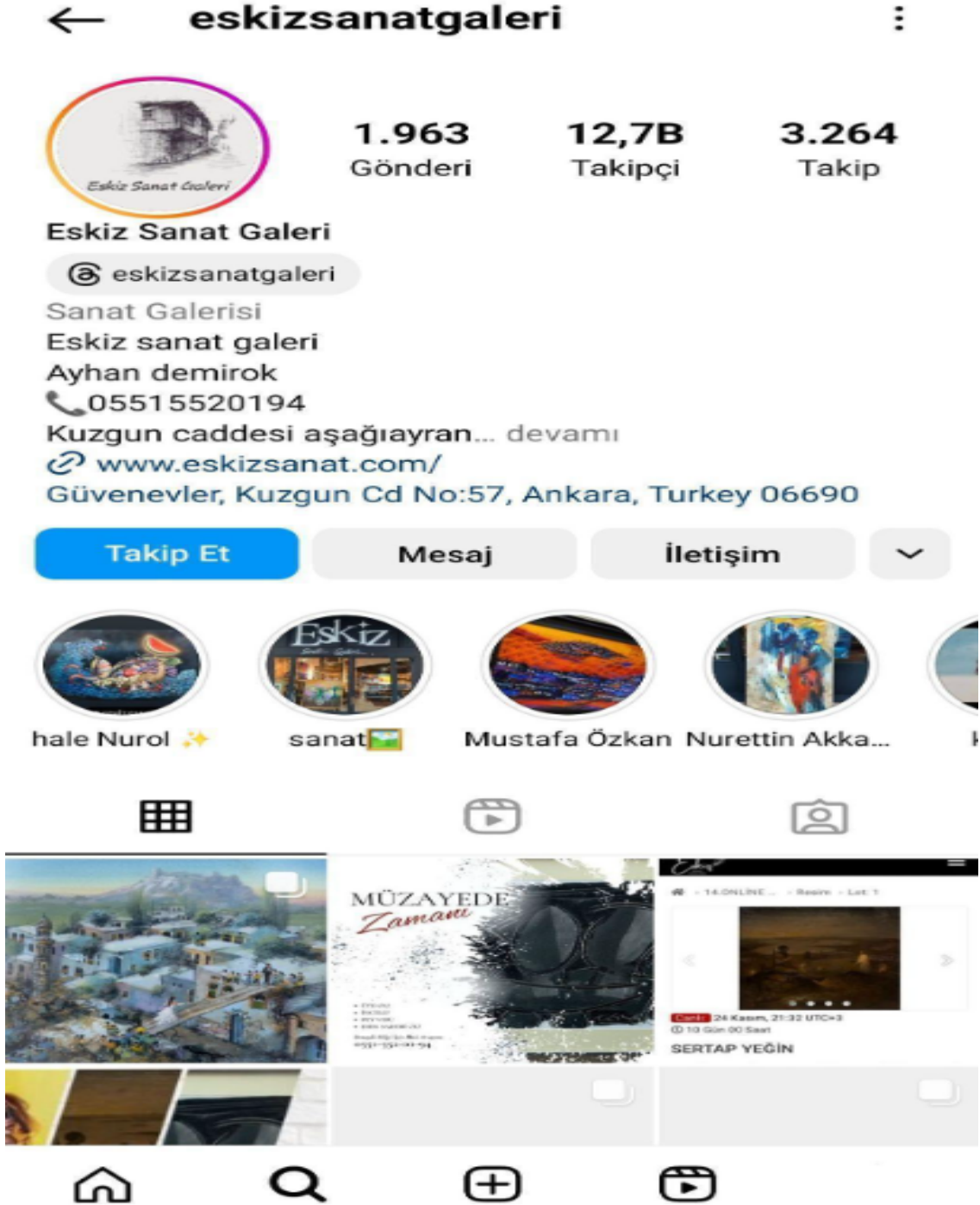

Görsel 55: Eskiz Sanat Galerisi internet sayfasındaki “Hemen Al” alanı
(<https://www.eskizsanat.com/hemen-al>)

Müzayede dışında, galerinin internet sitesinde, Hemen Al alanında ise Görsel 55’teki gibi satışta olan eserler, fotoğrafları, eser bilgileri ve fiyatlarıyla listelenmektedir.

Çerçevelere, tuvallere resmin buradan satın alındığını gösteren bir işaret koyuyor musunuz? sorusuna ise, tablolarla galeriye ait bir mühür, damga işaret yer almadığı, galeriden başka satıcılar da eser alıp sattığı için Eskiz Sanat Galerisi olarak böyle bir uygulamayı tercih etmedikleri cevabı verilmiştir.

Sergi veya müzayede kataloğunuz var mı? Varsa bunları sergi sonunda arşivliyor musunuz? sorularına ve arşivinizde geçmiş sergilerin broşürleri, afişleri, fotoğrafları gibi malzemeleri saklıyor musunuz? sorusuna cevap olarak, geçmiş çevrimiçi müzayedeleri internet adresinde tutmaya devam etmekte olduklarını, daha eski basılı afiş, poster gibi materyalleri şu anda bulundurmadıklarını ifade etmişlerdir.

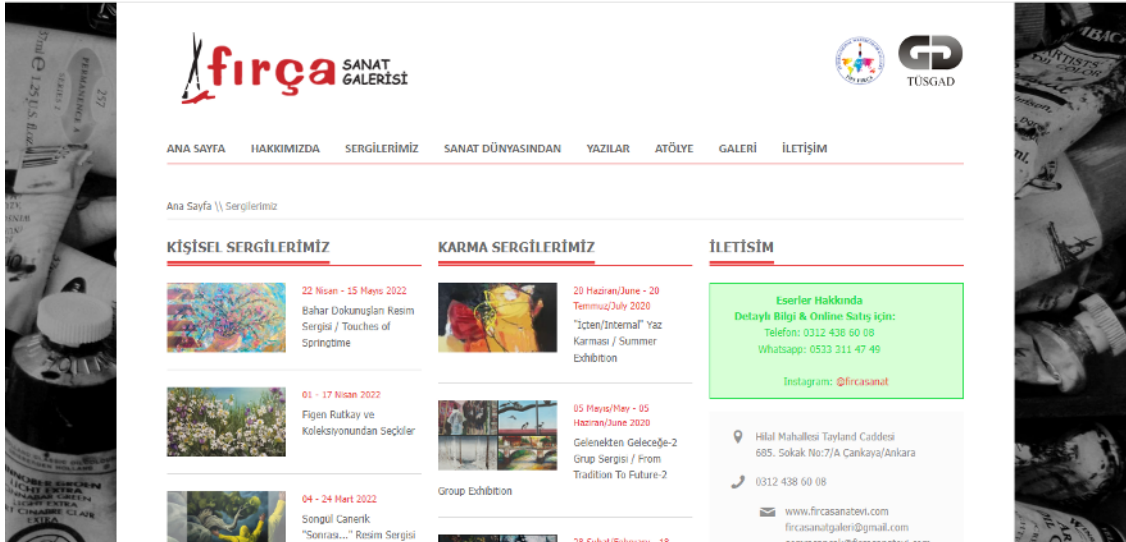
Görsel 56: Eskiz Sanat Galerisi'nin Instagram hesabı ve paylaşımları
(<https://www.instagram.com/eskizsanatgaleri/>)

Ayrıca Eskiz Sanat Galerisi, Görsel 56'daki Instagram hesabında da çeşitli duyurular ve koleksiyondan eserler paylaşmaktadır.

IV.3. Fırça Sanat Galerisi

Fırça Sanat Galerisi, 2003 yılından itibaren hizmet verse de 1998 yılında atölyelerle çalışmaya başlayan Fırça Sanatevi'nin yeniden yapılandırılmasıyla oluşmuştur. Bugüne kadar düzenlemiş olduğu kişisel, karma sergiler ve fuar etkinlikleri kapsamında 300'ü aşkın sanatçının eserlerinin sergilenmesini sağlamıştır (Fırça Sanat Galerisi, t.y.).

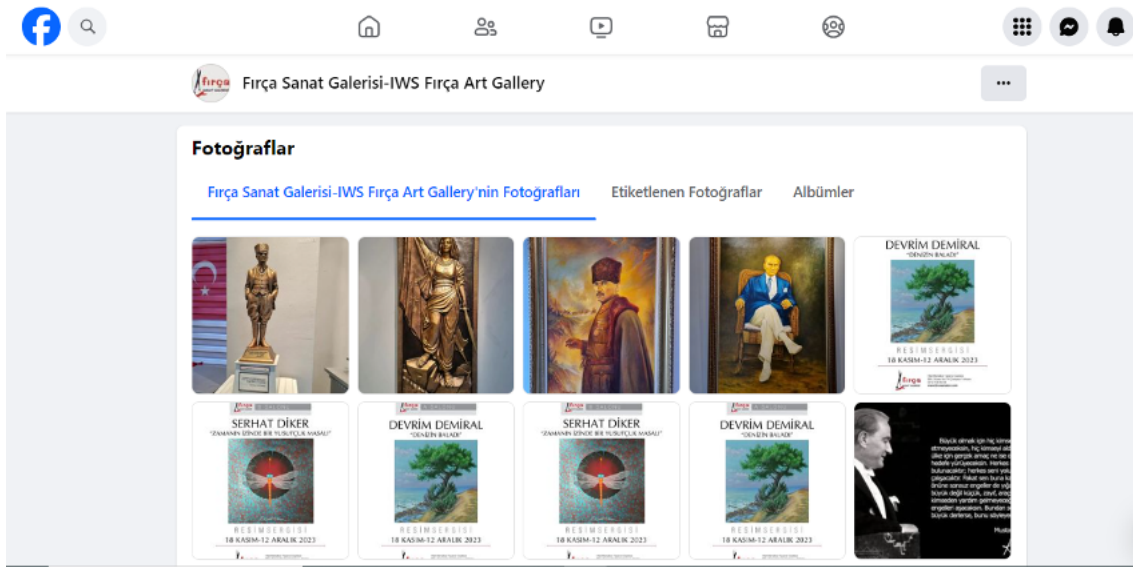
Fırça Sanat Galerisi, koleksiyonu nasıl oluşturuyorsunuz? sorusuna, konsinye satış yapmakta oldukları, sanatçıların eserlerini sergileyip, satıştan yüzde olarak satış işlemlerini gerçekleştirdikleri cevabını vermiştir. Kalıcı bir koleksiyonu bulunmayan galeri, nadiren de olsa, özellikle yeni sanatçılara, sergi açma karşılığında, ödeme olarak sanatçının sergisinden bir eseri koleksiyonlarına katıp satışını yapmaktadır. Galeri yetkilisi, eserleri sergiye koymak için direkt sanatçılarla anlaşmalarını, bazen daha önce satışını yaptıkları eserleri, sahibi satmak istediği için satışa koyduklarını veya çok bilinen tabloları kendi deneyimi ve bilgi birikimiyle orijinallik tespitini yaptıktan sonra galeriye aldığını belirtmiştir.

Görsel 57: Fırça Sanat Galerisi'nin internet sayfasındaki etkinlik duyuruları (<https://www.fircasanatevi.com/tr/sergiler>)

Arşivinizde geçmiş sergilerin broşürleri, afişleri, fotoğrafları gibi malzemeleri saklıyor musunuz? sorusuna ise, kayıt tutma işini daha çok sosyal medya üzerinden

yaptıkları cevabını veren Fırça Sanat Galerisi, Görseller 57, 58 ve 59'daki gibi, sosyal medya hesaplarında ve internet sitelerinde sergi tanıtımları, sergilerden fotoğraflar, sergideki eserlerin fotoğrafları gibi bilgileri paylaşmaktadır.

Görsel 58: Fırça Sanat Galerisi Facebook sayfasından fotoğraflar
(https://www.facebook.com/fircasanatgalerisi/photos?locale=tr_TR)

Sanatçılarla sözleşme yapıyor musunuz? sorusunu yanıtlayan galeri yetkilisi, sanatçılarla sözleşme yapmadıklarını, telefon mesajlaşmaları üzerinden sergi görüşmelerini sürdürdüklerini belirtmiştir. Galeri yetkilisine göre, bunlar da sözleşme gibi kanıt olabileceği için olası bir sorunda bunlar yeterli olmaktadır.

← fircasanat

888
Gönderi

4.566
Takipçi

1.741
Takip

Fırça Sanat Galerisi

Sanat Galerisi

Manager - Curator: Semra Sancak

@semrasancakfircart,

fircasanatgaleri@gmail.com

+90(312)4386008... devamı

www.fircasaneatevi.com/

Hilal Mahallesi 685. Sokak. 7/A, Ankara, Turkey 06550

Takip Et

Mesaj

İletişim

Öne Çıkanlar

Öne Çıkanlar

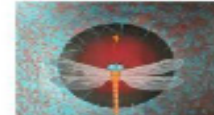
DEVİRİM DEMİRAL

"DENİZ BALADE"

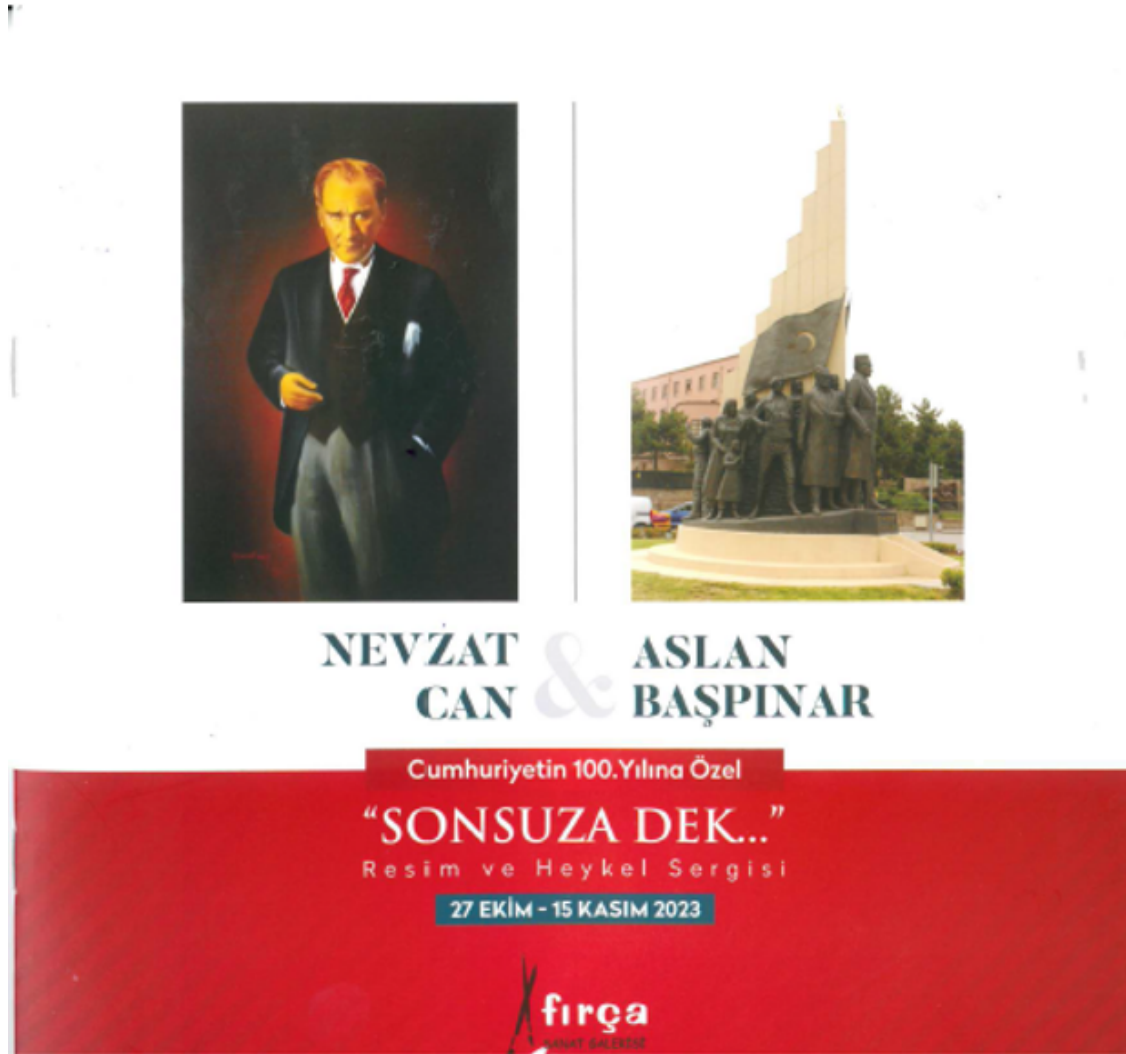
SERHAT DİKER

"ZAMANIN İZİNDE BİR YUSUFÇUL MASALI"

Görsel 59: Fırça Sanat Galerisi Instagram hesabı ve paylaşımları
(<https://www.instagram.com/fircasanat/>)

Satışta bir belge düzenliyor musunuz? sorusu, satışı yapılan eserler için bir sertifika oluşturulmakta ve bir örneği galeride muhafaza edilmekte şeklinde yanıtlanmıştır. Çerçevelere, tuvallere resmin buradan satın alındığını gösteren bir işaret koyuyor musunuz? sorusuna yanıt olarak ise, satılan tabloların arkalarına galerinin damgasının basılmakta olduğu belirtilmiştir.

Görsel 60: Nevzat Can ve Aslan Başpınar’ın Firça Sanat Galerisi’ndeki Sergi Kataloğu (Can ve Başpınar, 2023)

Sergi veya müzayede kataloğunuz var mı? Varsa bunları sergi sonunda arşivliyor musunuz? sorusunun yanıtı ise, sergi kataloglarını Görsel 60’taki gibi sanatçı kendi isterse bastırmaktadır.

Envanteriniz var mı? Varsa envantere hangi bilgilere yer veriyorsunuz? sorusu yanıtlanırken, galeride herhangi bir envanter kaydı tutulmadığı belirtilmiş olup, galeri sahibi bunun vakit alan bir iş olduğunu düşünmektedir.

IV.4. Galeri Soyut

Galeri Soyut, 1990 yılında açılmış, merkezi Ankara olan bir sanat galerisidir. 600 metrekarelik alanıyla, 3 sergi salonu ile, aynı anda 6 farklı sergiye ev sahipliği yapabilmektedir (Galeri Soyut, t.y.).

Koleksiyonu nasıl oluşturuyorsunuz? sorusuna, Galeri Soyut yetkilisi, bir sanatçının eserlerinden seçki oluşturup sergileyebildikleri gibi karışık seçkiler de sunduklarını, koleksiyonlarının hem yetkilinin kişisel koleksiyonundan hem de sergilerden satın alınan eserlerden oluştuğu cevabını vermiştir.

Sanatçılarla sözleşme yapıyor musunuz? sorusuna yanıt olarak, sanatçılarla mutlaka sözleşme yaptıklarını ifade eden Galeri Soyut yetkilisi, koleksiyonerlerle de sergiye eser alınırken ve satışta sözleşme yapabilmekte olduklarını belirtmiştir. Koleksiyonerlerle yapılan sözleşmeler, her koleksiyonerle yapılmamakta, galeri sahibinin inisiyatifindedir.

Satışta bir belge düzenliyor musunuz? diye sorulduğunda, sertifikalı satışı benimsedikleri ve sertifikaların bir nüshasını kendi arşivlerinde muhafaza ettikleri cevabı alınmıştır.

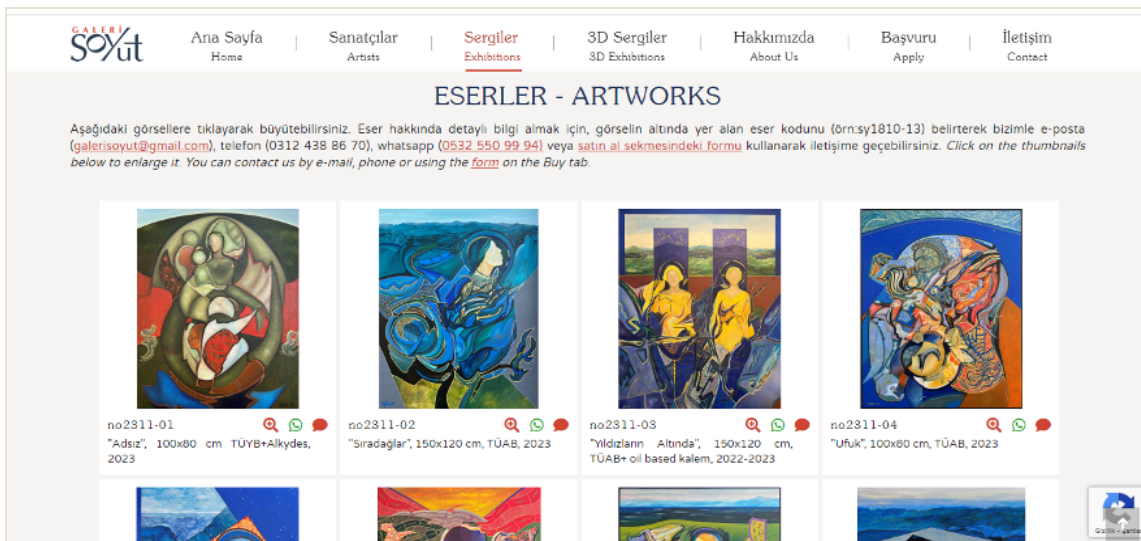
Çerçevelere, tuvallere resmin buradan satın alındığını gösteren bir işaret koyuyor musunuz? diye sorulduğunda, eserlere herhangi bir işaret, damga koymadıklarını belirten galeri yetkilisi, bunu yapmanın doğru olmadığını savunmaktadır.

Görsel 61: Galeriy Soyut internet sayfasındaki sergilerin tanıtımı
(<https://www.galerisoyut.com.tr/sergiler/>)

Sergi veya müzayede kataloğunuz var mı? Varsa bunları sergi sonunda arşivliyor musunuz? sorusuna ise galeri yetkilisi yanıt verirken, her sergide olmasa da bazı sergilerde sergi kataloglarının hazırlandığını ve bunların daha sonra galeri arşivinde muhafaza edildiğini belirtmiştir. Günümüzde ise Galeriy, Görsel 61'deki gibi, sergi duyurularını internet üzerinden yapmaktadır.

Arşivinizde geçmiş sergilerin broşürleri, afişleri, fotoğrafları gibi malzemeleri saklıyor musunuz? diye sorulduğunda ise, daha önceleri hazırlanan sergi afişleri arşivlenmekte yanıtı alınmıştır.

Görsel 62: Galeriy Soyut internet sayfasında sergilenen eserlerin listesi
(<https://www.galerisoyut.com.tr/necmettin-ozlu-2023/>)

Sergideki eserler, Galeri'nin internet sayfasında da satış için Görsel 62'deki gibi sergilenmektedir.

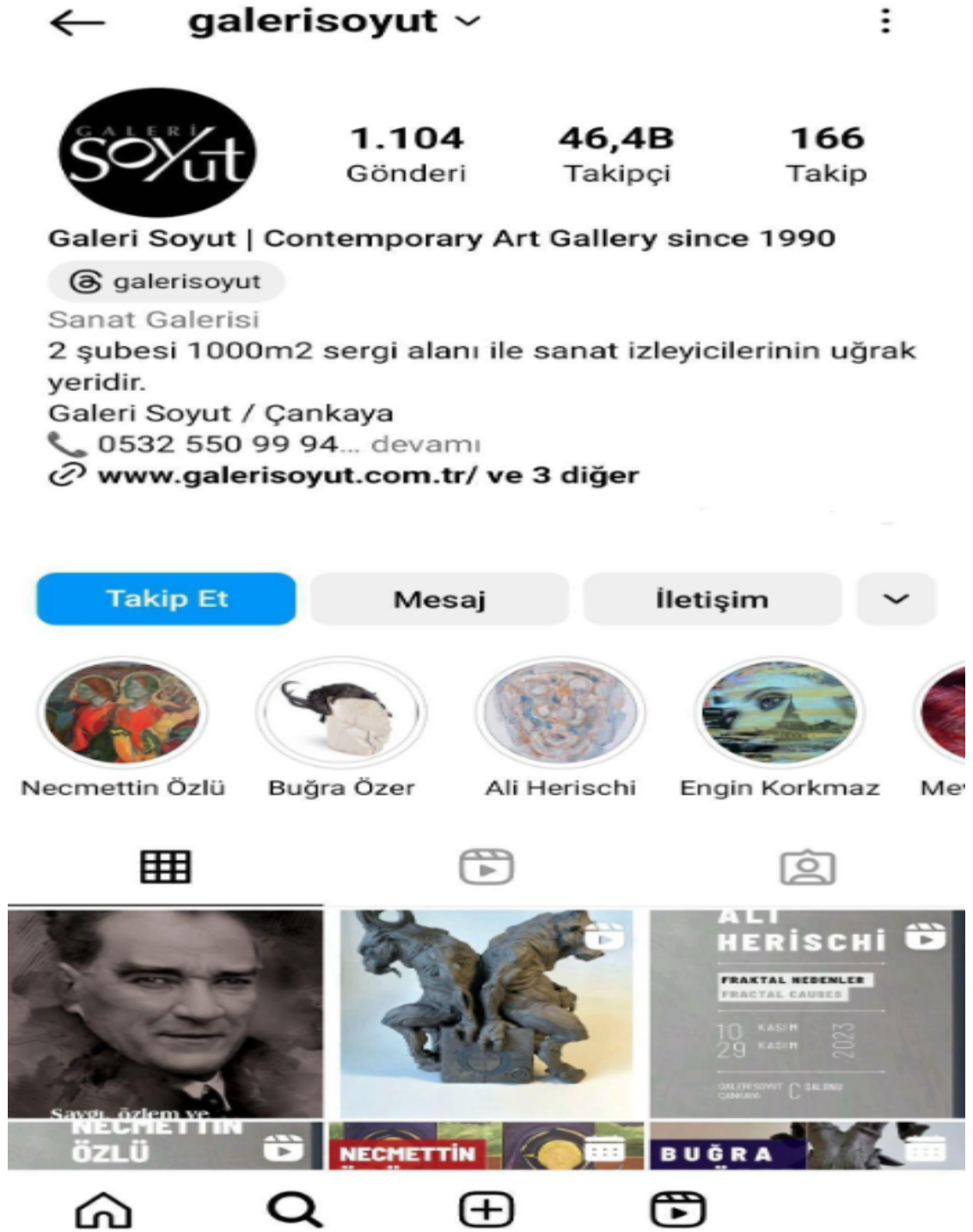
Envanteriniz var mı? Varsa envantere hangi bilgilere yer veriyorsunuz? sorusu, satış envanteri tutulduğu, bu envantere eserin satış fiyatı, eserin ölçüleri, eserin sanatçısı, eserin adı, eserin sergilendiği sergi bilgisi, eseri alan kişinin bilgileri gibi bilgilere yer verildiği şekilde yanıtlanmıştır.

Eserin satış faturaları yasal sürelerde tutulmaktadır, daha fazla tutulmak istenirse Galeri sahibi, bunun kendi inisiyatifinde olduğunu belirtmiştir.

Sergisi olan sanatçıların özgeçmişleri, manifestoları⁵, portreleri ve tüm sergi görselleri arşivlenmektedir.

Sergideki eserlerin fiyat listeleri de arşivlenen belgelerden biridir.

⁵ Sanatçı manifestosu, o sanatçının niyetlerinin, amaçlarının veya görüşlerinin beyanıdır.

Görsel 63: Galerisoyut Instagram hesabı ve paylaşımları
(<https://www.instagram.com/galerisoyut/>)

Görsel 63'teki Instagram hesabında Galerisoyut, sanatseverlere koleksiyon ve etkinlik bilgilerini sunmaktadır.

V. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

V.1 Sonuç

Sanat eserleri binlerce yıldır üretilmekte, yüzlerce yıldır da ticareti yapılmaktadır. Günümüzde üretim dönemleri farklı eserlerin ticareti daha sistemli bir biçimde sürmektedir. Eski dönemlerde ticaret yaparken belgelemeye çok önem verilmemiş ve eserlerin sanatsal değerleri göz ardı edilerek, ticari nesnelere olarak değerlendirilmiştir. Özellikle II. Dünya Savaşı Dönemi'nde sanat eserlerinin çok hızlı ve genellikle yasadışı olarak el değiştirmesi sebebiyle, o dönemdeki eserlerin hikâyesinde boşluklar oluşmuştur. Hikâyesi bir noktaya kadar takip edilebilen ya da hiç takip edilemeyen sanat eserlerinin orijinalliği ya da sahipliği konusunda şüpheler oluşmaktadır. Özellikle 1989'da Berlin Duvarı'nın yıkılmasıyla, II. Dünya Savaşı'ndan kalan, provenansı belirsiz çok sayıda sanat eserinin, ait oldukları yerlere dönmesi sağlanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla, 1998'de "Nazilerin El Koyduğu Sanat [Eserleri] Üzerine Washington Konferansı İlkeleri (Washington Conference Principles on Nazi-Confiscated Art)" oluşturulmuştur. 44 ülkenin Washington İlkeleri'ni tanımasıyla, sanat eserlerinin, yasal mirasçılara iadesinin sağlanması çalışmaları başlamıştır. Benzer bir çabayı Güney Kore hükümeti de sürdürmüş, Japon işgali sırasında, ülkelerinden çalınan sanat eserlerinin peşine düşmüş ve bunların kendilerine iadesini sağlamaya çalışmaktadır.

Sanat eserlerinin provenansı sadece çalınan, kayıp sanat eserleri için değil, sahte sanat eserlerinin tespiti için de çok önemlidir. John Myatt'ın eserleri ünlü müzelerde bile sergilenmiştir ama Myatt, eserleri kendi imzasıyla değil, ünlü ressamın imzalarıyla, onların eseri olarak sattığı için ünlenmiştir. Bunun ortaya çıkmasıyla, 200'den fazla eser yapıp satan John Myatt, bir sanatçı olarak değil, bir sahtekâr olarak anılmıştır.

Ünlü bir sanat galerisi olan Knoedler & Company de sahtecilik olaylarına karışmıştır. 2011’de ortaya çıkan olayda, Knoedler & Company’nin çok sayıda sahte sanat eseri sattığı, Mark Rothko, Jackson Pollock ve Robert Motherwell gibi soyut dışavurumcu Amerikalı sanatçılar tarafından imzalı eserlerin aslında, Pei-Shen Qian adlı Çinli bir göçmen tarafından yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu iki dava da sanat eseri sahteciliğinin en önemli unsurlardan birinin imza olduğunu göstermektedir. Sanat eserlerine atılan imza, bir sanat eserinin, onu yapan sanatçıya ait olduğunun göstergesidir.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de birilerini kandırmaya yönelik sanat eseri üretmek ve ticaretini yapmak suçtur. Türk Ceza Kanunu’nun 204. maddesinde “*Bir resmî belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmî belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren veya sahte resmî belgeyi kullanan kişi, iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır*” ve Türk Ceza Kanunu’nun 157. maddesindeki “*Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası verilir*” ifadeleri sahtekarlık suçlarının cezasını tanımlamaktadır (Türk Ceza Kanunu, 2004).

Ayrıca sanatçıların hakları Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile de korunmaktadır. Kanunun 8. maddesinde “*Bir eserin sahibi, onu meydana getirendir*” ve 18. maddesinde “*Eserin mali haklarının kullanma yetkisi münhasıran eser sahibine aittir*” hükümleri yer almaktadır. 22. maddede ise “*Bir eserin aslını veya kopyalarını, herhangi bir şekil veya yöntemle, tamamen veya kısmen, doğrudan veya dolaylı, geçici veya sürekli olarak çoğaltma hakkı münhasıran eser sahibine aittir*” hükmüyle, her türlü kopyalama, intihal olaylarının önüne geçilmeye çalışılmıştır (Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 1951).

Eserlerin orijinalliğinin tespitinde arşiv belgelerinin de önemli payı bulunmaktadır. Bir sanat eserinin provenans araştırması yapılırken, mektuplar, defterler, günlükler, sergi katalogları, satış katalogları, envanter kayıtları, sergi afiş ve broşürleri, miras kayıtları, gazete yazıları, orijinallik sertifikaları, sigorta kayıtları, bağış anlaşmaları gibi belge ve yayınlar kullanılabilceği gibi, veri tabanları, sözlükler, indeksler gibi danışma kaynakları da kullanılabilir. Ayrıca, resimlerin çerçeveleri, tuvaleri incelenerek de sanat eseri hakkında birçok bilgiye ulaşılabilmektedir.

Fake or Fortune isimli belgesel dizide işlenen örnek provenans araştırmasında, bir sanat eserinin provenansı araştırılırken ilk başvuru yerlerinden biri de arşivlerdir. Bu arşivler ister müzelerde ister galeri veya müzayede evlerinde olsun, aranan belgeler benzer niteliktedir. Fake or Fortune’da *Bords de la Seine à Argenteuil* isimli eserin provenans araştırması yapılırken, önce çerçeve ve tuvaldeki damga, işaret ve etiketler araştırılmıştır. Buradaki “Latouche” damgasını araştırmak için Musée Marmottan Monet’ye giden araştırmacılar, burada Monet’nin hesap defterine erişmişler ve bir sanat malzemeleri mağazası olan Latouche’tan malzeme aldığını doğrulamışlardır. Ayrıca tuvaldeki tüccar stok numarasının da izi sürülmüş, bu numaranın Londra’da bulunan bir sanat tüccarı olan Arthur Tooth’a ait olduğu öğrenilmiştir. Ardından Arthur Tooth’un stok defterine ulaşılmış, tuvaldeki “3322” sayısının yanında Claude Monet isminin yanı sıra George Patti ve Mohamed Bay Khalil isimlerine de ulaşılmıştır. Mohamed Mahmoud Khalil’in şu an müze olan konağındaki arşiv incelendiğinde ise kayıtlarda *Bords de la Seine à Argenteuil’in* bir fotoğrafına ve fotoğrafın arkasında da resimle ilgili bilgilere ulaşılmıştır. Mohamed Mahmoud Khalil Müzesi’ndeki diğer tuvaler de incelenmiş, *Bords de la Seine à Argenteuil’in* tuvaliyle aynı şekilde olan etiketler ve “Collection Georges Petit” yani George Petit Koleksiyonu etiketi bulunmuştur. Başka bir tuvalde bulunan *Bords de la Seine à Argenteuil’dekiyle* aynı tasarımdaki “7601” numaralı etiketteki resmin George Petit galerisinden Mayıs 1920’de satıldığı bilinmektedir. “5575”

daha önce gelen bir sayı olduğundan tablonun Mayıs 1920'den daha önceki bir tarihte kataloglandığı öğrenilmiştir. Böylece *Bords de la Seine à Argenteuil'in* Monet'nin ölümü olan 1926'dan daha önceki bir tarihte George Patti'nin galerisinde bulunduğu için gerçek olduğu düşünülmüştür. Elde edilen bütün bilgi Claude Monet sanatı konusunda uzman olan Wildenstein Enstitüsü'ne teslim edilmiş fakat Enstitü, tablonun Monet tablosu olmadığı kararına varmıştır. Bütün belgeler *Bords de la Seine à Argenteuil'in* Monet'nin tablosu olduğu gösterse de sanatta otoritelerin fikrinin ne denli önemli olduğu görülmektedir.

Çalışmada elde edilen teorik bilginin uygulanabilirliğini görmek için Ankara'daki 4 sanat galerisinin yetkilileriyle görüşme yapılmış ve onlara sorular sorulmuştur.

İlk soru olan, Koleksiyonu nasıl oluşturuyorsunuz? sorusuna, Nurol Sanat Galerisi, kalıcı koleksiyonlarındaki eserleri satın alma yoluyla oluşturdukları, hem açtıkları sergilerden hem de başka yerlerden eserler satın alıp koleksiyonlarını geliştirdikleri ve bunların İstanbul'da ve Ankara'da sergilendiğini, ayrıca geçici sergiler de düzenledikleri cevabını vermiştir. Eskiz Sanat Galerisi ise, ressamların eserlerini kendilerinden satın alarak veya daha önce satışını yaptıkları eserleri tekrar satışa koymak üzere koleksiyonculardan alarak koleksiyonlarını geliştirdiklerini belirtmiştir. Fırça Sanat Galerisi ise, konsinye satış yapmakta olduklarını, sanatçıların eserlerini sergileyip satıştan yüzde olarak satış işlemlerini gerçekleştirdiklerini, kalıcı bir koleksiyonlarının olmadığını belirtmiştir. Galerisi Soyut yetkilisi ise, bir sanatçının eserlerinden seçki oluşturup sergileyebildikleri gibi karışık seçkiler de sunduklarını, koleksiyonlarının hem yetkilinin kişisel koleksiyonundan hem de sergilerden satın alınan eserlerden oluştuğunu ifade etmiştir.

Sanatçılarla sözleşme yapıyor musunuz? sorusuna Nurol Sanat Galerisi ve Galeri Soyut “Evet.” derken, Fırça Sanat Galerisi ve Eskiz Sanat Galeri “Hayır.” cevabını vermiştir.

Satışta bir belge düzenliyor musunuz? sorusuna 4 sanat galerisi de “Evet.” cevabını vermiştir.

Envanteriniz var mı? Varsa envantere hangi bilgilere yer veriyorsunuz? sorusu sorulduğunda ise Nurol Sanat Galerisi ve Galeri Soyut’un envanter kaydı tuttuğu fakat Fırça Sanat Galerisi ve Eskiz Sanat Galeri’nin herhangi bir envanter kaydı tutmadığı görülmüştür. Nurol Sanat Galerisi, envanter kayıtlarında, sergi, eser adı, eser türü, sanatçı adı ve eserin güncel fiyatının bilgilerine yer verirken, Galeri Soyut, eserin satış fiyatı, eserin ölçüleri, eserin sanatçısı, eserin adı, eserin sergilendiği sergi bilgisi, eseri alan kişinin bilgilerine yer vermektedir.

Sergi veya müzayede kataloğunuz var mı? Varsa bunları sergi sonunda arşivliyor musunuz? Arşivinizde geçmiş sergilerin broşürleri, afişleri, fotoğrafları gibi malzemeleri saklıyor musunuz? sorularına ise Nurol Sanat Galerisi, geçmiş yıllarda basılı olarak yayınlanan kataloglar, davetiyeler ve fotoğrafların holding bünyesindeki arşivde tutulduğu fakat artık kataloglar, sergi afişleri, sergi davetiyelerinin basılı olarak değil de galerinin internet sayfasında sunulduğu ve orada arşivlenmekte olduğu cevabını vermiştir. Eskiz Sanat Galeri ise, geçmiş çevrimiçi müzayedeleri internet adresinde tutmaya devam etmekte olduklarını, daha eski basılı afiş, poster gibi materyalleri şu anda bulundurmadıklarını ifade etmiştir. Fırça Sanat Galerisi ise sergi kataloglarını sanatçı kendi isterse bastırıldığını, kayıt tutma işini ise daha çok sosyal medya üzerinden yaptıklarını belirtmiştir. Galeri Soyut, her sergide olmasa da bazı sergilerde sergi kataloglarının hazırlandığını ve bunların daha sonra galeri arşivinde muhafaza edildiğini ayrıca daha önceleri hazırlanan sergi afişlerinin arşivlenmekte olduğunu belirtmiştir.

Çerçevelelere, tuvalere resmin buradan satın alındığını gösteren bir işaret koyuyor musunuz? sorusuna ise sadece Fırça Sanat Galerisi olumlu yanıt vermiştir.

Sonuç olarak görülmektedir ki her sanat galerisinin belgelendirme ve arşivleme yaklaşımı farklı olabilmektedir. Ülkemizde sanat galerilerinin saklaması ya da üretmesi gereken belgeler yasalarla belirlenmemiştir. Sanat galerileri de birer ticari kurum olduğu için Vergi Usul Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu'na uymakla yükümlüdür. Bu kanunlara göre ticarethaneler, yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri ya da işletme hesabı defteri tutmalıdır. Bu defter ve belgelerin saklama süresi 5 yıldır (Abdioğlu ve diğerleri, 2014).

Ankara'daki sanat galerilerinin incelenmesiyle, alt hipotez olan "Türkiye'deki sanat eseri arşivlerindeki belgeler sayesinde bir sanat eserinin orijinalliği araştırılabilir." kanıtlanmaya çalışılsa da elde edilen bilgiler hipotezin kanıtlanması için yeterli olmamıştır. Eğer 20 sene önce alınan bir sanat eserinin provenans araştırması, bu sanat galerilerindeki belgeler ile ortaya çıkarılmaya çalışılsaydı sonuç alınabilir miydi, bilinmemektedir.

Araştırmanın temel araştırma cümlesi olan, "Bir sanat eserinin orijinalliği, menşei ve aidiyetinin belirlenmesinde eserle ilgili arşiv belgeleri belirleyici ve kanıtlayıcı rol oynamaktadır." hipotezi ise; gerek Fake or Fortune isimli belgesel dizideki örnek olayla gerekse verilen diğer örneklerle kanıtlanmaktadır.

V.2 Öneriler

Gelecekte provenans araştırmalarının daha sağlıklı yapılabilmesi için sanatçılara, koleksiyonerlere, sanat galerileri ve sanat merkezlerine sorumluluk düşmektedir.

- Sanatçılar için;

- Sanatçılar, eserlerinde bir şaibe olmaması için bütün eserlerini imzalamalıdır.
- Sanatçılar, ürettikleri her bir esere isim vermeli veya numaralandırmalıdır ve bir envanter kaydı tutmalıdır. Bu kayıta resmin fotoğrafı, ismi, boyut ve teknik bilgilerinin yanı sıra şu anda nerede olduğu yani satıldıysa veya hediye edildiyse o kişilerin/kurumların bilgileri listelenmelidir.
- Sanatçılar, sanat malzemelerini aldıkları yerlerin ve harcamalarının kaydını tutmalıdır.
- Sanatçılar, eserlerini sigortalattıysa mutlaka sigorta kayıtlarını saklamalıdır.
- Koleksiyonerler için;
 - Koleksiyonerler, bir sanat eseri alırken özellikle güvenilir yerlerden veya sanatçının direkt kendisinden satın almayı tercih etmelidir.
 - Koleksiyonerler, satın aldıkları eserin orijinalliğini belirten belgeleri de eserle beraber almalı ve saklamalıdır.
 - Koleksiyonerler, aldıkları sanat eserlerini sigortalattıysa sigorta kayıtlarını saklamalıdır.
- Sanat galerileri ve sanat merkezleri için;
 - Kanunen tutmakta zorunlu oldukları belgelerin yanı sıra her galeri, koleksiyonundaki eserlerin envanter kaydını tutmalıdır. Sanat galerileri, satılan eserlerin yeni sahiplerinin bilgilerini de saklamalıdır.
 - Eğer koleksiyondaki sanat eserleriyle ilişkili belgeler varsa bunlar da bir arada saklanmalıdır.
 - Sanat galerileri, açtıkları sergilerin bilgilerini de kayıt altına almalıdır. Bu bilgiler sanatçı- eser bilgileri, sergiden fotoğraflar gibi bilgiler olabilir.

- Sattıkları eserler için bir sertifika düzenleyip, bunu müşterilerine verirken bir kopyasını da arşivlerinde saklamalıdır.
- Sanat eserleri hakkında aldıkları uzmanlık görüşlerini, raporları saklamalıdır.
- Sergi için üretilen her türlü materyali (broşür, afiş, katalog, fotoğraf vs.) saklamalıdır.
- Genelde her sanat galerisi ya da müze, koleksiyonlarındaki eserleri sigortalatmaktadır. Bu kurumlar, eserler artık kurumlarında olsa da olmasa da sigorta belgelerini saklamalıdır.

Bir provenans araştırması yapılırken;

Bir sanat eseri hakkında provenans çalışması yaparken sondan başlanıp geriye doğru bir araştırma yapmak daha uygun olacaktır. Ayrıca eserle ilgili bilinen bilgi ve belgeleri derleyip eksik kalanları araştırarak bir araştırma düzeni oluşturulabilir.

Fake or Fortune'daki *Bords de la Seine à Argenteuil* isimli tabloda olduğu gibi hiç bilgi yok sadece eser varsa şu adımlar izlenebilir.

- Tablodaki imzaya bakarak kimin eseri olduğu tahmin edilmelidir.
- Çerçeve, tuvalde herhangi bir işaret, damga, etiket olup olmadığı araştırılmalı, varsa bu işaretlerin kaynağına gidilmelidir.
- Eserin sanatçısı belliyse, eserin onun olduğuna dair belgeler aranmalı. Bu belgeler;
 - Mektuplar, günlükler, eskizler
 - Sanatçı envanteri
 - Müze- galeri envanterleri

- Sanatçının sergilerinden afişler, broşürler
 - Sergi veya satış katalogları
 - Fotoğraflar
 - Satış, miras ya da bağış belgeleri
 - Orijinallik sertifikaları
 - Sigorta kayıtları
 - Gazete yazıları
 - Restorasyon raporları
- Eserdeki imzanın gerçekliğini kanıtlamak için imza analizleri yaptırılmalıdır.
 - Eserin, ait olduğu sanılan sanatçının yaşadığı dönemde yapıldığını kanıtlayan deneysel araştırmalar (x- ray, mikroskop veya ultraviyole) yürütülmelidir.
 - Eser hakkında, veri tabanları, sanatçı sözlükleri gibi kaynaklarda da araştırma yapılabilir.

Bu adımlar izlenerek geçmişinden ve orijinalliğinden emin olunamayan bir sanat eserinin hikayesi adım adım oluşturulmaktadır.

KAYNAKÇA

“13. Online Çağdaş ve Klasik Tablolar Müzayedesı”. 20 Kasım 2023 tarihinde

<https://www.eskizsanat.com/muzayede/18632/13-online-cagdas-ve-klasik-tablolar-muzayedesı> adresinden erişildi.

Abdioğlu, H., Demirkapı, E., ve Erdöl, M. (2014). Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Vergi

Usul Kanunu’na göre defterlerin incelenmesi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 21(1), 91-105. <https://doi.org/10.18657/yecbu.93249>

Abiuso, Y. M. (2022). *Antiquities and the Art Market: Forever Divided or Will Ancient*

Art Find Its Place in an Evolving Contemporary Art Market? (Yüksek lisans tezi). Erişilen veri tabanı: ProQuest Dissertations & Theses Global. 12 Mart 2024 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/antiquities-art-market-forever-divided-will/docview/2627562841/se-2> adresinden erişildi.

“An allegedly fake Pollock that Knoedler sold to hedge funder Pierre Lagrange. A resulting legal case was settled out of court”. 25 Şubat 2024 tarihinde

<https://www.artnews.com/art-news/artists/in-court-experts-say-knoedler-ignored-warnings-about-forgeries-5792/> adresinden erişildi.

Arşiv Terimleri. (2023). Hazırlayanlar Fatih Rukancı, Hakan Anameriç, Alparslan Başar.

Yayın no: 22. İstanbul: DAB. 20 Şubat 2024 tarihinde <https://www.devletarsivleri.gov.tr/cdn/file/download?fileId=1302> adresinden erişildi.

“Art Inventories Catalog Smithsonian American Art Museum Smithsonian Institution

Research Information System (SIRIS)”. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://siris-artinventories.si.edu/ipac20/ipac.jsp?profile=ariall> adresinden erişildi.

Augustyn, A. (t.y.). Camera obscura. *Britannica* içinde. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://www.britannica.com/technology/camera-obscura-photography> adresinden erişildi.

Barry, A. (Yönetmen). (2020). *Made you look: A true story about fake art* [Belgesel]. Netflix. <https://www.netflix.com/title/81406333>

BBC. (2016, 31 Temmuz). BBC's Fake or Fortune reveals woman's 'Rodin' sketch as fake. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.bbc.com/news/uk-england-lincolnshire-36936702> adresinden erişildi.

Behrman, S.N. (2015). *Duveen antikacıların piri* (2. basım). İstanbul: Doğan Kitap.

Bekem, B. (2011). *Türkiye'de görsel sanat kaynaklarının arşivlenmesi için model çalışması*. (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=OYBs7AnT4mMHKyf5_yBqOO&no=EXSou4QORnVmxLh9yBJ5Q

Bluemner, O. (1914). *Old Canal Port* [Resim]. Whitney Museum of American Art, New York, NY, Amerika Birleşik Devletleri. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://whitney.org/collection/works/1911> adresinden erişildi.

Brown, M. (2013, Eylül 9). Newly discovered Van Gogh painting kept in Norwegian attic for years. *The Guardian*. 10 Nisan 2023 tarihinde <https://www.theguardian.com/artanddesign/2013/sep/09/van-gogh-painting-discovered> adresinden erişildi.

Bunting, L., Allison, V., ve Handler, B. L. R. (2014). Art gallery archives: Professionalization of a commercial sector. *Art Documentation: Journal of the Art Libraries Society of North America*, 33(1), 81–94. doi: 10.1086/675708

Can, N. ve Başpınar A. (2023). Cumhuriyetimizin 100. yılına özel “Sonsuza Dek” resim ve heykel sergisi 27 Ekim- 15 Kasım 2023 [Katalog]. Fırça Sanat Galerisi, Ankara.

“Catalogue of the loan exhibition at the Metropolitan Museum of Art, 128 West 14th Street”. 20 Ağustos 2023 tarihinde <https://libmma.contentdm.oclc.org/digital/collection/p15324coll10/id/1271/rec/2> adresinden erişildi.

“Centennial Exhibition. Official catalogue. Philadelphia: Published for the Centennial Catalogue Co. by J.R. Nagle and Co., 1876”. 20 Kasım 2023 tarihinde [https://iif.lib.harvard.edu/manifests/view/drs:4361169\\$1i](https://iif.lib.harvard.edu/manifests/view/drs:4361169$1i) adresinden erişildi.

“Certificate of Authenticity”. 5 Mart 2024 tarihinde <https://www.galleriesorellesciarone.com/about-us/certificate-of-authenticity> adresinden erişildi.

Christie’s. (2017, Temmuz 24). 7 important things to know about artist signatures. 20 Temmuz 2023 tarihinde <https://www.christies.com/features/7-things-to-know-about-artist-signatures-8365-1.aspx> adresinden erişildi.

Christie’s. (2022, Kasım 8). What to look for on the back of a painting: an expert guide. 20 Temmuz 2023 tarihinden https://www.christies.com/features/what-to-look-for-on-the-back-of-a-painting-12542-3.aspx?sc_lang=en adresinden erişildi.

“E-katalog”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.nurolsanat.com/e-katalog> adresinden erişildi.

Eskiz Sanat Galeri [@eskizsanatgaleri]. (t.y.). Profil [Instagram Profili]. Instagram. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.instagram.com/eskizsanatgaleri/> adresinden erişildi.

“Eskiz Sanat Müzayede”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.eskizsanat.com/> adresinden erişildi.

Eskiz Sanat Müzayede. (t.y.). Hakkımızda. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.eskizsanat.com/hakkimizda> adresinden erişildi.

“The exhibition of the Royal Academy, MDCCC. (1800) The thirty-second., 1800”. 20 Ağustos 2023 tarihinde <https://www.royalacademy.org.uk/art-artists/exhibition-catalogue/ra-sec-vol32-1800> adresinden erişildi.

Fırça Sanat Galerisi. (t.y.) Hakkımızda. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.fircasanatevi.com/tr/hakkimizda> adresinden erişildi.

Fırça Sanat Galerisi [@fircasanat]. (t.y.). Profil [Instagram Profili]. Instagram. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.instagram.com/fircasanat/> adresinden erişildi.

Fırça Sanat Galerisi-IWS Fırça Art Gallery. (t.y.). Fotoğraflar. Facebook. 20 Kasım 2023 tarihinde https://www.facebook.com/fircasanatgalerisi/?locale=tr_TR adresinden erişildi.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu. (1951, 13 Aralık). *T. C. Resmi Gazete* (Sayı: 7981). Erişim adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.3.5846.pdf>

Fine Art Restoration Company. (2021, 27 Temmuz). Professional painting assesment: condition reports. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://fineart-restoration.co.uk/news/professional-painting-assessment-condition-reports/> adresinden erişildi.

Galeri Soyut. (t.y.) Galeriy Soyut. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.galerisoyut.com.tr/galeri-soyut/> adresinden erişildi.

Galeri Soyut [galerisoyut]. (t.y.). Profil [Instagram Profili]. Instagram. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.instagram.com/galerisoyut/> adresinden erişildi.

Getty. (t.y.). About. 1 Ekim 2023 tarihinde <https://www.getty.edu/about/#our-mission> adresinden erişildi.

“Getty Provenance Index”. 1 Ekim 2023 tarihinde <https://piprod.getty.edu/starweb/pi/servlet.starweb?path=pi/pi.web> adresinden erişildi.

“Getty Provenance Index Additional Databases”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://piprod.getty.edu/starweb/piadd/servlet.starweb> adresinden erişildi.

The Getty Research Institute (t.y.). Search the Getty Provenance Index. 20 Ekim 2023 tarihinde <https://www.getty.edu/research/tools/provenance/search.html> adresinden erişildi.

Ginsburgh, V., Radermecker, A. ve Tommasi, D. (2019). The effect of experts’ opinion on prices of art works: The case of Peter Brueghel the Younger. *Journal of Economic Behavior & Organization*, 159 (2019), 36-50. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2018.09.002>

Gombrich, E. H. (2016). *Sanatın öyküsü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Gök, K. (2016). Fotoğrafın buluşu ve sonrasında oluşan teknik gelişmeler. *Yıldız Journal of Art and Design*, 3(1), 43-66. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/220376> adresinden erişildi.

Gökcan, H. T. (2009). Resmi belgede sahtecilik suçu (TCK M. 204). *Ankara Barosu Dergisi*, 3 (2009), 93-126. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://dergipark.org.tr/tr/pub/abd/issue/33770/374000> adresinden erişildi.

Gökmener, A. (2009). *Grafoloji ve personel seçimi*. (Yüksek lisans tezi). 25 Şubat 2024 tarihinde

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=jt2NDHxZ1CQMt78F9oOssg&no=4YoD3W35DE8KvhIx4iFFTg> adresinden erişildi.

Hajdas, I., Calcagnile, L., Molnár, M., Varga, T. ve Quarta, G. (2022). The potential of radiocarbon analysis for the detection of art forgeries. *Forensic Science International*, 335 (2022), 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2022.111292>

“Hemen Al”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.eskizsanat.com/hemen-al> adresinden erişildi.

Honigsbaum, M. (2005). The master forger. *The Guardian*. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://www.theguardian.com/artanddesign/2005/dec/08/art> adresinden erişildi.

“Kaiserlich-Königliches Versatz-, Verwahrungs- und Versteigerungsamt Wien Editor”. 25 Ekim 2023 tarihinde https://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/dorotheum1922_03_27 adresinden erişildi.

Karabulut, S. A. (2012). *Türkiye’de plastik sanatların sergilendiği galerilerdeki arşiv hizmetleri: Galeri Nev örneği*. (Yüksek lisans tezi). 21 Ekim 2023 tarihinde <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12575/30696> adresinden erişildi.

Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Kavramsal ilkeler teknikler*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Ankara: Başbakanlık Basımevi.

Kim, C. (2017). Colonial plunder and the failure of restitution in Postwar Korea. *Journal of Contemporary History*, 52 (3), 607–624. 10 Aralık 2023 tarihinde <http://www.jstor.org/stable/44504065> adresinden erişildi.

Krannert Art Museum. (t.y.). Provenance: A forensic history of art. Krannert Art Museum. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://kam.illinois.edu/resource/provenance-forensic-history-art> adresinden erişildi.

Laborie, A. (2023, 2 Ekim). One family's battle to be reunited with art looted by the Nazis. *CNN Style*. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://edition.cnn.com/style/gimpel-family-art-restitution-france-nazis/index.html> adresinden erişildi.

“Letter from Vincent van Gogh to Theo van Gogh with sketch of Sower with Setting Sun”. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://www.vangoghmuseum.nl/en/letters/collection/b0604V1968v> adresinden erişildi.

The Met. (2017, 28 Kasım). Not Rodin: Misattributed drawings in The Met Collection. 12 Mart 2024 tarihinde <https://www.metmuseum.org/blogs/now-at-the-met/2017/auguste-rodin-misattributed-drawings> adresinden erişildi.

Murder Ballad. (2019, 15 Ekim). Monet, Art Documentary, Fake or Fortune [Video]. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.youtube.com/watch?v=OkOJKnEhwHo&t=2927> adresinden erişildi.

Musée d'Orsay. (2018). *Âmes sauvages: Le symbolisme dans les pays baltes* [Broşür]. Musée d'Orsay, Paris.

“Musée-orsay”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.musee-orsay.fr> adresinden erişildi.

The National Archives. (t.y.). Looted art 1939-1961. 20 Ekim 2023 tarihinde <https://www.nationalarchives.gov.uk/help-with-your-research/research-guides/looted-art-1939-1961/> adresinden erişildi.

“The National Archives”. (t.y.) 1 Ekim 2023 tarihinde <https://discovery.nationalarchives.gov.uk/> adresinden erişildi.

Necef Antik Müzayede Organizasyonu. (t.y.). Resim Müzayedesi 26 Mayıs 1996. Ankara
“Necmettin ÖZLÜ Hiçlik ve Sanrı / Nothingness and Delusion Resim Sergisi - Painting Exhibition”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.galerisoyut.com.tr/necmettin-ozlu-2023/> adresinden erişildi.

New York Public Library. (t.y.) What is a Catalogue Raisonné. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.nypl.org/about/divisions/wallach-division/art-architecture-collection/catalogue-raisonne> adresinden erişildi.

“Nurol Sanat Galerisi”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.nurolsanat.com/> adresinden erişildi.

Nurol Sanat Galerisi. (t.y.). Hakkımızda. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.nurolsanat.com/hakkimizda> adresinden erişildi.

Nurol Sanat Galerisi [@nurol_sanat_galerisi]. (t.y.). Profil [Instagram Profili]. Instagram. 20 Kasım 2023 tarihinde https://www.instagram.com/nurol_sanat_galerisi/ adresinden erişildi.

“Oscar Bluemner painting diary 1911 June 12- 1912 Jan. 30.” 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.aaa.si.edu/collections/items/detail/oscar-bluemner-painting-diary-3371> adresinden erişildi.

Oxford Art Online. (t.y.). About. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.oxfordartonline.com/page/about> adresinden erişildi.

Private collection. (2023, 18 Ekim). *Vikipedi* içinde. 20 Aralık 2023 tarihinde https://en.wikipedia.org/wiki/Private_collection adresinden erişildi.

Ragai, J. (2013). The Scientific Detection of Forgery in Paintings. *Proceedings of the American Philosophical Society*, 157(2), 164–175. 15 Ekim 2023 tarihinde <http://www.jstor.org/stable/24640239> adresinden erişildi.

Reynolds, L. (2008). *An art provenance research guide for the researcher and librarian: A list of resources*. (Yüksek lisans tezi). <https://doi.org/10.17615/ef0q-8c38>

Rukancı, F., Anameriç, H. ve Başar, A. (2021). *Arşiv ve arşivcilik kuram strateji ve uygulamalar*. İstanbul: Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.devletarsivleri.gov.tr/cdn/file/download?fileId=1271> adresinden erişildi.

“Sergilerimiz”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.fircasanevi.com/tr/sergiler> adresinden erişildi.

Smiley, M. (2019). *Uneasy provenances: exhibiting, collecting, and dealing in the nazi era* (Yüksek lisans tezi). Erişilen veri tabanı: ProQuest Dissertations & Theses Global. 21 Ekim 2023 tarihinde <https://www.proquest.com/dissertations-theses/uneasy-provenances-exhibiting-collecting-dealing/docview/2226619896/se-2> adresinden erişildi.

Smithsonian. (t.y.). Smithsonian American Art Museum Arts Inventories Catalog. 20 Aralık 2023 tarihinde <https://www.si.edu/spotlight/women-in-wwi/smithsonian-american-art-museum-arts-inventories-catalog> adresinden erişildi.

Sotheby's. (t.y.). Contemporary Art Turkish: London 4 March 2009. London.

Süleymanoğlu, E. F. (2018). *Müze arşivlerinin yönetimi*. (Doktora tezi). 21 Ekim 2023 tarihinde

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=W99Tfg8YoWkqYSwg6i3lZQ&no=Oi_hS0akROsIKalYI79u3g adresinden erişildi.

Şenova, İ. (2023). Suluboya kesitler 28 Ekim-11 Kasım 2023 [Broşür]. Nurol Sanat Galerisi, Ankara.

“Tüm Sergiler All Exhibitions”. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.galerisoyut.com.tr/sergiler/> adresinden erişildi.

Türk Ceza Kanunu. (2004, 26 Eylül). *T.C. Resmi Gazete* (Sayı: 25611). 25 Şubat 2024 tarihinde

<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden erişildi.

Van Der Made, M. (2021). Risk management for art collections and archives. *New Review of Information Networking*, 26:1-2, 81-91. doi: 10.1080/13614576.2019.1608579

Van Gogh, V. (1888). *Sunset at Montmajour* [Resim]. Van Gogh Museum, Amsterdam, Hollanda. 20 Ağustos 2023 tarihinde

https://en.wikipedia.org/wiki/File:Sunset_at_Montmajour_1888_Van_Gogh.jpg adresinden erişildi.

Van Gogh, V. (1888). *The sower* [Resim]. Van Gogh Museum, Amsterdam, Hollanda. 25 Şubat 2024 tarihinde <https://www.vangoghmuseum.nl/en/collection/s0029V1962> adresinden erişildi.

Victoria and Albert Museum. (t.y.) Explore Entartete Kunst: The Nazis' inventory of degenerate art. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://www.vam.ac.uk/articles/explore->

[entartete-kunst-the-nazis-inventory-of-degenerate-art/#?c=&m=&s=&cv=&xywh=-1803%2C516%2C3611%2C2428&r=](https://www.wildensteininstitute.com/entartete-kunst-the-nazis-inventory-of-degenerate-art/#?c=&m=&s=&cv=&xywh=-1803%2C516%2C3611%2C2428&r=) adresinden erişildi.

Wildenstein Institute. (2023, 7 Haziran). *Wikipedi* içinde. 1 Aralık 2023 tarihinde https://fr.wikipedia.org/wiki/Wildenstein_Institute adresinden erişildi.

The Wildenstein Plattner Institute. (t.y.) What we do. 20 Kasım 2023 tarihinde <https://wpi.art/about/> adresinden erişildi.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

ÖZET

Sanat eserlerinin özellikle zengin ve soylu çevrelerde bir statü haline gelmesiyle, sadece ünlü ressamalara resim sipariş etmek için değil, hayatta olmayan ressamların resimlerini de satın almak için yarışan koleksiyonerler, sanat eserlerine ciddi paralar ödeyerek sahip olmaya çalışmışlardır. Böylece sanat eserlerinin sadece estetik için değil, bir yatırım malzemesi olarak da ticaretinin yapılması sebebiyle pahasının belirlenmesinde sorunlar meydana çıkmış ve alıcılar bu çok değerli eserlerin orijinalliğinden emin olmak istemişlerdir.

Her sanat eseri, oluşturulduğu tarihten günümüze kadar gelen bir hikâye taşımaktadır. Sanat eserleri yasal olarak bağış, miras veya satın alma yoluyla el değiştirmektedir. Yasa dışı olarak el değiştirilen yani çalınan, kaçırılan sanat eserleri de vardır. Bir sanat eserinin orijinal olması ne kadar önemliyse sahibinin, onu yasal yollarla elde ettiğini kanıtlaması da o kadar önemlidir. Eserin şimdiki sahibi, eseri yasal yollarla edindiğini kanıtlayamazsa eser üzerinde başka hak iddia edenler çıktığında kendini ve eseri savunamayacaktır. Bu yüzden sanat eseriyle ilgili saklanan her türlü bilgi ve belge büyük önem taşımaktadır. Bu belgeler, satın alma veya bağış evrakları, envanter kayıtları veya eserin satın alındığı sergiye dair afiş, broşür gibi belgeler olabilir. Belgelerin dışında eserin kendisi, kullanılan boya/pigment, teknik, tablonun çerçevesi, tuvalin arka yüzünde bulunan yazılar, etiketler, damgalar, eserdeki imzalar, eserin orijinalliğini belirlemeye yardımcı olacak ipuçları içerebilmektedir. Bu yüzden bir sanat eserinin orijinalliğini ispat etmek için yapılan provenans araştırması sırasında sanat eseri arşivlerinden yararlanılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: “provenans”, “provenans araştırması”, “sanat arşivleri”, “sanatta orijinallik”, “sanat sahteciliği”

SUMMARY

As works of art has become a status, especially in rich and noble circles, collectors competed not only to order paintings from famous painters but also to buy paintings of deceased painters, trying to acquire works of art by paying serious amounts of money. Thus, problems arose in determining the value of works of art, as they were traded not only for aesthetics but also as investment materials, and buyers wanted to be sure of the originality of these very valuable works.

Every work of art carries a story from the time it was created until today. Artworks are circulated legally through donation, inheritance, or purchase. There are also works of art that are illegally exchanged, that is, stolen or smuggled. Just as it is important for a work of art to be original, it is also important for its owner to prove that he/she obtained it legally. If the current owner of the work cannot prove that he acquired the work legally, he will not be able to defend himself and the work if there are other claimants on the work. Therefore, all kinds of information and documents stored about the work of art are of great importance. These documents may be purchase or donation documents, inventory records, or documents such as posters and brochures regarding the exhibition for which the work was purchased. Apart from the documents, the work itself, the paint/pigment used, the technique, the frame of the painting, the writings on the back of the canvas, labels, stamps, and signatures on the work may contain clues that will help determine the originality of the work. Therefore, when doing provenance research to prove the originality of a work of art, art archives should be used. Therefore, artwork archives should be used during provenance research to prove the originality of an artwork.

Keywords: “*provenance*”, “*provenance research*”, “*art archives*”, “*authentication in art*”, “*art forgery*”